

05.11.2024

Kokousaika 05.11.2024 15:30 - 20:08

Kokouspaikka Horisontti, Työpajankatu 8

Läsnä

Jäsenet

Sinnemäki, Anni
Rautava, Risto
Haglund, Mia
Kivekäs, Otso

apulaispormestari
varapuheenjohtaja

läsnä: osa 574 – osa 581 §, saapui
klo 15:34, poistui klo 17:05

Kuusela, Sami
Meri, Otto

läsnä: osa 582 - 591 § saapui klo
17:48

Nevanlinna, Tuomas
Pajunen, Jenni
Pasanen, Amanda
Penttinen, Katri

läsnä: 573 - osa 583 §, poistui klo
19:22

Raatikainen, Mika
Koljonen, Olli-Pekka
Pusa, Kalle

varajäsen
varajäsen
läsnä: 573 - 581 §, poistui klo 17:20
varajäsen
läsnä: osa 581 - 591 §, saapui klo
17:05

Sivonen, Sameli

Muut

Lehmuskoski, Ville
Nikunen, Esa
Randell, Mari
Haapanen, Sami
Luomanen, Jussi

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
ympäristöjohtaja
asiakkuusjohtaja
tonttipäällikkö
kaupunkitila- ja maisemasuunnitte-
lupäällikkö

Manninen, Rikhard
Piimies, Marja
Putkonen, Reetta
Rajala, Pasi
Ravantti, Mikko
Mäntymäki, Heikki
Gustafsson, Kristina

maankäyttöjohtaja
asemakaavapäällikkö
liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö
yleiskaavapäällikkö
hallintopäällikkö
viestintäpäällikkö
hallintosihteeri

05.11.2024

Sööt, Elen Salminen, Toni Wadud, Ehan	hallintosihteeri ICT-tukihenkilö nuorisoneuvostonedustaja läsnä: 573 - osa 583 §, poistui klo 18:52
Hoppu, Salla	tiimipäällikkö asiantuntija läsnä: 582 §
Immonen, Kati	erityisasiantuntija asiantuntija läsnä: 582 §
Jama, Kaisa	tiimipäällikkö asiantuntija läsnä: 580 §
Kaalikoski, Mika	projektipäällikkö asiantuntija läsnä: 579 §
Kajan, Mia	erityisasiantuntija asiantuntija läsnä: 578 §, 582 §
Kinnunen, Aleksi	liikenneinsinööri asiantuntija läsnä: 579 §
Kluge, Henna	liikenneinsinööri asiantuntija läsnä: 583 §
Kuokkanen, Pihla	yksikön päällikkö asiantuntija läsnä: 583 §
Kyyhkynen, Kuisma	maisema-arkkitehti asiantuntija läsnä: 581 §
Lamminpää, Anu	maisema-arkkitehti asiantuntija läsnä: 582 §
Leppälä, Petri	arkkitehti asiantuntija läsnä: 578 §
Nissinen, Taneli	johtava liikenneinsinööri asiantuntija läsnä: 582 §
Pund, Hanna	liikenneinsinööri asiantuntija läsnä: 576 §
Saarikoski, Petri	arkkitehti

05.11.2024

	Setelä, Niko	asiantuntija läsnä: 580 § projektipäällikkö asiantuntija läsnä: 576 §
	Siljama, Irene	arkkitehti asiantuntija läsnä: 577 §
	Tammivuori, Teo	arkkitehti asiantuntija läsnä: 581 §
	Salminen, Tia	projektinjohtaja asiantuntija läsnä: 583 §
Puheenjohtaja	Anni Sinnemäki	apulaispormestari 573 - 591 §
Esittelijät	Anni Sinnemäki	apulaispormestari 573 §
	Ville Lehmuskoski	kaupunkiympäristön toimialajohtaja 574 - 591 §
Pöytäkirjanpitäjä	Elen Sööt	hallintosihteeri 573 - 591 §

05.11.2024

---

§	Asia	
573	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
574	Asia/2	Ilmoitusasiat
575	Asia/3	Eron myöntäminen kaupunkiympäristön toimialan yhteisten palveluiden johtajalle ja viran haettavaksi julistaminen
576	Asia/4	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman hyväksymisestä
577	Asia/5	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Maurinkatu 1b ja 3a:n tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12855)
578	Asia/6	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Kulttuurikorttelin (Vuosaarentie 7) tarkistettu asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus (nro 12863) (sisältää liikennesuunnitelman)
579	Asia/7	Salomonkatu, Runeberginkatu, Fredrikinkatu, Kampinkuja, katusuunnitelmat, Kamppi
580	Asia/8	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Alalmalmi, Sepänmäen tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12895) (sisältää liikennesuunnitelman)
581	Asia/9	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Ahdinaltaan vesialueen (Länsisatama, Jätkäsaari) tarkistettu asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus (nro 12842)
582	Asia/10	Makasiiniranta ja Olympiaranta, asemakaava- ja asemakaavan muutosuunnitelma (sisältää liikennesuunnitelmaluonnoksen)
583	Asia/11	Esplanadien ja niihin liittyvien katujen kokeilun tulokset
584	Asia/12	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Haglundin ym. valtuustoaloitteesta koskien Pohjoisesplanadin kävelykadun vakinaistamista
585	Asia/13	Kaupunkiympäristölautakunnan vastaus valtuutettu Amanda Pasasen ym. valtuustoaloitteeseen koskien Esplanadien katukokeilun jatkamisesta kesäkatuina
586	Asia/14	Kaupunkiympäristölautakunnan vastaus valtuutettu Atte Kalevan ym. valtuustoaloitteeseen koskien Esplanadien kokeilun lopettamista välitömmästä ja katujen palauttamista kaksikaistaisiksi

05.11.2024

587	Asia/15	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Minja Koskelan ym. aloitteesta koskien ympäristöarvojen kunnioittamisen valtavirtaistamista Helsingin kaupungin päätöksentekoon
588	Asia/16	Kaupunkiympäristölautakunnan vastaus valtuutettu Mari Holopaisen ym. valtuustoaloitteeseen koskien Ilosaaren reittiliikenteen jatkamista
589	Asia/17	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle hallintosäännön muuttamiseksi voimaantulevan rakentamislain ym. johdosta
590	Asia/18	Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 16.10.2024 § 185 (liukastuminen)
591	Asia/19	Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 24.10.–30.10.2024 tekemien päätösten seuraaminen

§ 573

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi Olli-Pekka Koljosen ja varatarkastajaksi Jenni Pajusen.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita pöytäkirjantarkastajaksi Eveliina Heinäluoman sijaista Olli-Pekka Koljosen ja varatarkastajaksi Silja Borgasdóttir Sandelinin sijaista Jenni Pajusen.

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi Eveliina Heinäluoman ja varatarkastajaksi Silja Borgasdóttir Sandelinin.

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

05.11.2024

Asia/1

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

05.11.2024

Asia/2

§ 574 Ilmoitusasiat

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi.

Kaupunginhallitus (Khs)

Khs 21.10.2024 § 637

Kaupunginvaltuuston 28.8.2024 149 § tekemän päätöksen täytäntöönpano: Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2024

HEL 2024-003498

[Pöytäkirja 21.10.2024](#)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

05.11.2024

Asia/3

§ 575

Eron myöntäminen kaupunkiympäristön toimialan yhteisten palveluiden johtajalle ja viran haettavaksi julistaminen

HEL 2024-014011 T 01 01 04 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti myöntää Leena Sutelalle eron 1.1.2025 lukien yhteisten palveluiden johtajan virasta.

Yhteisten palveluiden johtajan virka (vakanssinumero 034956) julistetaan haettavaksi.

Yhteisten palveluiden johtajan virka kuuluu kokonaispalkkausjärjestelmään.

Viran kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, kokemusta johtamistehtävissä sekä suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Yhteisten palveluiden johtajan viran sijaisuusjärjestelyt hoidetaan toimialan toimintasäännön 7 luvun mukaisesti viran täyttömenettelyn ajan.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Anne Lappalainen, henkilöstöpäällikkö, puhelin: 09 310 64928
anne.k.lappalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Erohakemus 14.10.2024

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet

Ote
Asianosainen

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Yhteisten palveluiden johtajan Leena Sutela on 14.10.2024 päivätyllä hakemuksellaan pyytänyt, että kaupunkiympäristölautakunta myöntäisi hänelle eron yhteisten palveluiden johtajan virasta 1.1.2025 lukien. Hakemus on nähtävänä kaupunkiympäristölautakunnan kokouksessa.

Hallintosäännön (19.6.2019 § 212) 23 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää virkasuhteen päättymisestä.

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan toimialalautakunta päättää toimialan yhteisten palveluiden johtajan virkaan ottamisesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Anne Lappalainen, henkilöstöpäällikkö, puhelin: 09 310 64928
anne.k.lappalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Erohakemus 14.10.2024

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet

Ote

Asianosainen

Otteen liitteet

Esiteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Tiedoksi

Päätöksenteon tuki
Henkilöstöpalvelut

§ 576

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman hyväksymisestä

HEL 2024-009714 T 08 00 02

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle:

- hyväksyttäväksi Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman jatkosuunnitteluun ohjeellisena noudatettavaksi siten, että seuraavassa vaiheessa valmistellaan hankkeesta toteutus päätös.
- että jatkosuunnittelussa otetaan huomioon raitiotie hankkeen vaiheistaminen niin, että liikennöinti voi alkaa 2030-luvun alussa ja siinä otetaan huomioon reitin varrella olevien muiden hankkeiden toteutusaikataulut.
- että toimiala jatkaa yhteistyössä liikenneliikelaitoksen ja Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa Helsingin yliopiston metroaseman pohjoisen sisäänkäynnin hankesuunnittelua siten, että toteutus aikataulutetaan Länsisataman pikaraitiotie hankkeen kanssa.

Selvitetään mahdollisuutta nopeuttaa aikataulua, jotta Kruununsiltojen pikaraitiotien linjan 12 jatkoa Länsisatamaan voitaisiin alkaa liikennöimään lähempänä uuden reitin avausta.

Hankkeen toteutuksessa huomioidaan selvitys läpiajon mahdollistamisesta keskustan huoltotunnelissa Ruoholahdenkadun ja Hakaniemen välillä sekä huoltotunnelin ja siihen kytkeytyvien parkkiluolien hyödyntäminen pysäköinnissä.

Jatkosuunnittelussa otetaan ensisijaiseksi ratkaisuksi suunnitelluista pysäkkijärjestelyistä se, jossa Länsilinkin ja Lastenlehdon pysäkit siirtyvät, mutta säilyvät erillisinä.

Jotta yhteys ei hidastu, suunnitellaan liikennejärjestelymuutokset, jotka mahdollistavat ratikan nopeuden ja täsmällisyyden parantamisen koko reitillä, erityisesti Kampin osalla tähdäten raitioliikenteen kehittämisohjelman tavoitteeseen että ratikka pysähtyy vain pysäkeillä.

Jatkosuunnittelussa päivitetään Pitkäsillan ratkaisu ratikkaliikenteen kannalta mahdollisimman sujuvaksi. Arvioidaan onko autoliikenteen pääverkon reitin tarkoituksenmukaista kulkea Hakaniemenrannan ja Pitkäsillan vai Hakaniemensillan ja Siltavuorenrannan kautta.

Tarvittavat Pitkäsillan ja Mannerheimintien väliset kiskomuutokset toteutetaan Rautatien ratikkakatkon aikana siten, ettei ole tarpeen tehdä uutta katkoa myöhemmin. Yhteys Pitkältäsillalta Liisankadulle pidetään auki mahdollisimman suuren osan katkosta.

Jatkosuunnittelussa arvioidaan mahdollisuudet yksinkertaistaa Mannerheimintien risteystä priorisoiden ratikoiden sujuvaa kulkua ilman viiveitä sekä kävely-yhteyksiä.

Lautakunta edellytti, että jatkovalmistelussa selvitetään edelleen vaihtoehtoisia pysäkkien sijoittamispaikkoja, jotta pysäkkien yhdistämisestä johtuva kävelymatkojen pidentyminen voidaan välttää.

Lautakunta katsoi, että pikaraitiotien jatkokehittämisessä tulisi hyödyntää kaupunkivihreyttä linjan 13 tavoin ilmastomuutoksen torjumiseksi muun muassa siten, että uudistuksen kohteena olevat rataosuudet pääsääntöisesti päällystettäisiin asfaltin ja kiveyksen sijasta viherkatteella.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat projektipäällikkö Niko Setelä ja liikenneinsinööri Hanna Pund. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus 1:

Jenni Pajunen: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Selvitetään mahdollisuutta nopeuttaa aikataulua, jotta Kruununsiltaojen pikaraitiotien linjan 12 jatkoa Länsisatamaan voitaisiin alkaa liikennöimään lähempänä uuden reitin avausta."

Kannattaja: Otso Kivekäs

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Jenni Pajusen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Jenni Pajunen: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Hankkeen toteutuksessa huomioidaan selvitys läpiajon mahdollistamisesta keskustan huoltotunnelissa Ruoholahdenkadun ja Hakaniemen välillä sekä huoltotunnelin ja siihen kytkeytyvien parkkiluolien hyödyntäminen pysäköinnissä."

Kannattaja: Mika Raatikainen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Jenni Pajusen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 1:

Otso Kivekäs: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Jatkosuunnittelussa otetaan ensisijaiseksi ratkaisuksi suunnitelluista pysäkkijärjestelyistä se, jossa Länsilinkin ja Lastenlehdon pysäkit siirtyvät, mutta säilyvät erillisinä."

Jotta yhteys ei hidastu, suunnitellaan liikennejärjestelymuutokset, jotka mahdollistavat ratikan nopeuden ja täsmällisyyden parantamisen koko reitillä, erityisesti Kampin osalla tähdäten raitioliikenteen kehittämisohjelman tavoitteeseen että ratikka pysähtyy vain pysäkeillä."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Otso Kivekäs: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Jatkosuunnittelussa päivitetään Pitkäsillan ratkaisu ratikkaliikenteen kannalta mahdollisimman sujuvaksi. Arvioidaan onko autoliikenteen pääverkon reitin tarkoituksenmukaista kulkea Hakaniemenrannan ja Pitkäsillan vai Hakaniemensillan ja Siltavuorenrannan kautta."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Vastaehdotus 3:

Otso Kivekäs: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Tarvittavat Pitkäsillan ja Mannerheimintien väliset kiskomuutokset toteutetaan Rautatientorin ratikkakatkon aikana siten, ettei ole tarpeen tehdä uutta katkoa myöhemmin. Yhteys Pitkäsillalta Liisankadulle pidetään auki mahdollisimman suuren osan katkosta."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen 3 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 4:

Otso Kivekäs: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Jatkosuunnittelussa arvioidaan mahdollisuudet yksinkertaistaa Mannerheimintien risteystä priorisoiden ratikoiden sujuvaa kulkua ilman viiveitä sekä kävely-yhteyksiä."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Vastaehdotus 2:

Katri Penttinen: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Lautakunta edellyttää, että jatkovalmistelussa selvitetään edelleen vaihtoehtoisia py-

säkkien sijoittamispaikkoja, jotta pysäkkien yhdistämisestä johtuva kävelymatkojen pidentyminen voidaan välttää."

Kannattaja: Mika Raatikainen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 1:

Katri Penttinen: Lisätään esitysehdotuksen: "Lautakunta katsoo, että pikaraitiotien jatkokehittämisessä tulee hyödyntää kaupunkivihreyttä linjan 13 tavoin ilmastonmuutoksen torjumiseksi muun muassa siten, että uudistuksen kohteena olevat rataosuudet pääsääntöisesti päällystettäisiin asfaltin ja kiveyksen sijasta viherkatteella."

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Mika Raatikainen: Ehdotan sanan "pika" poistamista Länsisataman pikaraitiotiestä virallisissa yhteyksissä. Ko. raitiolinja mahdollisesti toteutuessaan ei ole "pika" muuten kuin orwellilaisessa uuskielessä.

Mika Raatikaisen vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Otso Kivekkään vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Mika Raatikainen

Ei-äännet: 11

Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Katri Penttinen, Kalle Pusa, Risto Rautava, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Otto Meri

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 1–11 (1 poissa).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Otso Kivekkään vastaehdotuksen 4 mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1
Mika Raatikainen

Ei-äännet: 11
Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Katri Penttinen, Kalle Pusa, Risto Rautava, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Otto Meri

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen 4 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 1–11 (1 poissa).

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Hanna Pund, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 28036
hanna.pund(a)hel.fi
Niko Setälä, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 37031
niko.setala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Länsisataman pikaraitiotien liikenteen yleissuunnitelmat
- 2 Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelmaraportti
- 3 Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman vaikutusten arviointi
- 4 Länsisataman pikaraitiotien yritysvaikutusten arviointi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle:

- hyväksyttäväksi Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman jatkosuunnitteluun ohjeellisena noudatettavaksi siten, että seuraavassa vaiheessa valmistellaan hankkeesta toteutuspäätös.
- että jatkosuunnittelussa otetaan huomioon raitiotiehankkeen vaiheistaminen niin, että liikennöinti voi alkaa 2030-luvun alussa ja sii-

nä otetaan huomioon reitin varrella olevien muiden hankkeiden toteutusaikataulut.

- että toimiala jatkaa yhteistyössä liikenneliikelaitoksen ja Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa Helsingin yliopiston metroaseman pohjoisen sisäänkäynnin hankesuunnittelua siten, että toteutus aikataulutetaan Länsisataman pikaraitiotiehankeeseen kanssa.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat

Kaupunginvaltuusto päätti Kruunusillat-hankkeen ja keskustan ja Laajasalon välisen pikaraitiotien toteuttamisesta 31.8.2016. Suunnitelman mukaan pikaraitiotien päätepysäkki olisi tullut Kaivokadulle rautatieaseman eteen neliraiteisena ratkaisuna. Päätöksessä Kruunusillat-hankkeen enimmäishinnan korottamisesta 25.8.2021 päätettiin kuitenkin rakentaa raitiotie ensimmäisessä vaiheessa keskustan päässä vain Hakaniemeen asti. Samalla päätettiin myös jatkaa suunnittelua ja toteutuksen valmistelua raitiotieyhteyden jatkamisesta Hakaniemestä Helsingin päärautatieasemalle, lähtökohtana ettei Kaivokadulle tarvita erillistä pikaraitiotien päätepysäkkiä vaan linja kytketään tarkoituksenmukaisella tavalla jatkumaan muuhun raitiotieverkkoon. Lisäksi päätettiin, että osuuden kustannusarvio tuodaan erikseen päätettäväksi. Kruunusillat-hankkeessa rakennettava pikaraitiotie valmistuu ja liikennöinti Hakaniemen ja Yliskylän välisellä linjalla käynnistyy tämänhetkisen arvion mukaan vuonna 2027.

HSL tutki Kaupunki- ja pikaraitioliikenteen linjastosuunnitelmassa (HSL:n julkaisu 8/2022) yhdessä kaupungin kanssa tarkoituksenmukaista reittiä keskustan läpi Laajasalosta tulevalle pikaraitiolinjalle. Suunnitelmassa päädyttiin esittämään pikaraitiolinjalle reittiä Hakaniemestä Kaivokadulle ja edelleen Kampin kautta Jätkäsaareen ja Länsiterminaalille. Ratkaisun taustalla on Länsiterminaalien kasvava matkustajaliikenne Tallinnan laivaliikenteen keskittämispäätöksen myötä ja samanaikaisesti tavoite turvata edelleen kasvavan Jätkäsaaren asukkaiden liikkuminen. Tästä seuraa tarve joukkoliikenteen kapasiteetin kasvattamiseksi, jossa pikaraitiotiellä on merkittävä rooli.

Kaupunginvaltuusto päätti Kalasataman raitiotien yleissuunnitelmasta ja toteuttamisesta 13.6.2018. Raitiotieyhteys Pasilan ja Kalasataman Nihdin välille on aloittanut liikennöinnin suunnitelmien mukaisesti 12.8.2024. Raitiolinjan 13 päätepysäkki on Nihdissä samalla pysäkillä, jota myös Hakaniemen ja Yliskylän välinen pikaraitiolinja 12 tulee käyttämään Kruunusillat-hankkeen valmistuttua 2027.

Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman kanssa samanaikaisesti valmistelussa olleessa ja päätöksentekoon tullessa Ydinkeskustan lii-

kennejärjestelmäsuunnitelmassa on määritelty mm. joukkoliikenteen kehittämistarpeita ydinkeskustan alueella. Suunnitelman keskeisenä toimenpiteenä on esitetty Kaivokadun kehittämistä joukkoliikennekaduksi, josta kulkisi läpi ainoastaan raitioliikenne. Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelmaa on valmisteltu yhteistyössä liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelun kanssa. Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on huomioitu Länsisataman pikaraitiotien toimintaedellytykset. Länsisataman pikaraitiotie on toteutuskelpoinen riippumatta Kaivokadun joukkoliikennekaturatkaisusta, mutta joukkoliikennekatu nopeuttaa ja sujuvoittaa raitioliikennettä ja siten hyödyttää myös Länsisataman pikaraitiotietä. Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta on tarkoitus päättää kaupunginhallituksessa syksyllä 2024. Kaupunkiympäristölautakunta esitti suunnitelman hyväksymistä kaupunginhallitukselle 1.10.2024.

Kaupunginvaltuusto on vastannut 25.9.2019 valtuutettu Osmo Soininvaaran aloitteeseen Yliopiston metroaseman pohjoisen sisäänkäynnin avaamisesta, ja todennut että kaupunkiympäristön toimialan liikenne- ja katusuunnittelu ja Helsingin kaupungin liikenne -liikelaitos (HKL) suunnittelevat yhdessä Kaisaniemenkadun, Unioninkadun ja Liisankadun liittymäjärjestelyn toteutusta ja sen osana metroaseman sisäänkäynnin toteuttamista. Lisäksi aloitevastauksessa todettiin, että liittymäjärjestelyt on tarkoituksenmukaista toteuttaa ennen Laajasalon raitiotieyhteyden valmistumista keskustaan.

Länsisataman pikaraitiotie

Länsisataman pikaraitiotie on Hakaniemestä Yliskylään 2027 liikennöinnin aloittavan pikaraitiolinjan 12 jatke Hakaniemestä Kaivokadun kautta Kamppiin ja edelleen Länsiterminaalille Jätkäsaareen. Hakaniemien päätepysäkin poistuessa Hakaniemenrantaan Hakaniementorin etelälaidalle Kruunusillat-hankkeen yhteydessä toteutettava raitiopysäkki alkaa toimia normaalina pysäkinä, jonka läpi voi kulkea pikaraitiolinjan lisäksi muitakin raitiolinjoja. Kruunusillat-hanke toteuttaa myös raitiotien liitoksen nykyiseen rataverkkoon Siltasaarenkadulla.

Pikaraitiolinjan suunnitteluperusteina on ollut liikennöinti korkeintaan 45 metriä pitkillä pikaraitiovaunuilla ja viiden minuutin vuorovälillä. Nykyisiä kaupunkiraitiovaunuja pidemmät vaunut ja lisääntyvä vuoromäärä edellyttävät raitiotien infrastruktuurin kehittämistä keskustassa, vaikka reitti seuraakin täysin jo olemassa olevaa raitiotietä Hakaniemen ja Länsiterminaalien välillä.

Länsisatamaan pidennettyä pikaraitiolinjaa 12 tultaisiin liikennöimään aluksi Kruunusillat-raiotien liikennöintiä varten hankituilla noin 35-metrisillä Artic XL -pikaraitiovaunuilla. Vaunut ovat samankaltaisia kuin

pikaraitiolinjalla 15 käytettävät vaunut. Vaunuja voi myöhemmin pidentää 45-metrisiksi tai ne voi korvata uusilla pidemmillä vaunuilla, jos matkustajamäärät sitä myöhemmin edellyttävät. Ruuhka-ajaksi suunniteltua 5 minuutin vuoroväliä ei voi tihentää, sillä samoilla raiteilla kulkee myös muita raitiolinjoja ja liikennöinnin sujuvuus ja luotettavuus kärsisi liian tiheästä liikenteestä.

Pikaraitiotien osuutta Pitkältäsillalta Kaivokadulle on suunniteltu samanaikaisesti Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmaan liittyvän liikennesuunnittelun kanssa. Ensimmäinen keskeinen pikaraitiotiestä johtuva muutostarve nykyisiin järjestelyihin tällä osuudella on Kaisaniemenpuiston pysäkkialueen pidentäminen ja tähän liittyvä Kaisaniemenkadun, Unioninkadun ja Liisankadun liittymäalueen uudelleenjärjestely. Jos liikennejärjestelmäsuunnitelmassa esitetty Kaivokadun joukkoliikennekatu toteutuu, on kaupunkiraitiolinjoille mahdollista toteuttaa ryhmittymisraide Liisankadulle kääntymistä varten, mikä sujuvoittaisi suoraan kulkevia raitiolinjoja. Muussa tapauksessa raidejärjestelyt risteyksessä säilyvät nykyisellään. Ryhmittymisraiteelle vapautuisi tilaa, jos Unioninkadulla on ajoneuvoliikenteelle yhdet ajokaistat suuntaansa.

Toinen merkittävä pikaraitiotiestä johtuva muutostarve on Kaivokadun raitiopysäkin laajentaminen neliraiteiseksi. Nykyisellään liian lyhyttä laiturialuetta pidennetään ja pikaraitiolinjaa varten rakennetaan oma keskilaituri kaupunkiraitiolinjojen laiturien väliin. Näin Kaivokadun pysäkki saadaan pidettyä sujuvana sekä kaupunkiraitiolinjoille että uudelle pikaraitiolinjalle, jolla suuremman vaunun myötä on myös suuremmat käyttäjämäärät. Mikäli raitioliikenteelle olisi vain yhdet pysäkit suuntaansa Kaivokadulla, simuloinnin perusteella joka toinen raitiovaunu odottaisi pysäkillä pääsyä keskimäärin puoli minuuttia.

Kaivokadun ja Jätkäsaaren väliselle osuudelle on suunniteltu raitiopysäkit, jotka mahdollistavat liikennöinnin pikaraitiovaunulla. Nykyisten pysäkkien palvelualueet ovat pääosin liian lyhyitä 35-metrisille vaunuille, joita liikenteen alkuvaiheessa tultaisiin käyttämään. Lisäksi suunnitelmassa on varauduttu mahdollisiin 45-metrisiin vaunuihin.

Simonkadun ja Kampintorin pysäkeille on laadittu liikennesuunnitelma-luonnokset pysäkkien pidentämisestä. Yleissuunnitelmassa esitetään em. pysäkkien korvaamista uudella pysäkillä Urho Kekkosen kadun joukkoliikennekadulla Fredrikinkadun ja Annankadun välillä. Nykyisten pysäkkien välinen etäisyys on noin 300 metriä. Uusi yhdistetty pysäkki vähentäisi matkustajille aiheutuvia viiveitä, mahdollistaisi kaupunkiraitiovaunun ja pikaraitiovaunun pysähtymisen samanaikaisesti ja olisi esteettömyydeltään nykyisiä pysäkkejä parempi. Pysäkkien yhdistämisen ei arvioida kasvattavan myöskään kävelymatkojen pituutta merkittävästi. Vaihtoyhteydet Kampin bussiterminaaleihin ja metroasemaan lyhe-

nevät. Uuden pysäkin tarkemmassa suunnittelussa varmistetaan toteutettavuus huomioiden mm. kadun varren yritysten toimintaedellytykset, erityisesti pysäkin kohdalle jäävän Tavastia-klubin huoltojärjestelyt. Nämä on mahdollista ratkaista hyvin tarkemmassa jatkosuunnittelussa.

Ruoholahden villat -pysäkki Ruoholahdenkadulla sekä Länsilinkin pysäkki ovat liian lyhyet 35-metrille pikaraitiovaunuille. Ruoholahden villojen pysäkin pidentäminen nykyisellä sijainnillaan ei ole mahdollista lyhyen liittymävälillä vuoksi. Länsilinkin pysäkin pidentäminen nykyisellä sijainnilla on haastavaa Eerikinkadun suuntaisen jalankulun ja pyöräliikenteen reitin vuoksi. Yleissuunnitelmassa tutkittiin vaihtoehtoina kahden edellä mainitun pysäkin yhdistämistä Ruoholahdenkadulle tai pysäkkien siirtämistä niin, että pidemmät pysäkit voidaan toteuttaa.

Yleissuunnitelmassa esitetään jatkosuunnittelun lähtökohdaksi Ruoholahden villojen ja Länsilinkin pysäkkien yhdistämistä. Koska ratkaisu sisältää edelleen epävarmuuksia, esitetään myös nykyisten pysäkkien pidentämisen ja siirtämisen vaikutusten selvittämistä tarkemmin jatkosuunnittelussa, jotta löydetään kokonaisuutena paras mahdollinen ratkaisu. Nykyisten tietojen perusteella pysäkkien yhdistäminen on perusteltua, mutta siinä on tunnistettu kävelymatkojen pidentymien ja keskimääräistä pidemmän pysäkkivälin (600-700 m) vuoksi myös haasteita.

Pysäkkien yhdistäminen nopeuttaisi raitioliikennettä pysäkkimäärän vähentyessä. Lisäksi se vähentäisi häiriöherkkyyttä ja matka-ajan vaihtelua. Kantakaupungin alueella raitioliikenteen nopeuttaminen on tärkeää mutta myös haastavaa. Yksi syy raitioliikenteen alhaiseen keskinopeuteen on se, että pysäkkivälit ovat tiiviisti rakennetulla alueella lyhyitä. Pysäkkien yhdistämistä on tutkittu Ruoholahdenkadulle Hietalahdenkadun ja Porkkalankadun liittymän länsipuolelle. Kävelymatkat yhdistetyille pysäkeille olisivat pidempiä kuin nykyisille tai siirretyille pidentetyille pysäkeille. Edellinen pysäkki Kampin suunnassa olisi noin 700 metrin päässä oleva Urho Kekkosen kadun uusi pysäkki ja Jätkäsaarissa Huutokonttorin pysäkki noin 600 metrin päässä. Vaihtoehtoisessa kahden pysäkin ratkaisussa pysäkkien välit pysyisivät keskimäärin noin 450 metrissä. Länsilinkin pysäkin poistuminen pidentää kävelymatkoja etenkin Ruoholahden suunnasta, josta pääsee nykyisin alikulun kautta kätevästi keskustan suuntaan menevälle raitiopysäkeille. Uuden yhdistetyn pysäkin toteuttamisen johdosta Porkkalankadulta ei pääsisi kääntymään oikealle Ruoholahdenkadulle ja Ruoholahdenkadulta poistuu arviolta 12 autopaikkaa.

Vaihtoehtona tarkastellussa ratkaisussa, jossa kahta pysäkkiä ei yhdistetä, tulisi riittävän pysäkin palvelualueen pituuden takaamiseksi Ruoholahden villojen pysäkki siirtää Abrahaminkadun liittymän itäpuolelle. Tämä puolestaan vaikuttaisi erityisesti autoliikenteen järjestelyihin: su-

juvan raitioliikenteen turvaamiseksi Ruoholahdenkatua länteen kulkeva autoliikenne tulisi ohjata muualle esimerkiksi Lönrotinkadulle Albertinkadun ja Abrahaminkadun välillä. Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman esitetyssä ratkaisussa, jossa keskustan läpiajaja ei tulisi Kaivokadun kautta, länteen suuntautuva autoliikenne Ruoholahdenkadulla vähenee. Liikenne on lähinnä paikallista esimerkiksi Kampin alueelta Länsiväylälle suuntautuvaa liikennettä. Ruoholahdenkadun länteen suuntautuvasta nykyisestä liikenteestä (5000 ajoneuvoa vuorokaudessa) suurin osa tulee Kaivokadun suunnasta. Pysäkin siirtämisestä johtuen Ruoholahdenkadulta poistuisi arviolta 8 autopaikkaa. Länsilinkin pysäkin siirtäminen poistaisi kadunvarsipysäköintiä noin 18 paikkaa ja vaikuttaisi pysäkin kohdan kiinteistöjen ajoyhteyksiin, joita on tarpeen muuttaa suuntaisliittymiksi.

Jätkäsaaren puolella ainoa fyysinen muutostarve on Huutokonttorin pysäkin palvelualueen pidentäminen Tyynenmerenkadulla. Tämä onnistuu nykyisen pysäkkisaarekkeen puitteissa korotettua aluetta pidentämällä. Länsiterminaalin pysäkit T1 ja T2 ovat riittävän pitkiä pikaraitiovaunuille. Pikaraitiolinjan 12 päätepysäkki Länsisatamassa on Tahitinkadulle kesällä 2024 valmistuneessa silmukassa, jonne rakennetaan pikaraitiolinjalle oma laiturit. Silmukasta poistuessaan linja käyttää Kanariankadun pysäkkiä Atlantinkadulla.

Vaikutukset

Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman yhteydessä on tarkasteltu nimenomaisesti raitiotien aiheuttamien muutosten vaikutusta liikennejärjestelmään.

Pikaraitiotien vaatimista liikennejärjestelyistä on laadittu liikenteen yleissuunnitelmat. Pikaraitiotien vaatimat investointikustannukset on arvioitu näiden suunnitelmien perusteella. Kokonaisuudessaan pikaraitiotien vaatiman infrastruktuurin investointikustannusteni on alustavasti arvioitu olevan 37 miljoonaa euroa. MAKU 131,22, 04/2024, 2015=100. Alustava kustannusarvio sisältää 25 % riskivaruksen.

Vaikutusten arvioinnissa vertailuvaihtoehtona oli pikaraitiolinjan 12 jääminen Hakaniemeen nyt Kruunusillat-hankkeessa rakennettavan tilanteen mukaisesti. Linjastosuunnittelussa oli lähtökohtana vastaavan palvelutason tarjoaminen Länsiterminaaliin ja Jätkäsaaren sekä hanketta vertailuvaihtoehdossa. Vertailuvaihtoehdossa vastaava palvelutaso muodostettiin perustamalla uusia kaupunkiraitiolinjoja. Linjastoratkaisut poikkeavat hieman toisistaan mm. Hernesaareen menevien linjojen osalta. Pikaraitiolinjan 12 jatkaminen Hakaniemestä Länsiterminaalille mahdollistaa myös muiden linjojen ajamisen Kalasatamasta

suoraan keskustaan. Tässä linjastoratkaisussa linjaa 13 jatketaan Nihdistä keskustaan Fennia-korttelin silmukkaan.

Työssä arvioitiin raitioliikenteen sujuvuutta eri pysäkeillä. Kaivokadun osalta tarkastelu osoittaa lisäraiteiden tarpeen - jonoutuneiden vaunujen osuus kasvaa 7 prosentista jopa 50 prosenttiin, jos pikaraitioliikennettä liikennöitäisiin kaupunkiraitiolinjoiden seassa samoilla laitureilla. Jonoviiveiden yhteissumma aamun huipputunnin aikana kasvaisi kolmesta minuutista jopa 43 minuuttiin. Työssä tunnistettiin potentiaalisesti jonoutuviksi pysäkeiksi Simonkadun pysäkki sekä Kaisaniemenkadun pysäkki. Simonkadun pysäkin osalta tilannetta helpottaa uuden pidemmän pysäkin toteuttaminen Urho Kekkosen kadulle. Kaisaniemenkadulla nykyisen pysäkin pidentäminen ei ole katutilallisista syistä mahdollista.

Yhteiskuntataloudellista vaikutustenarviointia varten hanke- ja vertailuvaihtoehtoa vertailtiin Helsingin seudun liikennemallilla (Helmet 4.1). Mallinnuksessa käytettiin MAL 2023 -suunnitelman asukas- ja työpaikkaennustetta vuodelle 2040, jota on tarkennettu Hernesaaren maankäyttötietojen osalta. Yhteiskuntataloudelliset laskelmat tehtiin 30 vuoden yli vuosille 2030–2060. Jotta tulokset eivät olisi riippuvaisia Kaivokadun liikennejärjestelmäratkaisusta, mallinnukset tehtiin verraten linjastovaihtoehtoja erikseen, jos Kaivokatu on joukkoliikennekatuna (päävaihtoehto raportoinnissa) tai läpiajettavana 1+1 kaistajärjestelyin (herkkyystarkastelu). Asetelma vastaa Ydinkeskustan liikennejärjestelmän yhteydessä tehtyjä liikennetarkasteluja.

Yhtenäisen Laajasalosta keskustan kautta Länsisatamaan kulkevan pikaraitiolinjan toteuttaminen nostaa raitioliikenteen matkustajamääriä erityisesti keskustan ja Hakaniemen välillä, mutta myös Hakaniemen ja Nihdin sekä Nihdin ja Laajasalon välisillä osuuksilla. Merkittävin muuhun joukkoliikennejärjestelmään kohdistuva vaikutus on metron kuormitusasteen laskeminen Herttoniemen ja keskustan välillä jopa 5000 matkustajalla (4 %) vuorokausitasolla, matkustajien siirtyessä raitiotien kyytiin Laajasalon ja kantakaupungin välisillä matkoilla. Myös suora raitioyhteys Kalasatamasta keskustaan vaikuttaa metron kuormitukseen alentavasti. Vaihdollisen yhteyden muuttuminen suoraksi yhteydeksi nopeuttaa suurta osaa Kalasataman metroaseman eteläpuolen ja keskustan välisistä matkoista. Nihdin alueella vaikutus on keskimääräisesti suurin. Siellä koettu matka-aika pienenee keskimäärin lähes kolmella minuutilla. Raitioyhteys lisää mahdollisuuksia toteuttaa korvaavia joukkoliikenneyhteyksiä Helsingin keskustaan, kun kantametroa Itä-Helsingissä peruskorjataan.

Pikaraitiolinjan 12 matkustajista suuri osa vaihtuu Rautatieaseman pysäkillä. Merihaansillan ylittävistä matkustajista suurin osa kulkee Laaja-

salon ja keskustan välisiä matkoja. Linjalla voidaan todeta siis olevan kaksi erillistä pääroolia, joiden sujuvuuden yhtenäinen liikennöinti mahdollistaa.

Hankkeen merkittävin hyöty on joukkoliikenteen palvelutason parantaminen ja matka-aikojen lyhentyminen vaihdollisten matkojen vähenyessä. Merkittävimmät hyödyt kohdistuvat Laajasaloon, josta pääsee vaihdottomalla yhteydellä suoraan ydinkeskustaan. Myös Kalasataman ja keskustan alueille koituu suuria palvelutasohyötyjä. Hanke ei aiheuta palvelutasohaittoja joukkoliikenteeseen juuri lainkaan. Hankkeen aiheuttamat joukkoliikenteen aika- ja palvelutasohyödyt ovat lähes 5 miljoonaa euroa vuodessa.

Hankevaihtoehdon liikennöintikustannukset ovat 650 000 euroa vuodessa suuremmat kuin vertailuvaihtoehdossa, johtuen kahden kaupunkiraitiovaunun lisätarpeesta. Pikaraitiovaunuja on tilattu Länsisataman pikaraition liikennöintiin riittävä määrä Kruunusillat-vaunuhankinnan yhteydessä. Hankkeen arvioidaan kuitenkin kasvattavan HSL:n lipputulota noin 700 000 eurolla vuodessa, mikä kattaa liikennöintikustannusten kasvun. Hankkeesta tulee HSL:lle infrakustannuksia noin miljoonaa euroa vuodessa. Kokonaiskustannus HSL:n talouteen on siten yhteensä noin miljoonaa euroa vuodessa. Kaupungille maksettava infrakorvaus huomioiden hanke vaikuttaa kaupungin käyttötalouden kannalta kustannusneutraalilta, mutta kustannusarvioita ja vaikutuksia käyttötalouteen tarkennetaan jatkosuunnittelussa.

Hankkeen yhteiskuntataloudelliseksi hyöty-kustannussuhteeksi saadaan 2,9, eli hankkeen toteuttamisesta seuraa noin kolminkertaiset hyödyt suhteessa investointiin. Tämä on kaupunkiraitidehankkeelle poikkeuksellisen suuri luku. Länsisataman pikaraitiotiessä saadaan suhteellisen pienellä investoinnilla nykyisen rataverkon kehittämiseen merkittävän suurien linjaston yhtenäisyyteen liittyviä hyötyjä. Hankkeen mahdollistama linjaston kehittäminen auttaa myös saamaan enemmän hyötyä irti sekä Kruunusillat-hankkeesta että Kalasatamasta Pasilaan -hankkeesta. Maltillisilla kustannuksilla saatavat suuret hyödyt perustelvat osaltaan hankkeen jatkosuunnittelun aikataulutusta niin, että liikennöinti voidaan aloittaa mahdollisimman nopeasti 2030-luvun alussa.

Jos Kaivokatu toteutetaan 1+1-kaistaisena autoliikenteen läpiajokatuksi, raitiotien nopeus ja sujuvuus kärsii Hakaniemen ja Mannerheimintien välillä. Raitioliikenteen sujuvuuteen vaikuttaa myös se, ettei Liisankadun ryhmittymisraidetta voida tehdä. Näillä asioilla olisi vaikutuksia hankkeen hyötyihin: joukkoliikenteen käyttäjähyödyt laskevat 400 000 euroa vuodessa ja lipputulot pienenevät 80 000 euroa vuodessa verrattuna ratkaisuun, jossa Kaivokatu on joukkoliikennekatu. Investointikus-

tannukset olisivat 120 000 euroa pienemmät. Hankkeen hyötykustannussuhde on tässä tarkastelussa 2,6, eli hanke ylittäisi silloinkin selvästi taloudellisen kannattavuuden raja-arvon (hyöty/kustannus > 1). Kannattavuuden muutos herkkyyštarkastelun ja hankevaihtoehdon välillä on kuitenkin merkittävä, kun sitä verrataan useimpiin muihin kaupunkiraidehankkeiden hankearviointeihin.

Vuorovaikutus

Suunnittelualan länsiosan pysäkkimuutosten vaihtoehdoista pyydettiin asukkaiden palautetta Kerro kantasi -sivuston kautta 9.–25.9.2024. Palautteita tuli 85 kappaletta, joista 25 vastausta koski pysäkkimuutoksia. Suurin osa vastauksista kannatti Simonkadun ja Kampintorin pysäkkien yhdistämistä Urho Kekkosen kadulle. Länsilinkin ja Ruoholahden villojen pysäkkien muutokset herättivät enemmän vastakkaisia mielipiteitä. Osa palautteista toivoi, ettei pysäkkejä yhdistetä, koska nykyisille pysäkin paikoille on kysyntää, ne ovat tärkeitä liikuntarajoitteisille matkustajille sekä joukkoliikenteen käyttö voisi vähentyä kävelymatkan kasvaessa. Toisaalta palautteissa esiintyi myös huolta siitä, että kahden pysäkin vaihtoehdossa autoilu vaikeutuu, kun Ruoholahdenkadulta ei pääse ajamaan lännen suuntaan ja siten hankaloitetaan asukkaiden liikkumista ja aiheutetaan autoliikenteen siirtymää muille kaduille Kampista länteen päin ajettaessa. Osassa palautteita arvosteltiin pikaraitioteiden rakentamista yleisesti kantakaupungin kaduilla.

Kerro kantasi -kyselyn lisäksi Urho Kekkosen kadulla sijaitsevien ravintoloiden kanssa käytiin keskustelua Simonkadun ja Kampintorin pysäkkien yhdistämisestä Urho Kekkosen kadulle. Saatu palaute oli positiiivista ja toivottiin, että jatkosuunnittelussa otettaisiin huomioon suunnitellun pysäkin kohdalla olevien ravintoloiden tarpeet.

Länsisataman pikaraitiotien toteuttaminen

Länsisataman pikaraitiotie on mukana Helsingin seudun MAL 2023 -suunnitelmassa. Sille on mahdollista hakea myös EU:n CEF-rahoitusta, sillä pikaraitiotie vahvistaa TEN-T-ydinverkkoon sisältyvän kaupunkisolmukohdan sisällä rataverkon ja Länsiterminaalin välistä yhteyttä. Kaupunki selvittää jatkossa, mitä rahoituksen saaminen edellyttäisi.

Länsisataman pikaraitiotie -hankkeen seuraava vaihe on hankesuunnitelman laatiminen. Tässä yhteydessä myös tarkennetaan muun muassa hankkeen toteuttamisajankohtaa, laajuutta, vaiheistusta ja toteutusmuotoa. Hanke tullaan todennäköisesti toteuttamaan vaiheittain, sillä se on riippuvainen etenkin Kaivokadun ja Asematunnelin kannen peruskorjauksesta ja Esplanadin remontin aikataulusta kytkeytyen ydin keskustan liikennejärjestelmäratkaisuun ja työmaa-aikaisiin liikennejärjestelyihin näillä kaduilla. Liikennejärjestelmäsuunnitelman yhteydessä

on arvioitu, että Kaivokatu voisi valmistua suunniteltuun lopulliseen ratkaisuun 2030-luvun alkupuolella, kun asemakaava ja siihen perustuva katusuunnitelma ovat lainvoimaisia. Myös Kaisaniemenkadun-Unioninkadun liikennejärjestelyt riippuvat Kaivokadun ratkaisusta. Kampin ja Jätkäsaaren välin pysäkkijärjestelyiden toteuttamisajankohdat eivät ole suoraan riippuvaisia muiden hankkeiden etenemisestä, joten niitä voidaan toteuttaa jo aikaisemmin. Kokonaisuutena voi arvioida, että Länsisataman pikaraitiotien liikennöinti on mahdollista aloittaa 2030-luvun alkupuolella.

Helsingin yliopiston metroaseman pohjoinen sisäänkäynti

Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman yhteydessä tutkittiin myös Helsingin yliopiston metroaseman mahdollisen pohjoisen sisäänkäynnin vaikutuksia liikennejärjestelmään. Herkkyystarkasteluna hankvaihtoehtoon lisättiin yhteys Unioninkadun ja Liisankadun risteyksestä Helsingin yliopiston metroasemalle ja tutkittiin sen vaikutuksia liikennemallissa. Muutoksen myötä Helsingin yliopiston metroasemalta tehdään noin 3000 nousua enemmän vuorokaudessa ja samalla Hakaniemen metroasemalta vähenee noin 2000 nousua. Tällöin Helsingin yliopiston metroasemasta tulee Hakaniemen asemaa suositumpi. Metroaseman uuden sisäänkäynnin parantamasta saavutettavuudesta arvioidaan koituvan noin miljoonan euron vuosittaiset käyttäjähyödyt, mikä 30 vuoden tarkasteluajalle diskontattuna tuo yhteensä noin 20 miljoonan euron hyödyt.

Tehdyssä herkkyystarkastelussa tutkittiin metroaseman sisäänkäynnin toteuttamisen lisäksi myös raitioliikenteen sujuvuuden lisäämiseksi esteettömyyden kannalta haasteelliseksi tunnistetun Kaisaniemenkadun pysäkin poistamista. Lähtökohtana on ollut, että koska nykyistä pysäkkiä ei voi sujuvoittaa palvelualueetta pidentämällä, on raitioliikenteen sujuvoittamista tutkittava pysäkin poistamisen kautta. Vaihtoyhteyksien näkökulmasta metroaseman sisäänkäynnin tuominen Kaisaniemenpuiston raitiopysäkin yhteyteen mahdollistaisi Kaisaniemenkadun pysäkin poistamisen. Pysäkin poistamisesta on kuitenkin myös haittaa sen lähiympäristön saavutettavuudelle. Pysäkin ympärillä on paljon kaupallisia toimintoja ja mm. Yliopiston kirjasto. Kaisaniemenpuiston pysäkki on noin 200 metrin päässä Kaisaniemenkadun pysäkistä, toiseen suuntaan Kaivokadun pysäkille on noin 400 metriä matkaa.

Liikennemallilla tehdyn arvioinnin mukaan pysäkin poistamisen hyödyt ohi kulkeville matkustajille ja raitioliikenteen operointiin ovat suuremmat kuin pidentyneestä kävelymatkasta syntyneet haitat pysäkin käyttäjille. Käyttäjähödyiksi on tässäkin arvioitu noin miljoona euroa vuodessa, eli noin 20 miljoonaa euroa 30 vuoden tarkasteluajana. Hyöty syntyy raitioliikenteen nopeutumisesta ja täsmällisyyden lisääntymisestä viivei-

tä aiheuttavan pysäkin poistussa käytöstä. Pysäkin poiston hyötyjä ja haittoja on arvioitava tarkemmin ennen mahdollisen poistamispäätöksen tekemistä. Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman yhteydessä pysäkillä ei esitetä tehtäväksi toimenpiteitä.

Kaupunkiliikenne Oy on laatinut viitesuunnitelman metroaseman pohjoisen sisäänkäynnin ratkaisusta. Tässä ensisijaisesti edistettävässä vaihtoehdossa metroasemalta nousee liukuportaat Kaisaniemenpuiston raitiopysäkin alle. Siitä pääsee Kaisaniemenkadun alittavaa tunnelia pitkin liukuportailta ja hisseillä ylös Liisankadun alkuun Yliopiston kiinteistön tontille, johon järjestetään kulku Liisankadun muuriin tehtävästä sisäänkäyntiaukosta. Toinen uloskäynti alikulusta on Kaisaniemenpuiston puolella, josta nousee portaikko nykyisen puiston reunamuurin viereen. Kaisaniemenpuiston puoleinen uloskäynti ei ole esteetön, mutta tukisi joukkoliikenteen käyttäjien lisäksi myös Kaisaniemenkadun liikenneturvallisuuden parantamista tarjotessaan alikulkukäytävän vilkkaan kadun alitse. Tämä alikulku on voimassa olevassa asemakaavassa. Edellä kuvatun sisäänkäyntiratkaisun kustannusarvio on noin 33 miljoonaa euroa. MAKU 131,22, 04/2024, 2015=100. Kustannusarvioon liittyy tässä vaiheessa useita epävarmuustekijöitä mm. maankäytön sopimustilanteen, kunnallistekniikan väistöjärjestelyiden ja työnaikaisten liikennejärjestelyjen vuoksi. Nämä epävarmuustekijät eivät sisälly alustavaan kustannusarvioon. Sisäänkäynnistä on vasta alustavasti keskusteltu Helsingin yliopiston kanssa.

Vaihtoehtoiseksi ratkaisuksi on myös selvitetty pelkän hissiyhteyden toteuttamista metroasemalta maantasoon Kaisaniemenkadun ja Yrjö Koskisen kadun kulman tuntumaan Varsapuistikkoon. Tämän vaihtoehdon toteutettavuutta ei ole vielä arvioitu ja alustavasti siihen tunnistetaan liittyvän haasteita mm. kaupunkikuvallisesta näkökulmasta. Hisсивaihtoehto ei mahdollistaisi Kaisaniemenkadun alittavan jalankulun yhteyden toteuttamista.

Helsingin yliopiston metroaseman pohjoisella sisäänkäynnillä on liikennejärjestelmän kannalta selkeitä positiivisia vaikutuksia. Sillä on potentiaalia kasvattaa aseman käyttäjämäärää ja parantaa Kruununhaan pohjoisosan saavutettavuutta. Sisäänkäynnin toteutusmallista riippuen sillä voi olla myös paikallisia myönteisiä liikenneturvallisuusvaikutuksia. Pohjoisen sisäänkäynnin suunnittelua ja kustannustehokkaan ratkaisun etsimistä on syytä jatkaa yhteistyössä liikenneliikelaitoksen ja Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa, teknistaloudellisten asioiden ratkaisemiseksi ja vaikutusarvioinnin tarkentamiseksi. Kaisaniemenkadun raitiopysäkin poistamisen vaikutuksia voidaan myös jatkoselvittää, kun metron pohjoiselle sisäänkäynnille löydetään toteutuskelpoinen ratkaisu.

Toimivalta

05.11.2024

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan kaupunginvaltuusto päättää liikenteen, viheralueen tai muun yleisen alueen yleissuunnitelmista, kun kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa. Toimivalta asiassa on siis kaupunginvaltuustolla.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Hanna Pund, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 28036
hanna.pund(a)hel.fi
Niko Setälä, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 37031
niko.setala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Länsisataman pikaraitiotien liikenteen yleissuunnitelmat
- 2 Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelmaraportti
- 3 Länsisataman pikaraitiotien yleissuunnitelman vaikutusten arviointi
- 4 Länsisataman pikaraitiotien yritysvaikutusten arviointi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 29.10.2024 § 556

§ 577

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Maurinkatu 1b ja 3a:n tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12855)

HEL 2020-000540 T 10 03 03

Hankennumero 5318_13

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 29.10.2024 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12855 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 1. kaupunginosan (Kruununhaka) korttelin 20 tontteja 15 ja 16.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluaikana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2020-000540>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
  - o Kruunuasunnot Oy: 5 000 euroa
  - o Senaatti-kiinteistöt: 10 000 euroa

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli arkkitehti Irene Siljama. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Irene Siljama, arkkitehti, asemakaavoitus, puhelin: 09 310 33174
irene.siljama(a)hel.fi
Janne Prokkola, yksikön päällikkö, asemakaavoitus, puhelin: 09 310 37233
janne.prokkola(a)hel.fi
Taneli Nissinen, johtava liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 09 310 76765
taneli.nissinen(a)hel.fi
Sini Moilanen, maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, puhelin: 09 310 38527
sini.moilanen(a)hel.fi
Valtteri Lankiniemi, erityisasiantuntija, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 22467
valtteri.lankiniemi(a)hel.fi
Anu Haahla, ympäristöasiantuntija, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi
Timo Tutti, toimitusinsinööri, kaupunkimittauspalvelut, puhelin: 09 310 31874
timo.tutti(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12855 kartta, päivätty 29.10.2024
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12855 selostus, päivätty 29.10.2024, päivitetty Kylk:n 5.11.2024 päätöksen mukaiseksi
- 5 Havainnekuva, 29.10.2024
- 6 Tilastotiedot
- 7 Tehdyt muutokset
- 8 Vuorovaikutusraportti 24.4.2024, täydennetty 29.10.2024 ja asukastilaisuuden 24.2.2020 muistio
- 9 Päätöshistoria

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Kustannusten osalta Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hakijat	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 7
Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Ne muistutuksen esittä-	Esitysteksti

neet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 8

KYMP Myyntilaskut

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Kruununhaassa sijaitsevia tontteja 20/15 ja 20/16. Alue on voimassa olevassa kaavassa osa tonttia 20/9. Kaavaratkaisu mahdollistaa uutta asuinrakentamista Maurinkadun varteen ja korttelin sisäpihalle. Kaavaratkaisu on tehty, koska nykyinen käyttö korttelissa sijaitsevissa arvokennuksissa on päätynyt ja valtio luopuu tontin omistuksesta.

Tavoitteena on korttelin täydennysrakentaminen kahdella uudella asuinrakennuksella ja olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistäminen alueen erityispiirteet huomioon ottaen. Lisäksi tavoitteena on kunnostaa olemassa oleva arvokas sisäpiha.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan se, että uusi, laadukas asuntorakentaminen sovitetaan osaksi historiallisesti kerrostunutta arvoympäristöä. Keskustan alueelle rakennetaan uutta asumista ja sisäpiha kunnostetaan.

Alueelle on suunniteltu kaksi uutta asuinrakennusta. Uutta asuntokerosalaa tulee noin 4 350 k-m² ja uutta kivijalkaliiketilaa vähintään 45 k-m². Olemassa olevan tontilla 20/15 sijaitsevan asuinrakennuksen kerosala on 5 100 k-m². Tonttien yhteiseksi tehokkuusluvuksi muodostuu $e=2,9$ ja asukasmäärän lisäys on noin 100.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että korttelialuetta tiivistetään, Maurinkadun katujulkisivu muuttuu nykyistä rakennetummaksi ja Kruununhaan alueelle rakennetaan uusia asuntoja.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutusta siten, että olemassa olevaa kaupunkirakennetta tiivistetään, etenkin keskustan alueella ja aluetta kehitetään soveltuvaksi asumiselle ja liiketoiminnalle. Strategian mukaan:

- luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle
- luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.

Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alue sijoittuu suurkortteliin, jossa sijaitsee kaksi kolmikerroksista kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennusta osoitteissa Maurinkatu 1 ja Liisankatu 1. Rakennukset on alun perin rakennettu Uudenmaan tarkk'ampujapataljoonalle ja niissä on toiminut mm. Sotakorkeakoulu ja Sotamuseo. Miehistökasarmit ovat puhtaaksimuurattuja tiilirakennuksia voimakkaaine julkisivun reliefiaiheineen. Kasarmirakennukset rajaavat laajaa sisäpihaa, alun perin merelle avautuvaa paraatikenttää. Kortteli on myöhemmin täydentynyt reunoiltaan 7–9-kerroksisin asuinkerrostaloin. Korttelissa on huomattavat korkeusvaihtelut, jotka on hoidettu aidoin ja pengerryksin. Puurivi jakaa asvaltoidun ja pysäköintikäytössä olevan korttelipihan eteläosan tontteja.

Alueella on voimassa asemakaava 5014 vuodelta 1962.

Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaupunki saa yksityisessä omistuksessa olevien tonttien osalta maankäyttökorvauksia. Maankäyttökorvauksista sovitaan maanomistajan kanssa käytävissä maapoliittisissa neuvotteluissa.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluajana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluajana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Museovirasto
- Uudenmaan ELY-keskus

Viranomaisten kannantotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat kasarmirakennusten ja sisäpihan suojelevarvoihin ja näin ollen uudisrakennusten sopivuuteen korttelin historialliseen miljööseen ja laajemmin Kruununhaan kaupunkikuvaan. Kannantot kohdistuivat myös näkymiin ja niiden turvaamiseen, olemassa olevan kunnallistekniikan huomioimiseen sekä mahdollisiin muinaisjäänkösiin. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että suunnittelua on edistetty yhteistyössä museoviraston kanssa ja olemassa oleva kunnallistekniikka on huomioitu kaavamääräyksin.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat olemassa olevien rakennusten sekä avoimen sisäpihan historiallisiin ja kaupunkikuvallisiin arvoihin; kasarmirakennusten huonoon kuntoon; alueen linnustoon, puustoon ja lähiluontoon; olemassa olevien asuinrakennusten valoisuuteen, viihtyisyyteen ja yksityisyyteen; uudisrakennusten massoitteeluun ja ulkonäköön; tonttitehokkuuteen; pysäköintiin, liikenteeseen ja jätehuoltoon; melu- ja päästöhaittoihin; korttelin hule- ja pohjavesiin; muutostöiden ja lisärakentamisen tuomaan viihtyisyyden; muutostöiden aikaisiin järjestelyihin ja louhintatyöhön; asukkaiden kanssa käytävään yhteistyöhön; kaupunkikuvaan; Pohjoisranta 24 'vuoden pihaan'; ja korttelin rakennusten sekä pihan tuleviin toimintoihin.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että uudisrakennusten suunnittelutyötä on jatkettu, museovirasto on osallistunut suunnittelun ohjaamiseen ja sisäpihalle on laadittu viitesuunnitelma.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 17 kpl.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 24.4.–23.5.2024

Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä, mistä on ilmoitettu maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 12 muistutusta.

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat korttelin piha-alueeseen, uudisrakennusten vaikutuksiin olemassa oleviin asuinra-

kennuksiin ja arvokkaisiin kasarmirakennuksiin, kaupunkikuvaan ja kulttuuriarvoihin, tonttijakoon ja kaava-alue jakoon, viereisen tontin 17 suhteeseen kaava-alueeseen, liikenteeseen, huoltoon, pysäköintiin ja meluun, maanalaiseen tilaan, viherkertoimeen ja puustoon, lintuturvallisuuteen ja -pesimiseen ja lepakoihin, sekä asukkaisiin ja päiväkotien kohdistuviin rakennusaikaisiin haittoihin.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat ole-massa olevaan kunnallistekniikkaan, viereisen tontin kasarmirakennus-ten merkittävyyteen ja näin ollen lähiympäristön suunnitteluun, korttelin sisäpihaan, pelastautumisjärjestelyihin sekä mahdollisiin muinaisjään-nöksiin.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Museovirasto
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, pelastuslaitos
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginmuseo

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskoh-taisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa. Niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen sähköpostilla.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen tai sen osaan liittyy maankäytösopimusmenettely, joka tulee saattaa päätökseen ennen kaavan hyväksymistä.

Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on pyydetty lähettämään tieto.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Irene Siljama, arkkitehti, asemakaavoitus, puhelin: 09 310 33174
irene.siljama(a)hel.fi

Janne Prokkola, yksikön päällikkö, asemakaavoitus, puhelin: 09 310 37233
janne.prokkola(a)hel.fi

Taneli Nissinen, johtava liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 09 310 76765
taneli.nissinen(a)hel.fi

Sini Moilanen, maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, puhelin: 09 310 38527
sini.moilanen(a)hel.fi

Valtteri Lankiniemi, erityisasiantuntija, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 22467
valtteri.lankiniemi(a)hel.fi

Anu Haahla, ympäristöasiantuntija, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Timo Tutti, toimitusinsinööri, kaupunkimittauspalvelut, puhelin: 09 310 31874
timo.tutti(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12855 kartta, päivätty 29.10.2024
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12855 selostus, päivätty 29.10.2024
- 5 Havainnekuva, 29.10.2024
- 6 Tilastotiedot
- 7 Tehdyt muutokset
- 8 Vuorovaikutusraportti 24.4.2024, täydennetty 29.10.2024 ja asukastilaisuuden 24.2.2020 muistio
- 9 Päätöshistoria

Oheismateriaali

- 1 Mielenpitoet
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 3 Muistutukset

05.11.2024

Asia/5

Muutoksenhaku

Kustannusten osalta

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto

Otteet

Ote
Hakijat

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa
Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

KYMP Myyntilaskut

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 7
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 8

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksianto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 29.10.2024 § 557

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 15.10.2024

§ 578

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Kulttuurikorttelin (Vuosaarentie 7) tarkistettu asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus (nro 12863) (sisältää liikennesuunnitelman)

HEL 2022-003213 T 10 03 03

Hankennumero 0579_14

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 29.10.2024 päivätyn asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12863 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaava koskee 54. kaupunginosan (Vuosaari, Keski-Vuosaari) katualueita ja asemakaavan muutos koskee 54. kaupunginosan (Vuosaari, Keski-Vuosaari) kortteleita 54179, korttelin 54180 tonttia 12 sekä katualueita.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloajana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2022-003213>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Petri Leppälä ja erityisasiantuntija Mia Kajan. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Petri Leppälä, arkkitehti, maankäyttö, puhelin: 09 310 37046

05.11.2024

petri.leppala(a)hel.fi
Karri Kyllästinen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37347
karri.kyllastinen(a)hel.fi
Susanna Ratinen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 32129
susanna.ratinen(a)hel.fi
Elina Inkiläinen, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 52971
elina.inkilainen(a)hel.fi
Mia Kajan, erityisasiantuntija, kiinteistökehitys, puhelin: 09 310 15820
mia.kajan(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 09 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12863 kartta, päivätty 29.10.2024
- 4 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12863 selostus, päivätty 29.10.2024, päivitetty Kylk:n 5.11.2024 päätöksen mukaiseksi
- 5 Kulttuurikorttelin havainnekuvat, 29.10.2024
- 6 Kulttuurikorttelin kehittäminen, 3.6.2024
- 7 Vuosaaren keskustan suunnitteluperiaatteet (Kslk 15.11.2016)
- 8 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7651)
- 9 Tilastotiedot
- 10 Tehdyt muutokset
- 11 Vuorovaikutusraportti 3.6.2024, täydennetty 29.10.2024 sekä Uutta Itä-Helsinkiä-verkkotilaisuuden muistio 11.5. 2022 ja asukastilaisuuden muistio 18.5.2022
- 12 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa
Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 11

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaava ja asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee olemassa olevia yleisten rakennusten ja liike- ja toimistorakennusten korttelialueita, jotka sijaitsevat Vuosaaren keskustassa Vuosaarentien ja Vuotien välisellä alueella sekä Valkopaadentien itäpuolella Vuotien poikki menevällä alueella. Kaavaratkaisu mahdollistaa uusien työpaikkojen sijoittumisen, laadukkaan keskusta-asumisen, kulttuuripalvelujen kehittymisen sekä olemassa olevan pysäköintilaitoksen käytettävyyden tehostamisen Vuosaaren keskustassa. Uusi rakentaminen edellyttää olemassa olevan koulurakennuksen purkamista. Kaavaratkaisu on tehty nykyisellään keskeneräisen keskusta-alueen laadukkaan tiivistämisen mahdollistamiseksi. Asemakaava laaditaan vielä kaavoittamattomalle keskustan osalle Mosaiikkipolun itäpäässä ja Vuotorin luoteiskulmassa.

Tavoitteena on mahdollistaa Vuosaaren keskustan suunnitteluperiaatteiden (Kslk 15.11.2016) mukainen keskusta-alueen täydentäminen Vuotalon toiminnan laajentamisen mahdollistavalla keskustakorttelilla. Kaavamuutoksen yhteydessä mahdollistetaan keskustan kaupunkitilojen laadullinen parantaminen sekä olemassa olevan Mosaiikkitorin pysäköintilaitoksen uusi liittymä Vuosaarentielle.

Kaavaratkaisussa on erityisesti tavoiteltu Vuosaaren työpaikkaomavaraisuuden ja alueellista eriarvoistumista vähentävää lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen vahvistamista, laadukasta perheasumista tiivistävässä keskustassa sekä tehostuvan rakentamisen liittämistä olemassa oleviin rakenteisiin.

Keskustakortteliksi suunnitellun Kulttuurikorttelin kaavakumppanin hakemiseksi ja toteuttamiseksi järjestettiin 2022–2024 kilpailullinen neuvottelumenettely, joka päättyi ratkaisemattomana muuttuneen rakennussuhdanteen seurauksena.

Muodostuvalla asuin-, liike-, toimisto- ja palvelurakennusten korttelialueella (ALP) on uutta asuntokerrosalaa 28 000 k-m² ja toimitilakerrosalaa 5 000 k-m². Yleisten rakennusten korttelialueella (Y) kerrosala vähenee 7 000 k-m² koulurakennuksen purkamisen myötä ollen kaavaratkaisussa 5 000 k-m². Liike- ja toimistorakennusten korttelialueella (K) kerrosala kasvaa 1 000 k-m² toteutetun tilanteen mukaiseksi ja on kaavaratkaisussa 22 000 k-m².

Kaavaratkaisussa muutettavien tonttien keskimääräinen tehokkuusluku on $e=2,59$. Asukasmäärän lisäys on 550 asukasta.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7651), jossa on esitetty alueen liikenneratkaisut. Liikennesuunnitel-

massa esitetään Vuosaarentien ja Silttipolun poikkileikkaukset sekä muut alueen ajoneuvoliikenteen sekä julkiset jalankulun ja polkupyöräilyn yhteydet.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että rakentamaton osa Vuosaaren keskustaa muutetaan alueellisesti merkittäviksi lähipalveluiden tarjoajaksi ja asuinpaikaksi, jossa työnteko, kulttuuripalvelut, asuminen, kauppa ja liikenne toteutuvat sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla. Kaavaratkaisu vahvistaa edelleen yhteyksiä keskustaa ympäröiville alueille tarjoten asukkaille yhteisöllisyyttä vahvistavia arjen elämyksiä lähiympäristössään.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaupunginvaltuusto on 13.10.2021 hyväksynyt uuden Kasvun paikka - Helsingin kaupunkistrategian 2021–2025. Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista edesauttaen kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista tiivistäen ja eheyttäen keskeisen Vuosaaren kaupunkirakennetta, tarjoten mahdollisuuksia lähipalvelujen, raideliikenteen solmukohtan ja viherverkoston vahvistumiseen. Kaavaratkaisu mahdollistaa keskusta-alueen kehittymisen asioitavaksi ja oleskeltavaksi, käveltävän kaupunkiympäristön huomioivaksi kaupunginosan asukkaiden kohtaamispaikaksi.

Kaavaratkaisun kolmena kaupunkistrategiaa tukevana päätavoitteena ovat: 05 Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, jossa asuinalueet eivät eriydy ja kaikkialla on mahdollista elää turvallista ja viihtyisää elämää positiivisesti omaleimaisissa kaupunginosissa, 07 Alueiden tasapainoista kehitystä edistetään panostamalla kaupunkiudistusalueisiin, monipuoliseen asuntotuotantoon ja kaupunkiympäristön viihtyisyyteen (Nimetyt alueet: Malminkartano, Kannelmäki, Malmi, Mellunkylä ja Vuosaari) ja 10 Kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiirteet.

Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan mukainen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi Vuosaaren keskustan suunnitteluperiaatteet 15.11.2016 jatkosuunnittelun pohjaksi.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alueella on Vuosaaren kulttuurikeskus Vuotalo sekä purettava Tehtaanpuiston yhteiskoulun koulurakennus, joka toimii tällä hetkellä väliaikaisena taide-, kulttuuri- ja käsityöläistoimijoiden vuokratilana. Rakennusten välissä on maanalainen yhteysosa puistikkoaiheineen ja

maanpäällisine huoltopihoineen. Alueen eteläisessä, Vuotien ylittäväs-
sä osassa sijaitsee kauppakeskus Columbus.

Alueella on voimassa asemakaavat nro 10571 (tullut voimaan
9.10.1998) ja nro 11309 (tullut voimaan 14.1.2005). Asemakaavoissa
alueelle on merkitty Y-, K-, sekä katualueita.

Helsingin kaupunki omistaa korttelin 54179. Kortteli 54180 on yksityi-
sotomistuksessa. Kaavoitus on tullut vireille vuonna 2022 kaupungin
aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia il-
man arvonlisäveroa seuraavasti:

Kadut ja liikennealueet	2,5 milj. euroa
YHT	2,5 milj. euroa

Kadut ja liikennealueet pitää sisällään Vuosaantien, Terassipolun sekä
Mosaiikkipolun rakentamiskustannukset.

Lisäksi uusien yhdyskuntateknisen huollon verkostojen kustannukset
ovat; vesihuolto 1,0 milj. euroa, kaukolämpö 0,7 milj. euroa, sähkö 0,3
milj. euroa sekä tele 0,3 milj. euroa. Nämä kustannukset kohdistuvat
verkostojen haltijoille.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaavoitettavan rakennusoi-
keuden arvo on AM-ohjelman mukaista hallinta- ja rahoitusmuotoja-
kaumaa noudattaen karkeasti arvioiden 15–20 milj. euroa.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluai- kana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaa-
van valmisteluai-
kana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten
mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupun-
kiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen
kanssa:

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Fingrid
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- kaupunginmuseo

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat purettavan Tehtaanpuiston yhteiskoulun rakennuksen dokumentointiin, Vuotalon ja sen ympäristön arkkitehtonisen kokonaisuuden säilyttämiseen ja alueen vesihuollon ja johdotosiirtojen tarpeen selvittämiseen tilavarauksineen. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä olemassa olevan rakennetun ympäristön sovittamisessa moniarvoisempaan keskustaan ja tarvittaessa neuvotteluin vesihuollon linjoja hallinnoivan tahon kanssa.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat kaavaratkaisun ja kilpailutuksen lähtötietojen vuorovaikutukseen keskeisessä sijainnissa, taiteen perusopetuksen tarpeeseen ja työllistävään vaikutukseen, Kulttuurikorttelin sisältöön ja kulttuurin ja muiden toimintojen suhteeseen, ehdotettujen kulttuuritilojen laajuuteen, kasvaviin tarpeisiin ja tarjontaan kaiken ikäisille, kaavaratkaisun laajuuteen, keskustan nykytilanteen korjaamiseen elämykselliseksi ja toiminnalliseksi kaupunkitilaksi, katutason toimintaan, luonnon elementteihin ja tilan tuntuun, korttelin yhteyksiin ympäröivään keskustaan, kulttuuri-toiminnan häiriöihin korttelin asumiselle, linnuston ja eläinten olosuhteisiin ja alueen infran siirtotarpeisiin. Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä sekä neuvottelumenettelyn yhteydessä.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 8 kpl.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 3.6.–2.7.2024

Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä, mistä on ilmoitettu maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla. Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta on lähetetty kirje ulkokuntalaiselle maan omistajalle/maan haltijalle.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 4 muistutusta.

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat päiväsaikaan toimivien lasten ja nuorten taiteen ja musiikin perusopetuksen tilojen puutteeseen, purettavia tiloja korvaavien, muuntojoustavien kulttuuritilojen pieneen osuuteen korttelikokonaisuudessa, avoimen tilan ja kasvillisuuden määrän pienentymiseen ja laadukkuuteen, keskustan rakennetun ympäristön kulttuuriarvojen ja elinympäristön muutokseen, pysäköintijärjestelyjen, kävelty-yhteyksien ja aukioiden huomioimiseen sekä linnuston suojelemaan rakennusten alemmissa kerroksissa.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat purettavan koulurakennuksen muuntamon ja alueen verkostosiirtoihin, vesihuoltolinjojen esteettömään sijoittamiseen sekä Vuotalon suojelutarpeeseen.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Museovirasto
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
- kaupunginmuseo

Lisäksi seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa: sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kirjastopalvelut sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimiala. Museovirasto ilmoitti toimittavansa lausuntonsa sovitusti kaupunginmuseon kautta yhdessä sovitun työnjaon mukaisesti. Helsingin seudun liikenne- kuntayhtymä (HSL) ilmoitti haluavansa olla mukana alueen jatkosuunnittelussa kestävien kulkumuotojen osalta.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa. Niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen sähköpostilla. Vuotalon suojelumerkinnästä on neuvoteltu kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan, kaupunkiympäristötoimialan rakennetun omaisuuden hallinnan, ylläpidon sekä asemakaavapalvelujen kesken. Neuvottelujen kautta on haettu selkeyttä suojelumääräyksen tulkintaan siten, ettei toimivan kulttuurikeskuksen väistämättömien muutostarpeiden ja suojelumääräyksen välille synny ristiriitoja.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Petri Leppälä, arkkitehti, maankäyttö, puhelin: 09 310 37046
petri.leppala(a)hel.fi
Karri Kyllästinen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37347
karri.kyllastinen(a)hel.fi
Susanna Ratinen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 32129
susanna.ratinen(a)hel.fi
Elina Inkiläinen, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 52971
elina.inkilainen(a)hel.fi
Mia Kajan, erityisasiantuntija, kiinteistökehitys, puhelin: 09 310 15820
mia.kajan(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 09 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12863 kartta, päivätty 29.10.2024
- 4 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12863 selostus, päivätty 29.10.2024
- 5 Kulttuurikorttelin havainnekuvat, 29.10.2024
- 6 Kulttuurikorttelin kehittäminen, 3.6.2024
- 7 Vuosaaren keskustan suunnitteluperiaatteet (Kslk 15.11.2016)
- 8 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7651)
- 9 Tilastotiedot
- 10 Tehdyt muutokset
- 11 Vuorovaikutusraportti 3.6.2024, täydennetty 29.10.2024 sekä Uutta Itä-Helsinkiä-verkkotilaisuuden muistio 11.5. 2022 ja asukastilaisuuden muistio 18.5.2022
- 12 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Mielenpito
- 2 Muistutukset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne mielenpitoensä esittä-

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-

neet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa
Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

täntöönpano

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 11

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksianto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 29.10.2024 § 558

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
28.6.2024

Nimistötoimikunta 12.06.2024 § 58

Nimistötoimikunta 15.05.2024 § 46

Nimistötoimikunta 17.04.2024 § 36

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 30.5.2022

§ 579

Salomonkatu, Runeberginkatu, Fredrikinkatu, Kampinkuja, katusuunnitelmat, Kamppi

HEL 2024-006996 T 10 05 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta palautti valmisteluun Runeberginkadun katusuunnitelman osalta siten, että Runeberginkadun ja Salomonkadun risteys toteutetaan tavallisena risteysenä ilman liikenneympyrää. Autojen nopeuksia hillitään korotuksella ja tarvittaessa kavennuksilla ja muilla keinoin. Vapautuva tila käytetään jalankulkuympäristön parantamiseen, jotta Runeberginkadun länsipuoli kytkeytyisi paremmin met-roasemalle ja muutoin Kampin vilkkaampaan osaan.

Lisäksi Salomonkadun, Fredrikinkadun ja Kampinkujan suunnitelmat hyväksyttiin. Salomonkadun suunnitelma päivitetään tarvittavin osin Runeberginkadun suunnitelman yhteydessä.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat projektipäällikkö Mika Kaalikoski ja liikenneinsinööri Aleksis Kinnunen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Palautusehdotus:

Otso Kivekäs: Palautetaan uudelleen valmisteltavaksi Runeberginkadun katusuunnitelma siten, että Runeberginkadun ja Salomonkadun risteys toteutetaan tavallisena risteysenä ilman liikenneympyrää. Autojen nopeuksia hillitään korotuksella ja tarvittaessa kavennuksilla ja muilla keinoin. Vapautuva tila käytetään jalankulkuympäristön parantamiseen, jotta Runeberginkadun länsipuoli kytkeytyisi paremmin met-roasemalle ja muutoin Kampin vilkkaampaan osaan.

Salomonkadun, Fredrikinkadun ja Kampinkujan suunnitelmat hyväksytään. Salomonkadun suunnitelma päivitetään tarvittavin osin Runeberginkadun suunnitelman yhteydessä.

Kannattaja: Mia Haglund

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Otso Kivekkään palautusehdotuksen mukaisesti.

Jaa-äännet: 5

Sami Kuusela, Jenni Pajunen, Katri Penttinen, Mika Raatikainen, Risto Rautava

Ei-äännet: 6

Mia Haglund, Otso Kivekäs, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Kalle Pusa, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 1

Olli-Pekka Koljonen

Poissa: 1

Otto Meri

Kaupunkiympäristölautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi äänin 5–6 (1 tyhjä ja 1 poissa).

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Mika Kaalikoski, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 39495
mika.kaalikoski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro 32016/1
- 2 Suunnitelmapiiirustus nro 32016/1
- 3 Suunnitelmaselostus nro 32017/1
- 4 Suunnitelmapiiirustus nro 32017/1
- 5 Suunnitelmaselostus nro 32018/1
- 6 Suunnitelmapiiirustus nro 32018/1
- 7 Suunnitelmaselostus nro 32019/1
- 8 Suunnitelmapiiirustus nro 32019/1
- 9 Koostepiiirustus nro 32016/2
- 10 Vuorovaikutusmuistio
- 11 Muistutuksen käsittely

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Asianosaiset

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen
Liite 2
Liite 4

05.11.2024

Muistuttaja

Liite 6
Liite 8
Esitysteksti
Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen
Liite 2
Liite 4
Liite 6
Liite 8

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä seuraavat liitteenä olevat katusuunnitelmat:

- Salomonkatu välillä Runeberginkatu–Fredrikinkatu suunnitelmapiiirustus nro 32016/1 (liite 2)
- Runeberginkatu välillä Kampinkuja–Salomonkatu suunnitelmapiiirustus nro 32017/1 (liite 4)
- Fredrikinkatu välillä Kampinkuja–Salomonkatu suunnitelmapiiirustus nro 32018/1 (liite 6)
- Kampinkuja suunnitelmapiiirustus nro 32019/1 (liite 8)

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Salomonkatu, Runeberginkatu, Fredrikinkatu ja Kampinkuja ovat nykyisiä olemassa olevia katuja. Katusuunnitelmat pohjautuvat voimassa oleviin asemakaavoihin nro 12708, 11224, 10667, 11315, 9362 ja 8959. Suunnittelussa on myös otettu huomioon asemakaavan nro 12708 liitteenä olleen liikennesuunnitelman nro 7212 mukaiset periaatteet. Salomonkadun katusuunnitelmassa on tarkennettu liikennesuunnitelmassa esitettyä ratkaisua terveys- ja hyvinvointikeskuksen saattoliikenteelle tarkoitetun kääntöpaikan mitoituksen osalta ja lisätty yksi esteetön pysäköintipaikka.

Katusuunnitelmilla mahdollistetaan asemakaavan nro 12708 mukaisen keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen rakentaminen Salomonkadun eteläpuolelle nykyisen Kampin metroaseman sisäänkäyntirakennuksen kohdalle. Katujen saneerauksen tavoitteena on parantaa liikennejärjestelyjä sekä katu ympäristön viihtyisyyttä kiveyksin ja istutuksin. Katusuunnitelmissa esitetyillä ratkaisuilla on tavoitteena parantaa jalankulku ympäristön esteettömyyttä.

Suunnitelma

Salomonkatu välillä Runeberginkatu–Fredrikinkatu katusuunnitelman piirustus nro 32016/1 (liite 2)

Salomonkatu on nykyinen tonttikatu, joka liittyy länsipäästä Runeberginkatuun ja itäpäästä Fredrikinkatuun. Salomonkadulle on ajoyhteys Runeberginkadun kiertoliittymästä. Salomonkatu muutetaan asema-kaavan mukaisesti pääosin jalankululle varatuksi luonnonkivipintaiseksi katuaukioksi. Kadun pohjoisreuna merkitään kävelykaduksi, jolla myös pyöräliikenne on sallittu. Kadun eteläreunan kävelyaukiolle rakennetaan istutusaltaita, joihin istutetaan pieniä puita ja matalaa kasvillisuutta. Salomonkadun länsipäähän rakennetaan terveys- ja hyvinvointikeskuksen saattoliikenteelle tarkoitettu kääntöpaikka sekä kaksi esteetöntä pysäköintipaikkaa. Kävelyaukio ja kääntöpaikan ajorata rajataan reunakivin. Kävelykadun länsipäähän ja kääntöpaikan ympärille asennetaan pollarit estämään autoliikenne kävelyaukiolle ja kävelykadulle. Näkövammaisille tarkoitetut reitit rakennetaan ohjaavilla raidoilla Fredrikinkadun raitiotiepysäkeiltä sekä Kampin keskuksen suunnasta. Ohjaavat raidat johtavat Salomonkadulla sijaitsevien terveys- ja hyvinvointikeskuksen sekä metroaseman sisäänkäyntien kohdalle.

Runeberginkatu välillä Kampinkuja–Salomonkatu katusuunnitelman piirustus nro 32017/1, jota on muutettu 20.9.2024 nähtävillä olon jälkeen (liite 4)

Runeberginkatu on nykyinen alueellinen kokoojakatu, joka liittyy kiertoliittymällä Salomonkatuun. Runeberginkadulla on molemmin puolin jalkakäytävät ja pyöräliikenteen pääreitit yksisuuntaiset pyöräkaistat. Kiertoliittymä rakennetaan uudestaan ja sen kohdalla parannetaan autoliikenteen, pyöräliikenteen ja jalankulun erottelua pintamateriaaleilla ja reunakiveyksillä. Kiertoliittymä korotetaan Runeberginkadun suunnassa. Kiertoliittymän keskisaarekkeeseen istutetaan matalia maanpeitekasveja ja kadun itäreunaan istutetaan lehtipuita terveys- ja hyvinvointikeskuksen tontilta poistuvien puiden tilalle. Ajoradan molemmin puolin rakennetaan saattoliikenteelle varatut syvennykset.

Ajoradan itäpuolen syvennys muutettiin matkailuliikenteen linja-autopysäkestä saattoliikenteelle varatuksi syvennykseksi nähtävillä olon jälkeen.

Fredrikinkatu välillä Kampinkuja–Salomonkatu katusuunnitelman piirustus nro 32018/1 (liite 6)

Fredrikinkatu on nykyinen alueellinen kokoojakatu, jolla vain joukkoliikenne ja taksien ajo on sallittu. Nykyiset jalkakäytävät ja raitiovaunupysäkit säilytetään kadun molemmin puolin, mutta länsipuolen jalkakäytävän ja pysäkin pintamateriaali vaihdetaan asfaltista luonnonkivilaatoitukseen. Pyöräliikenne kulkee ajoradalla. Näkövammaisille tarkoitetut

reitit rakennetaan ohjaavilla raidoilla raitiovaunupysäkeiltä ja Kampin keskuksen suunnasta. Ohjaavat raidat johtavat Salomonkadulla sijaitsevien terveys- ja hyvinvointikeskuksen sekä metroaseman sisäänkäyntien kohdalle.

Kampinkuja katusuunnitelman piirustus nro 32019/1, jota on muutettu 20.9.2024 nähtävillä olon jälkeen (liite 8)

Kampinkuja on nykyinen jalankululle varattu katu. Kampinkuja liittyy länsipäässä Runeberginkadun jalkakäytävään ja itäpäässä nykyisellä luiskalla ja nykyisillä portailta Fredrikinkadun jalkakäytävään. Kadun nykyinen asfalttipäällyste vaihdetaan luonnonkivilaatoitukseen. Kampinkujan molempiin päihin asennetaan pollarit estämään autoliikenne Kampinkujalle.

Suunnitelmien tarkempi kuvaus ilmenee liitteenä olevista suunnitelmaselostuksista nro 32016/1 (liite 1), nro 32017/1 (liite 3), nro 32018/1 (liite 5) ja nro 32019/1 (liite 7). Koostepiirustus on liitteenä 9.

Kadut on suunniteltu niin, että ne sopeutuvat asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä ja täyttävät toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Vuorovaikutus ja yhteistyösopimus

Katusuunnitelmat on laadittu yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), Helen Oy:n, Helen Sähköverkko Oy:n, Elisa Oyj:n, DNA Oyj:n, Telia Finland Oyj:n, GlobalConnect Oy:n ja Auris Kaasunjakelu Oy:n kanssa. Katusuunnitelmat on laadittu yhteistyössä myös keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen rakennuttajan, suunnittelijoiden ja toteuttajan kanssa.

Katusuunnitelmaluonnokset ovat olleet sähköisesti esillä kaupunkiympäristön asiakaspalvelupisteessä ja Helsingin kaupungin verkkosivuilla 10.4.–23.4.2024 välisen ajan. Esillä olosta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen on tiedotettu alueen katujen varren kiinteistöihin postitetulla tiedotekirjeellä, kaupungin verkkosivuilla sekä Helsingin Uutiset sanomalehdessä.

Esillä olon aikaiset asukaspalautteet on kirjattu vuorovaikutusmuistioon, joka on liitteenä 10.

Katusuunnitelmaehdotukset ovat olleet sähköisesti nähtävillä kaupunkiympäristön asiakaspalvelupisteessä ja Helsingin kaupungin verkkosivuilla 12.6.–25.6.2024 välisen ajan. Suunnitelmien nähtävillä olosta ja mahdollisuudesta muistutuksen antamiseen ilmoitettiin kirjallisesti suunnittelualueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille, sekä muille osal-

lisille yleistiedoksiantona. Lisäksi asiasta on ilmoitettu kaupungin verkkosivuilla.

Muistutuksen käsittely

Suunnitelmista jätettiin yksi muistutus.

Muistutus on käsitelty ja siihen annettu vastine löytyy liitteenä 11 olevasta muistiosta.

Kampinkujan katusuunnitelman muutosehdotuksen 20.9.2024 mukaisesti Kampinkujan länsipäähän lisätään pollarit.

Kustannukset ja aikataulu

Katusuunnitelmien rakennuskustannus on yhteensä noin 2 180 000 euroa, 410 euroa/m² (alv 0 %). Kustannukset jakautuvat kaduittain seuraavasti:

	yht. euroa (alv. 0 %)	euroa/m ² (alv. 0 %)
Salomonkatu	1 030 000	610
Runeberginkatu	770 000	270
Fredrikinkatu	170 000	340
Kampinkuja	210 000	660

Katujen vuotuiset ylläpitokustannukset ovat noin 53 000 euroa (alv 0 %). Ylläpitokustannukset ovat 3 000 euroa kalliimmat kuin nykyisin.

Kadun rakentamiseen on varauduttu kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotuksessa vuodesta 2025 alkaen.

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 03 01 01 Uudisrakentaminen.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 85 §, 62 §, maankäyttö- ja rakennusasetus 41-43 §.

Toimivalta

Hallintosäännön 16 luvun 1 § 2 mom. kohdan 11 mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnit-

05.11.2024

telman hyväksymisestä lukuun ottamatta taloudellisesti tai periaatteellisesti vähäisiä suunnitelmia.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Mika Kaalikoski, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 39495
mika.kaalikoski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro 32016/1
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 32016/1
- 3 Suunnitelmaselostus nro 32017/1
- 4 Suunnitelmapiirustus nro 32017/1
- 5 Suunnitelmaselostus nro 32018/1
- 6 Suunnitelmapiirustus nro 32018/1
- 7 Suunnitelmaselostus nro 32019/1
- 8 Suunnitelmapiirustus nro 32019/1
- 9 Koostepiirustus nro 32016/2
- 10 Vuorovaikutusmuistio
- 11 Muistutuksen käsittely

Oheismateriaali

- 1 Muistutus 1

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Liite 2

Liite 4

Liite 6

Liite 8

Muistuttaja

Esitysteksti

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Liite 2

Liite 4

Liite 6

Liite 8

05.11.2024

Asia/7

Tiedoksi

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit- palvelu
Hallinto- ja lakipalvelut, arkisto- ja kirjastopalvelut

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 29.10.2024 § 560

§ 580

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Ala-Malmi, Sepänmäen tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12895) (sisältää liikennesuunnitelman)

HEL 2022-014898 T 10 03 03

Hankennumero 0649_1

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 5.3.2024 päivätyt ja 5.11.2024 muutetun asemakaavan muutosehdotuksen nro 12895 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 38. kaupunginosan (Malmi, Ala-Malmi) korttelin 38165 tonttia 16 ja katu-, puisto- ja lähivirkistysalueita (muodostuvat uudet korttelit 38372–38379).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyyn mielipiteeseen. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2022-014898>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Petri Saarikoski ja tiimipäällikkö Kaisa Jama. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Petri Saarikoski, arkkitehti, asemakaavoitus, puhelin: 09 310 73544
petri.saarikoski(a)hel.fi

05.11.2024

Katariina Kasvinen, liikenneinsinööri, liikenne- ja katusuunnittelu, puhelin: 09 310 38932

katariina.kasvinen(a)hel.fi

Sini Moilanen, maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, puhelin: 09 310 38527

sini.moilanen(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, kulttuuriympäristö, puhelin: 09 310 37217

sakari.mentu(a)hel.fi

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, nimistösuunnittelu, puhelin: 09 310 37386

johanna.lehtonen(a)hel.fi

Hanna Ilmonen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37255

hanna.ilmonen(a)hel.fi

Arto Korkeila, tonttiasiamies, maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, puhelin: 09 310 34294

arto.korkeila(a)hel.fi

Kiia Koliseva, viestintäasiantuntija, vuorovaikutussuunnittelu, puhelin: 09 310 26478

kiia.koliseva(a)hel.fi

Marko Pääjärvi, tiimipäällikkö, rakennusvalvontapalvelut, puhelin: 09 310 52306

marko.paajarvi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12895 kartta, päivätty 5.3.2024, muutettu 5.11.2024
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12895 selostus, päivätty 5.3.2024, muutettu 5.11.2024, päivitetty Kylk:n 5.11.2024 päätöksen mukaiseksi
- 5 Havainnekuva, 5.11.2024
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7558 / 5.11.2024)
- 7 Tilastotiedot, 5.11.2024
- 8 Tehdyt muutokset
- 9 Vuorovaikutusraportti 5.3.2024, täydennetty 5.11.2024
- 10 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 9

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Sepänmäen kaksikerroksisten kerrostalojen ja sen pohjois- ja länsipuolelle sijoittuvan Sepänmäenpuiston alueita, sekä Tullivuorentien, Usvatien, Tattariharjuntien ja Väärämäentien katualueita. Suunnittelualue sijaitsee Alalmalmilla Malmin keskustan ja Malminkentän välisellä alueella. Kaavaratkaisu on tehty, koska se toteuttaa kaupungin strategisia tavoitteita ja sijoittuu Helsingin kaupunkiuudistusalueelle, jota kehitetään yleiskaavan 2016 mukaisesti.

Tavoitteena on mahdollistaa luonnonläheistä, sekoittunutta, matalaa ja kerrostalovaltaista asumista Malmin kehittyvän palvelutarjonnan vaikutuspiirissä sekä päiväkodin ja pienimuotoisten liike-, toimisto-, työ- ja palvelutilojen (päivittäistavarakauppa, kahvila, studio) toteuttaminen.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan riittävän tehokas, mutta ympäristön rakentamisen mittakaavaan sovitettu, luonnonympäristöä ja kulttuuriarvoja kunnioittava kylämäinen ratkaisu. Suunnitelmassa on erityisesti pyritty varjelemaan Sepänmäenpuiston kulttuuri- ja luonnonympäristöä. Kaavalla muodostuu uusi Tullivuorenpuisto ja kaava-alueen puistoaluepinta-ala kasvaa 1,2 ha (17 %). Sepänmäenpuiston reitistön kehittämiseen ja kaavamerkintöihin on panostettu ympäristönsuojelun lähtökohdista.

Alueelle on suunniteltu korttelialueita pien- ja kerrostaloasumiseen (AP, A, AK), kivijalkaliiketoille, yleiseen käyttöön (Y) sekä puisto- (VP), lähivirkistys- (VL/s) ja katualueita.

Nykyiset rakennukset puretaan. Asuntokerrosalaa on 53 060 k-m² (lisäystä nykyiseen asemakaavaan 31 505 k-m²), mikä mahdollistaa noin 1 330 asukasta (1 asukas / 40 k-m²). Uutta toimitilakerrosalaa (liiketilaa) on 500 k-m² ja uutta yleisten rakennusten (päiväkoti) kerrosalaa 1 600 k-m². Asukasmäärän lisäys on noin 800 asukasta.

Tonttien keskitehokkuus $e=0,25$ kasvaa $e=0,9$:ään. Tonttitehokkuudet vaihtelevat $e=0,4$ ja $e=1,5$ välillä.

Kaavaratkaisu edistää asuntotuotantoa ja mahdollistaa uuden tyyppisen vetovoimaisen asuinalueen muodostamisen, jolla tuetaan Malmin kasvua ja elinvoimaisuutta. Suunnitelmassa esitetään tunnistettava omaleimainen matalan ja tiiviin sekä korkeampien kerrostalojen alue, mikä kytkeytyy saumattomasti toteutuneisiin pientaloalueisiin. Pihoista ja puistoalueista pyritään tekemään turvallisia ja viihtyisyyttä lisätään muuttamalla nykyisiä parkkipaikkoja asukkaiden aktiivialueiksi.

Kaavalla pyritään tasapainottamaan Malmin rakennetta ohjaamalla toteuttamista enemmän omistuspohjaiseen suuntaan. Kaava mahdollistaa myös kohtuuhintaista asuntotuotantoa mm. osoittamalla edullisia maanvaraisia pysäköintiratkaisuja matalille ja tiiville alueille.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir. nro 7558), jonka mukaan aluetta palvelevat uudet tonttikadut liittyvät Tulli-
vuorentiehen ja Tattariharjuntiehen. Jalankululle tarjotaan yhteydet ympäröiviin puistoalueisiin ja Tattariharjuntien pyöräliikenteen yhteyksiä parannetaan.

Kaavassa on otettu huomioon Gasgrid Finland Oy:n maakaasuputken edellyttämät rajoitukset rakentamiskorkeuksiin.

Kaavassa on linjausten mukaiset kaavamääräykset hiilijalanjäljen koh-
tuullistamiseksi. Purettavia rakennuksia koskee rakennusjärjestyksen määräykset, joiden mukaan ennen purkamistyön aloittamista on laadittava purkamissuunnitelma. Käyttökelpoiset rakennusosat on käytettävä uudelleen ensisijaisesti kyseiselle tontille rakennettavien rakennusten ja rakennelmien rakentamisessa tai toissijaisesti muualla tapahtuvassa rakentamisessa tai materiaali on hyödynnettävä muulla tavalla.

Kaavan laadinnan aikataulu on yhteensovitettu kaupunkiudistusalueiden toteuttamistavoitteiden kanssa.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.10.2021 kaupunkistrategian 2021–2025 (Kasvun paikka - Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025). Kaavaratkaisun mahdollistama omaleimainen matalan ja tiiviin sekä korkeampien kerrostalojen alue edesauttaa seuraavien kaupunkistrategisten tavoitteiden toteutumista:

Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, jossa asuinalueet eivät eriydy ja kaikkialla on mahdollista elää turvallista ja viihtyisää elämää positiivisesti omaleimaisissa kaupunginosissa.

Alueiden tasapainoista kehitystä edistetään panostamalla kaupunkiudistusalueisiin, monipuoliseen asuntotuotantoon ja kaupunkiympäristön viihtyisyyteen. Nimetyt alueet: Malminkartano, Kannelmäki, Malmi, Melunkylä ja Vuosaari.

Kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiirteet.

Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alueella on 15 kpl Heka Oy:n (Helsingin kaupungin asunnot Oy) omistamia 2-kerroksisia pienkerrostaloja ja yksi teknisiä tiloja sisältävä rakennus.

Asemakaavat sisältävät yhtenäisen HEKA:n toteuttaman asuinkerrostalojen korttelialueen (AK), Sepänmäen puistoaluetta (P) ja lähivirkistysaluetta (VL) sekä Tattariharjuntien varressa pienialaisen puistoalueen (P) ja lähivirkistysalueen reunaa (VL). Lisäksi kaavat sisältävät Tattariharjuntien, Tullivuorentien, Usvatien ja Väärämäentien katualueita.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1964–2023.

Sepänmäenpuiston pohjoisosaan ja Tattariharjuntien eteläpuoliselle puistoalueelle sijoittuu arvokkaan metsäkohteen alueita. Tullivuorentien varrelle Sepänmäenpuistoon sijoittuu liito-oravan ydinaluetta. Sepänmäenpuisto on osa liito-oravan yhteystarveverkostoa.

Alueelle sijoittuu kiinteä muinaisjäännös / Tukikohta IX:8 (Ala-Malmi) käsittäen ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoituslaitteita.

Alueelle johtaa tonttikadut Väärämäentie ja Usvatie. Alueen eteläpuolelle sijoittuu vilkasliikenteinen Kehä 1 / Seppämestarintie, jolta suuntautuu alueelle ympäristömelua.

Suunnittelualue kytkeytyy Longinojaan johtaviin laskuoihin.

Sepänmäenpuiston alueelle sijoittuu Gasgrid Finland Oy:n kaasujohdon siirtolinja. Alueella on tietoliikennekaapeleita sekä kaukolämpö-, sähkö-, vesi- ja viemärijohtoja.

Helsingin kaupunki (Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit – palvelu) omistaa suunnittelualueen maat. Kortteli 38165 on vuokrattu Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle. Vähäisiä Sepänmäen puiston alueita on vuokrattu Asunto Oy Väärämäentie 6:lle. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa seuraavasti (02/24, alv 0):

Kadut ja yleiset alueet	3,9 milj. euroa
Hulevesien hallinta	0,2 milj. euroa
<u>Puistot ja viheralueet</u>	<u>1,5 milj. euroa</u>
Yhteensä	n. 5,6 milj. euroa

Kadut ja yleiset alueet pitää sisällään alueelle kaavoitettavan uuden maankäytön vuoksi toteutettavat katualueet. Kustannus perustuu alueesta laadittuun Kunnallistekniseen yleissuunnitelmaan. Hulevesien hallinta pitää sisällään alueelle suunnitellun viivytysaltaan.

Puistojen ja viheralueiden kustannusarvio sisältää VP ja VL/s alueiden kunnostustoimenpiteiden rakennuskustannukset.

Lisäksi kaupungille aiheutuu kustannuksia HEKA:n rakennusten hankinnasta ja niiden purkamisesta.

Kaava mahdollistaa myös uuden päiväkodin rakentamisen alueelle. Päiväkotipalvelu palvelee tätä kaava-aluetta laajemmin. Alustava budjettihinta päiväkodille on n. 6,5 milj. euroa. Kustannus tarkentuu jatkosuunnittelussa.

Alueelle kohdistuvat uusien yhdyskuntateknisten verkostojen rakennuskustannukset ovat n. 3,3 milj. euroa. Kustannukset kohdistuvat verkostojen toimijoille seuraavasti; vesihuolto 2,1 milj. euroa, kaukolämpö 0,3 milj. euroa, sähkö 0,7 milj. euroa ja tele 0,2 milj. euroa.

Alueen maaperäolosuhteista johtuen perustamisolosuhteet alueella ovat hyvät. Matalan rakentamisen alueille on suunniteltu kohtuuhintaiset pysäköintiratkaisut. Tehokkailla korttelialueilla varaudutaan pihakannen alaisiin pysäköintilaitoksiin. Olosuhteet ja suunnitteluratkaisut mahdollistavat erilaisten hallinta- ja rahoitusmuotojakauman toteuttamisen.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Uuden kaavoitettavan rakennusoikeuden arvo on karkeasti arvioiden 35–40 milj. euroa. Rakennusoikeuden arvon lisäys olemassa olevaan kaavaan verrattuna on noin 20–25 milj. euroa.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 19.3.–17.4.2024

Kaavaehdotus esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle 5.3.2024 ja lautakunta päätti 5.3.2024 asettaa asemakaavan muutosehdotuksen nähtäville.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 10 muistutusta. Nähtävilläoloajan ulkopuolella saapui 1 kirje.

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat kolopesijälintujen elinoloihin, rakentamisaikaisen melun hallintaan, liikennemeluun, rakentamisen korkeuteen ja rajautumiseen metsäalueeseen sekä viereisiin tontteihin, joukkoliikenteen palvelutasoon, puistoalueen järjestelyihin ja valaistukseen sekä liikennejärjestelyihin. Muistutuksissa kiitettiin

suunnitelman kaupunkikuvallista ilmettä ja uusien palvelujen mahdollistamista.

Kirjeessä esitetyt huomautukset kohdistuivat linnustoon. Pyydettiin ottamaan metsässä sijaitseva kanahaukan pesä huomioon suunnittelussa, rakentamisessa ja rakentamistoimenpiteissä.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat pelastusturvallisuuteen, selostuksen vähäisiin täydennys- ja korjaustarpeisiin sekä luonnonympäristön, erityisesti elinvoimaisen puuston huomioimiseen ja säilyttämiseen alueella ja tarpeelliseen yhteistyöhön museoviranomaisten kanssa jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa; käytön ja rakentamisen aikaisten hulevesien laadun parantamiseen niitä koskevilla kaavamääräyksillä koskien myös viljelypalstojen hulevesien laadua sekä liito-oravien liikkumisyhteyksien turvaamiseen ja parantamiseen myös Tullivuorentien katualueen ja VL/s maisemapeltoalueen kohdalla.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, pelastuslaitos
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginmuseo
- Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymä (HSY)
- Helen Sähköverkko Oy
- Gasgrid Finland Oy

Helen Sähköverkko Oy:llä ei ollut lausunnossaan huomautettavaa. Gasgrid Finland Oy ohjeisti lausunnossaan jatkosuunnittelua, mutta ei ollut huomautettavaa kaavamuutoksessa esitettyjen asuinrakennusten korttelialueiden sijoittumiseen.

Lisäksi Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) ja kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ilmoittivat, että heillä ei ole lausuttavaa, ja Museovirasto ilmoitti, että Museoviraston ja alueellisten vastuumuseoiden työnjakoon perustuen, asiaa hoitaa Helsingin kaupunginmuseo.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista, kirjeestä ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

05.11.2024

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa. Niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen sähköpostilla / keskustelutilaisuudessa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen liittyy toteuttamissopimusmenettely, joka tulee saattaa päätökseen ennen kaavan hyväksymistä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Petri Saarikoski, arkkitehti, asemakaavoitus, puhelin: 09 310 73544
petri.saarikoski(a)hel.fi

Katariina Kasvinen, liikenneinsinööri, liikenne- ja katusuunnittelu, puhelin: 09 310 38932

katariina.kasvinen(a)hel.fi

Sini Moilanen, maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, puhelin: 09 310 38527

sini.moilanen(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, kultturiympäristö, puhelin: 09 310 37217

sakari.mentu(a)hel.fi

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, nimistösuunnittelu, puhelin: 09 310 37386

johanna.lehtonen(a)hel.fi

Hanna Ilmonen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37255

hanna.ilmonen(a)hel.fi

Arto Korkeila, tonttiasiamies, maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, puhelin: 09 310 34294

arto.korkeila(a)hel.fi

Kiia Koliseva, viestintäasiantuntija, vuorovaikutussuunnittelu, puhelin: 09 310 26478

kiia.koliseva(a)hel.fi

Marko Pääjärvi, tiimipäällikkö, rakennusvalvontapalvelut, puhelin: 09 310 52306

marko.paajarvi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12895 kartta, päivätty 5.3.2024, muutettu 5.11.2024
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12895 selostus, päivätty 5.3.2024, muutettu 5.11.2024
- 5 Havainnekuva, 5.11.2024
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7558 / 5.11.2024)
- 7 Tilastotiedot, 5.11.2024
- 8 Tehdyt muutokset
- 9 Vuorovaikutusraportti 5.3.2024, täydennetty 5.11.2024
- 10 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Muistutukset ja kirje

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 9

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksianto

Päätöshistoria

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 15.4.2024

Kaupunkiympäristölautakunta 05.03.2024 § 137

Nimistötoimikunta 08.11.2023 § 79

§ 581

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Ahdinaltaan vesialueen (Länsisatama, Jätkäsaari) tarkistettu asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus (nro 12842)

HEL 2022-011884 T 10 03 03

Hankennumero 3141_7

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 8.12.2020 päivätyn ja 5.11.2024 muutetun asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12842 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaava koskee 20. kaupunginosan (Länsisatama, Jätkäsaari) vesialuetta ja asemakaavan muutos koskee 20. kaupunginosan (Länsisatama, Jätkäsaari) vesialuetta.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2022-011884>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Teo Tammivuori ja maisemaarkkitehti Kuisma Kyyhkynen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Teo Tammivuori, arkkitehti, puhelin: 09 310 21192
teo.tammivuori(a)hel.fi
Teemu Vuohtoniemi, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37490
teemu.vuohtoniemi(a)hel.fi

Jarkko Nyman, projektipäällikkö, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37094
jarkko.nyman(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12842 kartta, päivätty 8.12.2020, muutettu 5.11.2024
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12842 selostus, päivätty 8.12.2020, muutettu 5.11.2024, päivitetty Kylk:n 5.11.2024 päätöksen mukaiseksi
- 5 Havainnekuva, 5.11.2024
- 6 Ote ajantasa-asemakaavasta
- 7 Ahdinaltaan kelluva kylpylä, asemapiirustus 10.6.2021
- 8 Ahdinaltaan julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma 13.1.2022
- 9 Atlantinaukion yleissuunnitelma 13.8.2018
- 10 Tehdyt muutokset
- 11 Vuorovaikutusraportti 8.12.2020, täydennetty 5.11.2024 ja asukastilaisuuden 18.6.2019 muistio
- 12 Päätöshistoria

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 11

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaava ja asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee vesialuetta, joka sijaitsee 20. kaupunginosassa (Länsisatama, Jätkäsaari) Valtamerilaiturin ja Melkinlaiturin välisellä alueella. Kaavaratkaisu mahdollistaa kelluvien vapaa-ajanpalveluiden sekä yleisen uimarannan ja näihin liittyvien tukitoimintojen rakentamisen. Lisäksi Melkinlaiturin varteen on sijoitettu uusi vesibussilaituri.

Tavoitteena on luoda Hyväntoivonpuiston päätteenä olevan Ahdinaltaan alueelle seudullisesti merkittävä urheilu-, kulttuuri- ja vapaa-ajantoimintojen alue.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan, tiiviisti rakennetun kaupunkiympäristön, teknisesti haastavan rakennuspaikan sekä monipuolisten vapaa-ajan palveluiden kehittämisen yhdistäminen kumppanuuskaavoituksen keinoin.

Alueelle on suunniteltu uimaranta ja kelluva kylpylä sekä puistoa, näköalatasanne ja vesibussilaituri. Kelluvien vapaa-ajanpalveluiden rakennusaloille on sijoitettu uutta kerrosalaa 725 k-m².

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että Ahdinallas ja sitä ympäröivä rakentaminen muodostaa toiminnoiltaan aktiivisen ja viihtyisän päätteen Hyväntoivonpuistolle sekä vastaa asukkaiden toiveisiin uimapaikasta ja avantouintimahdollisuudesta.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaupunginvaltuusto on 13.10.2021 hyväksynyt uuden Kasvun paikka - Helsingin kaupunkistrategian 2021–2025. Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista siten, että Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, jossa asuinalueet eivät eriydy ja kaikkialla on mahdollista elää turvallista viihtyisää elämää positiivisesti omaleimaisissa kaupunginosissa sekä siten, että ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeudutaan ja tavoitteena on Helsinki, joka on varautunut sään ääri-ilmiöihin ja niiden välillisiin vaikutuksiin. Kaavaratkaisu on Jätkäsaaren osayleiskaavan mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alueella on käytöstä poistunut satama-allas. Asemakaava-alueen halki kulkeva Atlantinkatu ja Atlantinsilta on rakennettu. Aluetta ympäröivät muut katualueet on rakennettu jotakuinkin lopulliseen sijaintiin.

Osalla aluetta on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1979–2019. Asemakaavoissa alue on vesialuetta.

Helsingin kaupunki omistaa alueet. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta. Asemakaava on kumppanuuskaavoitushanke. Kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu suunnitteluvarauksen saaneiden toteuttajayhteisöjen kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia esirakentamisesta ja yleisten alueiden toteuttamisesta ilman arvonlisäve-

roa 12/2021 kustannustasolla 12,3 milj. €. Kaavaratkaisu nostaa alueen arvoa. Kaavoitettavan rakennusoikeuden arvo on karkeasti arvioiden 0,4–0,6 milj. euroa

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 17.12.2020–28.1.2021

Kaavaehdotus esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle 8.12.2020 ja lautakunta päätti 8.12.2020 asettaa kaavaehdotuksen nähtäville.

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 30 päivän ajan.

Kaavaehdotuksesta tehtiin neljä muistutusta. Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat uintimahdollisuuksiin, turvallisuuteen, tulvariskeihin, asunnoista aukeaviin näkymiin, korkeaan rakentamiseen, varjoisuus- ja tuuliolosuhteiden huomioimiseen, linnuston huomioon ottamiseen lasirakentamisessa sekä häiriövaloon ja roskaantumiseen.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat satamaan suuntautuvaan laivaliikenteeseen, vesihuoltolinjoihin ja vesihuoltoverkoston liittyviin, poliisi- ja pelastusajo-neuvojen pääsyyn lähelle kohdetta, saattoliikenteen turvallisuuteen, viranomaisveneen laituriipaikkaan, omaehtoisen pelastautumisen edellytyksiin vedenvaraan joutuneille, meluntorjuntaa koskeviin määräyksiin, satamatoiminnan vaikutukseen ilmanlaatuun, pintavesien käsittelyyn sekä korkean hoteli- ja toimistotornin merkitykseen kaupunkirakenteessa.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin Satama
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- kaupunginmuseo
- Suomenlahden merivartioston esikunta
- Puolustusvoimien 1. Logistiikkarykmentti
- Poliisi

Helen Sähköverkko Oy, Suomenlahden merivartioston esikunta, Puolustusvoimien 1. Logistiikkarykmentti lausuivat, ettei asemakaavan muutosehdotukseen ole huomautettavaa. Lisäksi Väylävirasto ilmoitti, ettei ole lausuttavaa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista, ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Kaavan tavoitteet huomioon ottaen, kaavaehdotusta ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa julkisen nähtävilläolon yhteydessä esitettyjen huomautusten johdosta.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Teo Tammivuori, arkkitehti, puhelin: 09 310 21192

teo.tammivuori(a)hel.fi

Teemu Vuohtoniemi, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37490

teemu.vuohtoniemi(a)hel.fi

Jarkko Nyman, projektipäällikkö, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37094

jarkko.nyman(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12842 kartta, päivätty 8.12.2020, muutettu 5.11.2024
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12842 selostus, päivätty 8.12.2020, muutettu 5.11.2024
- 5 Havainnekuva, 5.11.2024
- 6 Ote ajantasa-asemakaavasta
- 7 Ahdinaltaan kelluva kylpylä, asemapiirustus 10.6.2021
- 8 Ahdinaltaan julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma 13.1.2022
- 9 Atlantinaukion yleissuunnitelma 13.8.2018
- 10 Tehdyt muutokset
- 11 Vuorovaikutusraportti 8.12.2020, täydennetty 5.11.2024 ja asukastilai-

05.11.2024

Asia/9

12 suuden 18.6.2019 muistio
Päätöshistoria

Oheismateriaali

1 Muistutukset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne muistutuksen esittä-
neet, jotka ovat ilmoitta-
neet osoitteensa

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano
Liite 11

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksianto

§ 582

Makasiiniranta ja Olympiaranta, asemakaava- ja asemakaavan muutoslouonnos (sisältää liikennesuunnitelmalouonnoksen)

HEL 2020-013893 T 10 03 03

Hankenumero 4428_4

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle kahdeksi viikoksi.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat maisema-arkkitehti Anu Lamminpää, tiimipäällikkö Salla Hoppu, johtava liikenneinsinööri Taneli Nissinen, erityisasiantuntija Kati Immonen ja erityisasiantuntija Mia Kajan. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle kahdeksi viikoksi Risto Rautavan ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Salla Hoppu, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37240
salla.hoppu(a)hel.fi
Anu Lamminpää, johtava maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 37258
anu.lamminpaa(a)hel.fi
Taneli Nissinen, johtava liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 76765
taneli.nissinen(a)hel.fi
Kati Immonen, erityisasiantuntija, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37254
kati.immonen(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 09 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Makasiinirannan ja Olympiarannan asemakaava- ja asemakaavan muutoslouonnoksen kartta, päivätty 5.11.2024
- 4 Makasiinirannan ja Olympiarannan asemakaava- ja asemakaavan muutoslouonnoksen selostus, päivätty 5.11.2024
- 5 Havainnekuva, 5.11.2024
- 6 Liikennesuunnitelmalouonnos 22.10.2024
- 7 Tilastotiedot
- 8 Vuorovaikutusraportti 30.3.2021, päivitetty 5.11.2024 ja Kerro kantasi -kannanotot kooste

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää

- hyväksyä 5.11.2024 päivätyn asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnoksen (liite nro 3) jatkosuunnittelun pohjaksi. Asemakaavaluonnos koskee 3. kaupunginosan (Kaartinkaupunki) vesialueita, 7. kaupunginosan (Ullanlinna) vesialueita ja 9. kaupunginosan (Kaivopuisto) vesialueita ja asemakaavan muutosluonnos koskee 3. kaupunginosan (Kaartinkaupunki) katu-, satama- ja vesialueita sekä kaupunginosan rajaa (muodostuu uusi kortteli 3211), 7. kaupunginosan (Ullanlinna) katu-, puisto-, satama- ja vesialueita sekä kaupunginosan rajaa (muodostuvat uudet korttelit 7453–7456), 9. kaupunginosan (Kaivopuisto) katu-, puisto-, satama- ja vesialueita sekä kaupunginosan rajaa (muodostuu uusi kortteli 9236).
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2020-013893>

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnos (kaavaratkaisu) koskee Kaartinkaupungin, Ullanlinnan ja Kaivopuiston kaupunginosaan sijoitettavaa aluetta, joka ulottuu Vanhan kauppahallin eteläpuolelta Olympiaterminaalin eteläpuolelle.

Kaavaratkaisulla alue liitetään osaksi keskustaa mahdollistamalla uuden museorakennuksen, neljän uuden toimisto- ja liikerakennuksen, julkisen rannan ja rantareitin sekä satamatoimintojen keskittämiskaarion mukaisen satama-alueen rakentaminen Makasiinirantaan ja Olympiarantaan.

Kaavaratkaisun tavoitteena on kehittää nykyisin suljetusta satama-alueesta elämyksellinen, elinvoimainen, toiminnallisesti monipuolinen ja kaikille avoin merenranta-alue ja vahvistaa Eteläsataman vetovoimai-

suutta, ominaispiirteitä ja asemaa Helsingin ydinkeskustassa. Tavoitteena on liittää Eteläsataman läntinen rantavyöhyke osaksi keskustan kaupunkirakennetta, merellisiä julkisia kaupunkitiloja ja kävelykeskustaa. Alueelle tavoitellaan uutta arkkitehtuuri- ja designmuseota sekä uusia toimisto-, hotelli-, liike- ja kulttuuritiloja. Tarkoituksena on Makasiinirannan rantajulkisivun uudistaminen korkealaatuisella uudisrakentamisella merellisen Helsingin kansallismaiseman kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot huomioon ottaen.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan uudisrakentamisen sekä uutta kaupunkivihreää sisältävien julkisten ulkotilojen sovittaminen tasapainoiseksi osaksi Eteläsataman arvoympäristöä ja kansallismaisemaa. Lisäksi on erityisesti pyritty ratkaisemaan satamatoimintojen sijoittuminen keskustatoimintojen alueella, rantareittiin rajautuen.

Uutta kulttuurirakennusten kerrosalaa on 9 500 k-m² ja liike- ja toimitalakerrosalaa on 31 550 k-m². Olympialaiturin kerrosala on 12 800 k-m². Korttelitehokkuus uusilla muodostuvilla tonteilla on 2,05.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelmaluonnos, jonka mukaan raitiotie- ja ajoneuvoliikenne säilyy Laivasillankadulla ja ranta on osoitettu jalankulkualueeksi.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että alueen rakentaminen vahvistaa keskustan elinvoimaisuutta ja Eteläsataman asemaa kaupunkirakenteessa. Suljettu satama-alue muuttuu osaksi keskustan kaupunkirakennetta palveluineen ja ranta avautuu osaksi Helsingin rantareittiä.

Alueen kaavoitusta on tarkoitus edistää kaavaluonnosvaiheen jälkeen kahtena erillisenä asemakaavana. Kulttuurirakennukselle (uusi Arkkitehtuuri- ja designmuseo) alueen pohjoisosassa tullaan laatimaan erillinen kaavaehdotus ja alueen eteläosalle omansa.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumisesta siten, että Eteläsatamasta ja Makasiinirannasta kehitetään elämyksellinen keskus, jossa kulttuuri ja vapaa-aika ovat vahvasti läsnä. Kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiirteet sekä edistetään keskustan työpaikkojen ja palveluiden määrän ja intensiteetin kasvua.

Kaavaratkaisu toteuttaa Elämyksellinen ydinkeskusta – Ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan 2032 toimenpideinjauksia.

Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Makasiinirannan ja Olympiarannan suunnitteluperiaatteet 13.4.2021 jatkosuunnittelun pohjaksi.

Helsingin kaupunki järjesti 2021–2022 kansainvälisen laatu- ja konseptikilpailun löytääkseen kumppanin Eteläsataman Makasiinirannan kehittämiseen ja toteuttamiseen. Kilpailun voittajaksi julkistettiin 24.11.2022 Konsortium Gran ryhmän ehdotus ”Saaret”.

5.6.2023 kaupunginhallitus varasi Makasiinirannasta alueen Kiinteistö Oy ADM:lle arkkitehtuuri- ja designmuseohankkeen toteutusedellytysten jatkoselvittämistä varten (kehittämisvaraus).

12.6.2023 kaupunginhallitus varasi alueen Makasiinirannasta Niam Oy:lle laatu- ja konseptikilpailun voittaneen ehdotuksen ’Saaret’ kehittämistä, kumppanuuskaavoitusta ja toteutusedellytysten jatkoselvittämistä varten (kehittämisvaraus).

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alue on pääosin vuokrattu Helsingin Satama Oy:lle satamakäyttöön. Olympialaituri on Tukholman matkustajalaivaliikenteen käytössä ja Olympiaterminaali toimii matkustajaterminaalina. Satamatalo on Helsingin Satama Oy:n toimitilana. Olympiaterminaali ja Satamatalo ovat suojeluarvoiltaan merkittäviä rakennuksia. Asvaltoitu ranta-alue on pääosin varattu sataman liikenne-, logistiikka- ja pysäköintialueeksi sekä alusliikenteelle ja ranta erotettu aidatuksi turvatoimialueeksi. Satamaradan ratakuilun yhteyteen Olympialaiturilla liittyy maanalaisia sekä kannenalaisia tiloja sekä pysäköintiluola (Olympiaparkki). Kaava-alueella sijaitsevat Armi Ratian puisto sekä Tähtitorninvuori ovat puistohistoriallisesti sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaita puistoja. Tähtitorninvuoren kalliossa on pysäköintilaitos ja väestönsuoja.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1895–2000. Kaavojen mukaan alue on puistoaluetta, satama-aluetta, vesialuetta, pysäköintialuetta ja katualuetta. Satama-alueelle on osoitettu rakennusalat sr-2-merkinnällä suojelluille rakennuksille sekä s-kt-merkinnällä suojellulle katokselle. Lisäksi alueella on satamarata ja historiallinen puisto. Vesialue on osin kaavoittamatonta.

Helsingin kaupunki omistaa alueen.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia. Kustannukset esitetään kaavaehdotusvaiheessa. Kaavaratkaisu nostaa alueen arvoa. Alueelle kaavoitetaan rakennusoikeutta kulttuuripalveluil-

le sekä liike- ja toimitilarakennuksille. Kaupunki saa maankäytöstä vuokra- tai myyntituloa kaavoitettavaan rakennusoikeuteen perustuen. Alueelle kaavoitettavan rakennusoikeuden arvo arvioidaan kaavaehdotusvaiheessa. Alueella sijaitsee nykyisin Helsingin Sataman omistamia rakennuksia ja rakenteita, joiden hallinta ja käyttö selviävät jatkosuunnittelussa.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
- Helsingin Satama
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginmuseo
- kaupunginkanslia, aluerakentaminen ja elinkeino-osasto
- Museovirasto
- Suomenlinnan hoitokunta
- Telia Finland Oyj
- Puolustusvoimat

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat ympäristön arvoihin sekä niiden huomioon ottamiseen, rakentamisen määrään, suunnittelutehtävän vaativuuteen, tehtävään vaikutusten arvioitiin ja tarvittaviin herkkyystarkesteluihin, suunnitteluperiaatteiden tarkentamisen tarpeeseen, vedenalaiseen kulttuuriperintöön, Suomenlinnan saavutettavuuteen, puolustusvoimien osallisuuteen, alueen julkisen liikenteen yhteyksiin sekä kävelyn ja pyöräilyn reitteihin, jätehuoltoon sekä alueella sijaitseviin tekniisiin verkostoihin ja niitä koskevien hankkeiden huomioimiseen. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että prosessin edetessä suunnitelmia ja niiden vaikutuksia varaudutaan arvioidaan tarpeen mukaisin herkkyystarkesteluihin ja esimerkiksi HIA-arvioinnin (Heritage Impact Assessment) avulla. Jatkossa varaudutaan myös toteuttamaan esitetty yhteistyö vedenalaisen kulttuuriperinnön selvitystarpeen varmistamiseksi sekä teknisten verkostojen suunnitelmiseksi.

Luonnosaineiston nähtävilläolo järjestettiin erikseen, jolloin viranomaisten kannanotot kohdistuivat kulttuurihistoriallisiin arvoihin, Suomenlinnan maailmanperintökohteeseen ja suojeltuihin kulttuuriympäristöihin kohdistuviin vaikutuksiin, uudisrakentamisen arkkitehtuuriin ja laatuun, vedenalaiseen arkeologiseen kulttuuriperintöön, Satamatoimintaan kohdistuviin vaikutuksiin, Eteläsataman linjaliikenteen toimintaedellytyksiin, alueen toteuttamisen vaiheistukseen, alueen vesihuoltoon ja jäteveden pumppaamiseen. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten kuin tässä suunnitteluvaiheessa on mahdollista. Museoviraston kannanoton pohjalta kaavaluonnokseen on lisätty rakennusten arkkitehtuuriin laatua koskeva kaavamääräys. Yhteistyötä eri viranomaistahojen kanssa jatketaan kaavoituksen edetessä.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat maisemallisten vaikutusten arviointiin, Suomenlinnan maailmanperintökohteeseen kohdistuvien vaikutusten arviointiin, Kauppatorin toimintaan, alueen toimijoiden kanssa tehtävään yhteistyöhön ja yritysten toimintaedellytysten parantamiseen, pysäköintipaikkojen riittävyyteen ja alueen saavutettavuuteen, alueen kehittämiseen avoimena ja puistomaisena, Taidetalon kehittämiseen ja olemassa olevien rakennusten uuteen käyttöön, rakenteen toiminnalliseen muunneltavuuteen, meriliikenteen muutoksiin sekä Valkosaaren venesataman toimintaan ja sen muutoksiin, Meripelastusseuran toimintaan ja sen edellytysten jatkumiseen, rakentamisen määrään ja tapaan ja toimintoihin, näkymiin ja ympäristön arvoihin, ulkotiloihin, yhteyksiin ja liikenteeseen, lintujen turvallisuuteen ja valosaasteeseen sekä suunnittelua ohjaaviin motiiveihin. Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että prosessin edetessä suunnitelmia ja niiden vaikutuksia varaudutaan arvioimaan tarpeen mukaisin herkkyytarkasteluin ja esimerkiksi HIA-arvioinnin (Heritage Impact Assessment) avulla. Kirjallisia mielipiteitä saapui 15 kpl, joihin on vastattu Makasiinirannan ja Olympiarannan asemakaavan periaatteiden käsittelyn yhteydessä kaupunkiympäristölautakunnassa 13.4.2021.

Periaatteiden hyväksymispäätöksen jälkeen luonnosaineiston erillisen nähtävilläolon yhteydessä saadut mielipiteet kohdistuivat Kauppatorin ja vanhan kauppahallin huomioon ottamiseen, näkymiin, rakentamisen korkeuteen ja tehokkuuteen, rakentamisen ympäröivään kaupunkirakenteeseen kohdistuviin vaikutuksiin, toimintoihin ja elinvoimaan, liikkumiseen, pysäköintiin, toteutettavuuteen, suljetun satama-alueen laajuuteen, meripelastustoimintaan, laituri paikkoihin, NJK:n venekerhon toimintaan ja kehittämismahdollisuuksiin, rantamuriin, rantareitin viihtyisyyteen, lintuturvallisuuteen ja kolopesijöihin.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että Makasiiniranta liittyy saumattomasti Kauppatorin ja vanhan kauppahallin jalankulku- ja pyöräilyreitteihin ja kaava-alueelle osoitetaan tilaa kauppahallin huoltoliikenteelle. Eteläsataman maankäyttöä ja suunnitellaan lähtökohtaisesti kokonaisuutena ja ympäröivään kaupunkirakenteeseen liittyen, vaikka alue jakautuukin useampaan kaava-alueeseen. Makasiinirannan uudisrakentaminen sovitetaan ympäröivään kaupunkirakenteeseen. Rakentamisen vaikutuksiin kiinnitetään erityistä huomiota ja arvokkaita näkymiä säilytetään. Julkisten ulkotilojen osalta on kaavamääräys koskien kaupunkikuvallisesti korkeatasoista ja materiaaleiltaan korkeatasoista toteutusta. Yhteistyötä meripelastusseuran kanssa jatketaan kaavatyön edetessä. Lintuturvallisuuden parantamiseksi on lisätty erillinen kaavamääräys. Kirjallisia mielipiteitä saapui 9 kpl.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella yleis- ja asemakaavoituksen, liikenne- ja katusuunnittelun sekä muun maankäytön ohjaamisesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Salla Hoppu, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37240
salla.hoppu(a)hel.fi

Anu Lamminpää, johtava maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 37258
anu.lamminpaa(a)hel.fi

Taneli Nissinen, johtava liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 76765
taneli.nissinen(a)hel.fi

Kati Immonen, erityisasiantuntija, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37254
kati.immonen(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 09 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Makasiinirannan ja Olympiarannan asemakaava- ja asemakaavan muutoslunnon karta, päivätty 5.11.2024
- 4 Makasiinirannan ja Olympiarannan asemakaava- ja asemakaavan muutoslunnon selostus, päivätty 5.11.2024
- 5 Havainnekuva, 5.11.2024
- 6 Liikennesuunnitelmaluonnos 22.10.2024

- 7 Tilastotiedot
8 Vuorovaikutusraportti 30.3.2021, päivitetty 5.11.2024 ja Kerro kantasi -
kannanotot kooste
9 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Mielenpiteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne mielenpiteensä esittä-
neet, jotka ovat ilmoitta-
neet osoitteensa

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Päätöshistoria

Nimistötoimikunta 14.08.2024 § 71

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 18.4.2024

Kaupunkiympäristölautakunta 13.04.2021 § 173

§ 583

Esplanadien ja niihin liittyvien katujen kokeilun tulokset

HEL 2024-010896 T 08 00 04

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat yksikön päällikkö Pihla Kuokkanen, liikenneinsinööri Hanna Kluge ja projektinjohtaja Tia Salminen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Risto Rautavan ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Pihla Kuokkanen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 34301
pihla.kuokkanen(a)hel.fi
Katja Moilanen, liikennetutkija, puhelin: 09 310 21385
katja.moilanen(a)hel.fi
Valtteri Karttunen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 52747
valtteri.karttunen(a)hel.fi
Henna Kluge, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 21337
henna.kluge(a)hel.fi
Tia Salminen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kokeiluun liittyvä vuorovaikutus ja viestintä 2022–2024
- 2 Helsingiläisten kokemukset Esplanadien ja kesäkatujen kokeilusta 2024
- 3 Esplanadien kokeilun käyttäjähavainnointi ja haastattelut kesältä 2024
- 4 Kesäkatukokeilun käyttäjähavainnointi ja haastattelut kesältä 2024
- 5 Lönnrotinkadun pyöräkaistan havainnointi ja haastattelut 2024
- 6 Lönnrotinkadun pyöräkaistan käyttäjäseuranta
- 7 Esplanadien määräaikaisen kokeilun elinvoimavaikutusten seuranta
- 8 Esplanadin kokeilun huoltoliikenteen seuranta 2024
- 9 Keskustan kävelykokeiluiden vaikutukset ajoneuvoliikenteen sujuvuuteen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää merkitä tiedoksi Esplanadin ja niihin liittyvien katujen kokeilun tulokset kesäkaudelta 2024 ja johtopäätökset kokeilun ajalta 2023–2024.

Lisäksi lautakunta päättää, että Erottajaan liittyviä järjestelyitä Ludviginkadusta etelään ei pureta syksyn 2024 aikana vaan valmistellaan tähän liittyvistä pysyvistä liikennejärjestelyistä liikennesuunnitelma ja tuodaan se lautakunnan päätettäväksi. Päätösaikataulu suunnitellaan siten, että se mahdollistaa ravintoloille terassit kesäkaudelle 2025.

Lisäksi lautakunta päättää, että Design museon edessä toteutetaan vielä kesäkaudella 2025 kesäkatu ja valmistellaan pysyvistä järjestelyistä suunnitelmat, jotka on mahdollista toteuttaa museon edustalle 2026.

Tiivistelmä

Osana Helsingin keskustan viihtyisyyden, elinvoimaisuuden ja elämyksellisyyden lisäämistä kaupunki on toteuttanut Esplanadeilla ja niihin liittyvillä kaduilla kävely-ympäristöä kehittävän kokeilun vuosina 2023–2024. Väliaikaisina järjestelyinä Pohjoisesplanadilla levennettiin kävely- ja oleilualueita toiselle ajokaistalle, Eteläesplanadilla pyöräliikenne siirrettiin toiselle ajokaistalle, Lönnotinkadulle lisättiin pyöräkaista, Erottajankadun jalkakäytävää levennettiin, Korkeavuorenkadulle Design museon edustalle toteutettiin kesäkatu -konseptilla aukio ja kesällä 2023 Kasarmikadun pohjoisin osuus yksisuuntaistettiin ja lisättiin katutilan käveltävyyttä. Kokeilu on suunniteltu yhteistyössä keskusta-alueen toimijoiden sekä kuntalaisten kanssa ja sen vaikutuksia on seurattu koko kokeilun ajan.

Esplanadin kokeilu on lisännyt alueella kävelyä ja oleilua erityisesti kesäaikaan, talviaikaan hyödyt ovat olleet vähäisiä. Talvikauden potentiaalinen parempi hyödyntäminen tärkeissä kaupunkikohteissamme on jatkossa perusteltua. Suurin osa helsinkiläisistä ja alueella liikkuneista on kokenut kokeilun vaikuttaneen positiivisesti alueen viihtyisyyteen. Otantaan perustuvassa helsinkiläisille tehdyssä kyselyssä mielipiteet jakautuivat tasaisesti puolesta ja vastaan pysyvien ratkaisujen osalta.

Kokeilulla ei ole havaittu merkittäviä vaikutuksia alueen elinvoimaan. Osa toimijoista on saanut kokeilusta hyötyä erityisesti laajempien terrassien ansioista. Merkittävä osa toimijoista on kokenut kokeilun hyvinvinkin kielteisenä liiketoiminnalleen huoltoajon vaikeutumisen, autoliikenteen hidastumisen ja pysäköintipaikkojen poistumisen takia. Huoltoliikenne on toisaalta kokeilun aikana noudattanut paremmin liikennesääntöjä ja jalankulun turvallisuus on parantunut

Autoliikenteen määrät vähenivät kokeilun alkamisen jälkeen erityisesti Esplanadeilla, Pohjois- ja Eteläesplanadien liikennemäärät ovat vähentyneet 18–20 % verrattuna aiempiin vuosiin. Autoliikenteen sujuvuus on kokeilun aikana heikentynyt maltillisesti ja paikallisesti, matka-ajat ydinkeskustan läpi ovat pidentyneet kokeilun myötä ruuhka-aikaan 1-3 minuuttia, päiväaikaan 0-1 minuuttia. Suurimmat vaikutukset autoliikenteen osalta kohdistuvat Pohjoisrantaan sekä Pohjoisesplanadille. Lönnrotinkadun pyöräkaista kasvatti pyöräliikenteen määrää merkittävästi kesäaikana, se selkeytti liikkumista ja rauhoitti jalkakäytäviä kävelylle.

Kokeilua voidaan pitää onnistuneena sikäli, että alueiden viihtyisyyden koetaan lisääntyneen ja kävelyn ja oleilun olosuhteiden parantuneen. Jalankulkijamäärien tai elinvoiman osalta ei voida todentaa kokeilusta johtuvaa merkittävää parantumista, eikä toimintaympäristön muutosten vaikutusta alueen kävijämääriin tai liikevaihtoon voida erottaa kokeilun vaikutuksista.

Kokeilun toinen keskeinen tavoite oli saada kokemuksia ja oppia kokeilusta – laajan seurannan ja vuoropuhelun seurauksena kokeilusta on saatu paljon tietoa ja oppeja tulevien ratkaisujen suunnitteluun niin kokeilussa mukana olleilla kuin muilla vastaavilla kaduilla.

Keskeisinä oppeina kokeilusta voidaan pitää suunnitteluratkaisujen osalta viihtyisyyden lisäämisen onnistumista sekä sitä, että autoliikenteen kapasiteetin vähentäminen ei aiheuttanut kohtuuttomia haasteita. Jatkosuunnittelussa huoltoliikenteen toimivuus ja pelastustoiminnan vasteajat ovat tärkeitä huomioitavia asioita.

Kokeilu osoitti, että kaupunki voi olla ketterä ja nopea toimija, mutta se vaatii paljon resursseja, huomattavasti enemmän kuin normaalin prosessin mukainen toiminta ja kokeiluun varattavat resurssit ovat pois kaupungin muista hankkeista. Hankkeen aikataulu oli erittäin haastava suhteessa kohteen merkittävyyteen, tavoiteltuun laatutasoon ja edellytettyyn yhteissuunnitteluun työtapanä. Osalle toimijoista vuorovaikutuksen käynnistyminen vasta lautakunnan valmistelupäätöksen jälkeen oli liian myöhäinen vaihe ja joidenkin ulkopuolisten toimijoiden näkökulmasta alle vuoden valmistautumisaika muuttuviin järjestelyihin on liian lyhyt. Jatkokehityksessä on tärkeää huomioida, että oikein ajoitettu ja monipuolinen vuoropuhelu kaupunkilaisten ja toimijoiden kanssa, ratkaisusta oppiminen ja niiden vaikutusten seuraaminen edesauttavat laadukkaan kävely-ympäristön kehittämistä ja parantavat ratkaisuiden hyväksyttävyyttä. Lisäksi tällaisten kokeilujen valmistelussa, kun ihmisten arkisiin liikkumistottumuksiin puututaan nopealla aikajänteellä, tulee varmistaa valmistelijoiden työhyvinvointi ja asiallinen kohtelu.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat

Helsingissä tavoitellaan viihtyisämpää, elinvoimaisempaa ja elämyksellisempää keskustaa. Kaupunkistrategiassa on tunnistettu keskustan rooli työpaikkojen, palveluiden, viihtymisen ja kulttuurin keskittymänä, johon Helsingin tulee investoida määrätietoisesti. Kaupunkistrategiassa edellytetään kehittämään liikennejärjestelyjä keskustan elinvoiman kasvua tukevaksi sekä suunnittelemaan kävelykeskustan kehitystä nojautuen viime kauden valmisteluun. Kaupunginhallitus päätti 25.1.2021 periaatteista ja toimenpiteistä kävelykeskustan laajentamiseen tähtäävän jatkosuunnittelun pohjaksi ja edellytti laatimaan suunnitelman käveltävän keskustan laajentamiseksi, joka voidaan aikatauluttaa ja jota voidaan toteuttaa useammassa vaiheessa hyödyntäen ensimmäisten käveltävän keskustan laajentamisen osien onnistumisia seuraavien vaiheiden toteutuksessa.

Esplanadin ja niihin liittyvien katujen kokeilu on osa tätä jatkumoa. Kokeilu valmisteltiin Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen 15.11.2022 635 § mukaisesti toteutettavaksi vuodesta 2023 alkaen ja välitulokset tuotavaksi kaupunkiympäristölautakunnan käsiteltäväksi syyskaudella 2023, jotta tulosten perusteella voidaan tehdä johtopäätökset jatkosta. Esplanadin alueen kokeilun tuloksia on aiemmin esitelty Kaupunkiympäristölautakunnalle 5.12.2023 (päätös 12.12.2023 § 650) ja 18.6.2024 (ilmoitusasia).

Kokeilu alkoi kesäkaudella 2023 ja valmisteluvaiheessa sen suunniteltiin jatkuvan syksyyn 2024. Kokeilun aikaisia rakenteita ja järjestelyjä on alettu tämän mukaisesti purkamaan lokakuussa 2024 ja alue palautetaan liikenteellisesti kokeilua edeltävään tilaan vuoden 2024 aikana.

Esplanadien alueen tulevaisuutta tullaan suunnittelemaan pohjautuen ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, jossa on esitetty, että Esplanadilla käynnistetään asemakaavan muutos ja sen yhdeksi tavoitteeksi asetetaan riittävä kapasiteetti ydinkeskustan poikittaiselle autoliikenteelle. Kluuvin alueellisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa suunnitellaan alueen kävelyolosuhteiden kehittämistä sekä muita liikennejärjestelyjä.

Ydinkeskustassa on tulevana vuosina tiedossa merkittäviä peruskorjauksia, ensin Kaivokadun metroaseman vesikaton uusiminen arvioilta alkaen vuonna 2027 ja kestäen pari vuotta. Sen jälkeen on tarkoitus käynnistää Esplanadin vesihuoltoverkoston ja katu ympäristön peruskorjaus noin vuodesta 2029 alkaen. Esplanadin alueen liikennejärjestelyjä voidaan muuttaa laadittavan asemakaavan ja alueellisen liikennesuunnitelman mukaisesti peruskorjauksen yhteydessä. Kokeilun aikaisia kokemuksia ja oppeja tullaan hyödyntämään pysyvien ratkaisujen

suunnittelussa niin Esplanadeilla kuin muilla ydinkeskustan kaduilla sekä tulevaisuudessa kokeiluissa.

Menestyneimmän kesäkatukohteen eli Designmuseon aukion pysyvien ratkaisujen suunnittelu käynnistyy syksyllä 2024. Lönnrotinkadun pysyvät liikennejärjestelyt tullaan päivittämään Kampin alueen liikennesuunnitelman laatimisen yhteydessä, suunnittelu käynnistyy arviolta vuonna 2026.

Kokeilun toteutus

Esplanadien ja niihin liittyvien katujen kokeilussa lisättiin ja parannettiin kävely- ja oleilualueita. Etelä- ja Pohjoisesplanadien ajoradat muutettiin yksikaistaisiksi. Pohjoisesplanadilla jalkakäytävää levennettiin väliaikaisin rakentein, levennysalueille tuotiin runsaasti kasvillisuutta ja kadun kalusteita. Osa kadun varren toimijoista laajensi terassejaan levennysalueelle. Eteläesplanadilla ajoradalta vapautuvaa tilaa hyödynnettiin siirtämällä pyörätie puistosta ajoradan viereen, jotta jalankulku ja pyöräliikenne erottuisivat paremmin toisistaan. Lisäksi Eteläesplanadin jalkakäytävän viereen toteutettiin pienempiä laajennusosia, jossa oli Pohjoisesplanadia vastaavia kalusteita, kasveja ja toimijoiden toteuttamia terassilaajennuksia. Huoltoliikenteen edellytykset pyrittiin turvaamaan säilyttämällä lastaus- ja taksipaikat molemmilla kaduilla. Suunnittelussa huomioitiin myös pelastuslaitoksen käyttämät reitit sekä nostopaikat.

Erottajankadulla itälaidalle järjestettiin väliaikaisin rakentein lisää tilaa kävelyille, oleilulle ja terasseille. Ludwiginkadun pohjoispuolella levennettiin jalkakäytävää asfaltoidulla osuudella, jota reunustavat Esplanadeja vastaavat kadun kalusteet. Ludwiginkadun eteläpuolella Erottajankadulla hyödynnettiin pääosin kesän 2022 kesäkatukalusteita ja vain osa jalkakäytävästä levennettiin asfaltoidulla rakenteella.

Lönnrotinkadulla rakennettiin pyöräkaista ajoradalle kaventamalla ajorataa Mannerheimintien ja Hietalahdenkadun välillä, Lönnrotinkadun osalta järjestelyt valmistuivat vasta syyskuussa 2023. Osalla matkaa pyöräkaista toteutettiin pysäköityjen autojen oikealle puolelle, mikä on Helsingissä uusi ratkaisu. Osalla matkaa pyöräkaista oli pysäköityjen autojen vasemmalla puolella ja yhdellä katuosuudella pyöräkaista rajattiin muovisilla pollareilla ajokaistasta. Pyöräkaista vähensi kadunvarren asukaspysäköintipaikkoja noin 5 kappaletta sekä iltaisin ja öisin vapaassa pysäköinnissä olevia paikkoja noin 65 kappaletta.

Lisäksi kesäkatuna toteutettiin Korkeavuorenkadulla Designmuseon edustalle aukio, jossa oli kasvien ja kalusteiden lisäksi lasten leikki- paikka sekä Helsingin tanssiyhteisön kanssa yhteistyössä toteutettu tanssilava. Kasarmikadun kesäkatujärjestelyissä parannettiin käveltävyttä Eteläesplanadin ja Pohjoisen Makasiinikadun välillä tuomalla ka-

tutilaan oleskelun mahdollistavia kalusteita, lisäämällä katuvihreää ja rauhoittamalla autoliikennettä. Kasarmikadun kesäkatu toteutettiin kesinä 2021–2023.

Kesälle 2024 kokeilualueille tehtiin pieniä muutoksia saadun palautteen, kokemusten ja havaintojen pohjalta. Merkittävin muutos liittyy huoltoliikenteen järjestelyihin, kun taksiasema Pohjoisesplanadi 27:n kohdalla muutettiin huolto- ja saattopaikoiksi, jotta pysäyttämisen paikkoja olisi kadulla enemmän. Pohjoisesplanadilla oli kesän 2024 aikana Keskuskadun ja Kluuvikadun välillä kaksi kiinteistöyömaata, jotka vaikuttivat kävelyalueen kokoon ja laatuun. Esplanadeilla kasviruukkujen määrää vähennettiin ja siirrettiin väljyyden lisäämiseksi. Erottajankadulle toteutettiin mikroliikkumispiste sekä katumaalaus jalkakäytävän levennysosan käyttöön kannustamiseksi ja viihtyisyyden lisäämiseksi.

Yhteistyö ja vuorovaikutus

Jo kokeilun valmistelun alussa tunnistettiin merkittävä vuorovaikutuksen ja viestinnän tarve sekä kokeilualan yritysten ja kiinteistöomistajien että kaupunkilaisten kanssa. Kokeilun valmistelusta 15.11.2022 tehdyn päätöksen mukaisesti kokeilu suunniteltiin yhteistyössä keskustaluuden yritysten kanssa. Esplanadin alueen toimijat ja hankkeen asiantuntijat kutsuttiin mukaan yhteensä kuuteen yhteissuunnittelutyöpajaan kokeilun valmisteluvaiheessa. Lisäksi toimijoita haastateltiin heidän tarpeistaan ja näkemyksistään. Kaupunkilaisille järjestettiin kaikille avoin työpaja, jossa he saivat ideoida millaiselta Esplanadien kävelyalueilla näyttäisi. Lisäksi koottiin 17-henkinen kaupunkilaisraati kehittämään ja testaamaan kävelyalueita. Kesäkadusta pidettiin erikseen ideointityöpaja alueen yrityksille ja toimijoille. Samoin Lönnrotinkadusta pidettiin erillinen verkkotilaisuus, joka suunnattiin erityisesti alueen asukkaille. Erottajankadun yrityksille järjestettiin työpaja katutaiteen ideoimiseksi ja yrittäjien välisen verkoston tiivistämiseksi keväällä 2024.

Vuorovaikutus alueen toimijoiden sekä muiden alueella liikkuvien kanssa oli keskeistä, jotta saatiin tietoja ja kokemuksia keskustan kehittämisen pohjaksi myös pidemmällä tähtäimellä ja voitiin arvioida kokeilun onnistumista. Kokeilun aikana on kerätty toimijoiden mielipiteitä ja kokemuksia kolmesti toistetun elinvoimaseurannan kyselyn kautta sekä kolmessa tilaisuudessa kokeilun alettua. Kaupunkilaisten näkemyksiä on kuultu kaupunkilaisraadista kautta, Helsinki Design Weekin 2023 yhteydessä, kokeilualueilla tehdyissä haastatteluissa sekä kaupungin palauttekanavien kautta saadun palautteen myötä.

Kokeilun valmistelusta ja etenemisestä on viestitty hankkeen verkkosivuilla, mediatiedotteiden ja verkkouutisten avulla sekä sosiaalisessa mediassa. Lisäksi alueen toimijoilla on ollut mahdollisuus vastaanottaa

sähköinen uutiskirje, jota lähetettiin rakentamisvaiheessa kerran viikossa. Kokeilun synnyttämä julkinen keskustelu on ollut prosessin aikana aaltoilevaa. Heti kokeilun valmistelupäätöksen jälkeen sekä järjestelyjen rakentamisen aikana kokeilu keräsi paljon kritiikkiä. Esplanadien järjestelyiden valmistuttua kritiikki laantui, ja myös positiivisia ääniä kuului enemmän. Kokeilun aikana palaute on ollut sekä myönteistä että kielteistä. Viestinnän ja vuorovaikutuksen toteutumista on kuvattu tarkemmin liitteessä 1.

Kokeilun kustannukset

Esplanadin ja siihen liittyvien katujen kokeilu on maksanut tähän mennessä 4,2 miljoonaa euroa sisältäen vuosien 2023–2024 järjestelyt Pohjois- ja Eteläesplanadilla, Erottajankadulla, Lönnrotinkadulla, kesäkaduilla Designmuseon edustan aukiolla ja Kasarmikadulla (vain kesälä 2023). Kokeilualueiden suunnittelun ja hankinnan yhteydessä on tavoiteltu kalusteiden ja muun materiaalin jatkokäyttöä kokeilun jälkeen. Kalusteita ja materiaaleja tullaan hyödyntämään tulevissa kokeiluissa, muilla katu- ja puistoalueilla, osin kalusteita on jo uudelleensijoitettu kaupunkiympäristöön sekä osin materiaalit varastoidaan tulevaa käyttöä varten mm. Esplanadien peruskorjauksen yhteydessä. Niiden kalusteiden ja materiaalien, jotka pyritään uudelleenkäyttämään, arvo on yhteensä noin 1,1 miljoonaa euroa. Lisäksi monivuotisia kasveja kuten palmuja uudelleen käytetään muualla kaupunkiympäristössä. Kokeilun kustannukset on eritelty alla.

	euroa
Suunnittelu	450 000
Vuorovaikutus ja viestintä	150 000
Toteutus	3 300 000
Ohjelma-/toiminta alueella	25 000
Seuranta	350 000
Purku (arvio, työ kesken)	480 000

Kokeilun seurannan tulokset

Esplanadien, Lönnrotinkadun ja kesäkatujen kokeilusta on kerätty dataa ennen ja jälkeen kokeilun alkamisen. Seuranta on ollut kattavaa ja monipuolista.

Seurannan osa-alueita ovat:

- otannalla tehty kyselytutkimus helsinkiläisille,
- sosiaaliset vaikutukset,
- vaikutukset elinvoimaan,

- vaikutukset huoltoliikenteeseen,
- liikennelaskennat eri kulkumuodoilla,
- vaikutukset autoliikenteen sujuvuuteen,
- vaikutukset ilmanlaatuun sekä
- vaikutukset pelastustoimintaan.

Kävelyalueiden laajentamisen kokeilun vaikutuksia ei voida täysin erottaa muista keskustan toimintaympäristöön ja liikenteeseen tarkastelutilanteiden välillä vaikuttaneista muutoksista. Kokeilun seurannan keskeiset tulokset on kuvattu seuraavaksi sekä kesän 2024 että koko kokeilun ajalta.

Kyselytutkimuksen tulokset

Helsingiläisten kokemuksia Esplanadien alueesta ja kesäkaduista on kysytty syksyllä 2023 ja 2024. Helsingin kävelykeskustan kehittämislöytyy laaja tuki, enemmistö vastaajista (58 %, vuonna 2023: 54 %) on täysin tai melko samaa mieltä väittämän "Helsingin keskustan kävely-ympäristöä ja kaupunkiympäristön viihtyisyyttä tulee parantaa nykyisestä" kanssa. Kun käveltävyyden kehittäminen edellyttää autoilun tilan kaventamista joko pysäköinnin tai läpiajoliikenteen osalta, on kannattajia ja vastustajia yhtä paljon.

Käveleminen Helsingin keskustassa koetaan miellyttävänä (3,70, vuonna 2023: 3,77 asteikolla 1-5 arvosanan 5 ollessa paras). Pohjoisesplanadin osuutta pidettiin viihtyisämpänä (3,37) kuin Eteläesplanadia (3,18), Pohjoisesplanadia pidettiin 2024 hieman epäviihtyisämpänä kuin vuonna 2023. Designmuseon edustan aukio koettiin kaikkein viihtyisimpänä alueena (4,02) samoin kuin kesällä 2023 ja viihtyisyyden koettiin vielä nousseen vuodesta 2023 vuoteen 2024.

Kävellen liikkuminen koettiin Esplanadeilla kaikista liikkumismuodoista selvästi sujuvimpana (3,95), vaikka arvosana laski hieman vuodesta 2023. Myös pyörällä liikkuminen koettiin sujuvana (3,50), kun taas autolla liikkuminen koettiin hankalana niin vuonna 2023 kuin 2024 (2,27). Alle puolet vastaajista oli ylipäättään liikkunut alueella autolla, kun taas lähes kaikki vastaajat (94 %) olivat liikkuneet alueella kävellen. Erottajakadulla mielipiteet liikkumisen sujuvuudesta jakautuivat vastaavasti kuin Esplanadeilla. Pyöräliikenne koettiin Esplanadeja hieman vähemmän sujuvana ja autoliikenne taas Esplanadeja sujuvampana.

Kokeilu jakaa mielipiteet selvästi puolesta ja vastaan. Esplanadien pysyvää kävely-ympäristön parannusta siten, että autoliikenteen kaistoja vähenisi, kannattaa 51 %, vastustaa 43 % ja 6 % ei osaa sanoa. Kannatus on yleisempää autottomilla ja nuorissa ikäryhmissä ja vastustusta puolestaan enemmän iäkkäissä ja autoilevilla. Mielipiteissä ei ole ollut

olennaisia muutoksia vuosien 2023 ja 2024 välillä. Kyselytutkimuksen tulokset on kuvattu liitteessä 2.

Kokeilualueiden käytön havainnointi ja käyttäjien haastattelut

Alueilla, joissa kävely-ympäristöä on kehitetty, on havainnointu alueella liikkuvien ja oleilevien käyttäytymistä sosiaalisten vaikutusten tunnistamiseksi. Paikan päällä on lisäksi haastateltu ihmisiä alueen liikennejärjestelyihin ja erityisesti kävelyyn sekä oleiluun liittyen. Kokeilualueiden havainnot ja haastattelutulokset on koottu liitteisiin 3, 4 & 5. Lisäksi Lönnrotinkadulla on tehty käyttäjäseurantaa pyöräilijän näkökulmasta vuonna 2024 (liite 6).

Kokeilualueilla toteutetuissa haastatteluista enemmistö piti kokeiluja hyvänä asiana ja toivoi, että kokeiluja sekä kesäkatuja tehdään jatkosakin. Paikan päällä haastateltujen suhtautuminen kokeiluihin on ollut puhelimitse tehdyn tutkimuksen vastaajia positiivisempaa molempina kesinä.

Esplanadeilla haastellut pitivät kokeilua hyvin onnistuneena ja 55 % toivoi, että kokeilusta tehtäisiin pysyvä ratkaisu. Noin 13 % haastateltavista piti kokeilun mukaista tilanjakoa eri liikennemuotojen kesken negatiivisena asiana. Negatiivisemmissä vastauksissa painottuivat selvästi autoliikenteen ja sen kasvaneen ruuhkaisuuden ongelmat. Pyörällä haastatteluun saapuneet toivoivat pysyvältä ratkaisulta lähtökohtaisesti laadukkaampia järjestelyitä. Noin puolet kokeilua negatiivisena pitäneistä kannattivat kävelyn, oleskelun ja pyöräilyn edistämiseen tähtäävien kokeilujen toteuttamista jatkossakin, mutta pitivät Esplanadin kokeilua huonosti toteutettuna tai huonona kokeilukohteenä. Risuja annettiin kokeilua kannattavienkin puolesta uuden pyörätien epäselväksi koetuille järjestelyille, talvikauden vähäisiksi jääneille viihtyisyshyödyille ja läheisten kiinteistöyömaiden aiheuttamalle häiriölle.

Eteläesplanadilla pyöräliikenteen eksymistä jalkakäytäväksi muutetulle vanhalle pyörätielle tapahtui viime vuoden tapaan. Pyöräliikenteen järjestelyjä voidaan kehittää vastaavissa paikoissa jatkossa pyörätien tai kaistan selkeämmällä jatkuvuudella risteysalueiden läpi. Jalankulkijoiden havaittiin ottaneen entisen pyörätien tilaa paremmin käyttöön kuin kesällä 2023, mikä kertoo liikennejärjestelyihin totumisesta. Jalkakäytävän ja uuden pyörätien väliin pysäköintipaikkojen tilalle sijoitettuja pyörätelineitä käytettiin jonkin verran (täyttöaste keskimäärin 40–60 %), sähköpotkulautojen pysäköintialueet olivat yleensä täynnä.

Lönnrotinkadulla tehtyjen haastattelujen perusteella pyöräkaistakokeilu on vaikuttanut positiivisesti alueen viihtyisyyteen sekä kävelen ja pyörällä liikkuvien olosuhteisiin, mm. vähentämällä sähköpotkulaudalla jalkakäytävillä ajoa. Huoltoliikenteen ja autoilun olosuhteissa on haastat-

telujen mukaan tapahtunut pientä heikentymistä. Kadunvarsipysäköinnissä on havaittu toista vuotta putkeen sekavuutta. Autojen on kerrottu käyttävän huoltoliikenteelle tarkoitettuja paikkoja, joka hankaloittaa huoltoliikenteen ja sitä kautta muun ajoradalla kulkevan auto- ja pyöräliikenteen kulkua. Lähes kolme neljästä haastatellusta toivoi, että kokeilujen pohjalta laadittaisiin pysyviä ratkaisuja.

Lönrotinkadun pyöräjärjestelyt on havainnoinnin perusteella otettu hyvin käyttöön eikä vaaratilanteita havaittu katuosuudella. Havaintojen perusteella pyöräliikenne käyttää uutta pyöräkaistaa ja sen väärään suuntaan ajaminen sekä jalkakäytävällä ajo olivat vähäistä. Pyöräillen tehdyn havainnoin mukaan pysäköinnin ja jalkakäytävän väliin sijoitettu pyöräkaista koettiin toimivammaksi kuin pysäköityjen autojen vasemmalle puolelle sijoitettu pyöräkaista – tämä ratkaisu oli kunnossapidon näkökulmasta toisaalta haastavin. Talviaikaan pyöräkaistan merkinnot hävisivät lumen alle, eikä pyöräkaistaa havaittu, pyöräkaistaa ei ollut myöskään aina aurattu. Autoliikenteen sujuvuus oli Lönrotinkadulla ainakin havaintohetkillä hyvä, tätä havaintoa tukee myös sujuvuusseurannan tulokset. Autot osattiin pysäköidä pääosin hyvin pyöräkaistan viereen, mutta monesti myös kaksoissulkuviivan päälle. Pollarit olivat kokeilun tehokkain keino vähentää autojen pysäköintiä liian lähelle pyöräkaistaa tai pyöräkaistalle.

Erottajankadun ja Designmuseon edustan on koettu vaikuttaneen positiivisesti alueiden viihtyisyyteen ja niiden liikennejärjestelyjä on pidetty melko selkeänä. Havaintojen perusteella jalankulkijat ovat pääosin käyttäneet vanhoja jalkakäytäviä Erottajankadulla, vaikka jalkakäytävälle on toteutettu laajennusalueita, joita vielä korostettiin kesäksi 2024 katumaalauksella. Myöhäisiltana kohden kuitenkin myös Erottajankadun levennysosaa käytettiin enemmän sekä jalankulkuun että oleskeluun ravintoloiden avauduttua. Erottajankadun jalkakäytävä koettiin laadukkaaksi, se mainittiin esimerkiksi lasten kanssa hyväksi ympäristöksi, kun levennyksellä oli turvallista antaa lasten tutkia ympäristöä ja katumaalauksella. Katumaalauksen myötä Erottajankadulla kiinnitettiin aiempaa enemmän huomiota ympäristön arkkitehtuuriin ja historiasta kiinnostuttiin.

Havainnointidatan perusteella ihmiset liikkuivat sekä oleskelivat alueella pitkälti valmisteluvaiheen odotusten ja kesältä 2023 tehtyjen havaintojen mukaisesti. Havainnoinnin perusteella Designmuseon aukio on edellisvuoden tapaan ollut suosituin kohde viettää aikaa ja oleskella. Esplanadeilla oleskelu jakautui julkisen oleskelualueen sekä yksityisille vuokratun terassialueen kesken melko tasaisesti suhteessa näille varattuun tilaan. Aurinkoisempi Pohjoisesplanadin puoli keräsi enemmän ihmisiä kuin Eteläesplanadi. Karkeasti arvioiden kesäisin Pohjoisesplanadilla oleskeltiin noin 3–4 kertaa enemmän kuin talvella. Pohjois-

sesplanadin viihtyisyyden koettiin heikentyneen vuodesta 2023 vuoteen 2024, yhdeksi selittäväksi tekijäksi tunnistettiin katutilaan levittäytyneet kiinteistötyömaat. Erottajankadulla on puolestaan oleskeltu vähemmän kuin muissa alueen kokeilukohteissa. Erottajankadun luonne eroaa muista kesäkaduista, koska sinne ei toteutettu juurikaan julkista oleskelua mahdollistavia elementtejä.

Vaikutukset elinvoimaan

Kesäkaudella 2024 Esplanadien alueella käyntien määrä kasvoi 10 % ja asiointien määrä 12 % verrattuna kesäkauteen 2023, kun samaan aikaan verrokkialueeksi valitulla Rautatieaseman alueella käyntien määrä laski 1 % ja asiointien määrä oli +/- 0 %. Käyntien määrään kehitystä on arvioitu matkapuhelindatan perusteella ja Esplanadien alue sisältää monia muita katuja Esplanadien lisäksi, joten tulokseen vaikuttaa myös muiden kuin kokeilualueen muutokset. Tulokseen on todennäköisesti vuonna 2024 vaikuttanut Rautatieaseman metroaseman remontti, joka on muuttanut ihmisten kulkureittejä keskustassa. Kokeilun alettua kesällä 2023 viipymät ja asiointit kasvoivat hyvin maltillisesti mittausalueella (noin 1 %), jolla Esplanadit sijaitsevat. Esplanadin kokeilun vaikutusta käynteihin ja liikevaihtoon on vaikea ottaa erilleen taloudellisessa, kansainvälisessä ja paikallisessa tilanteessa tapahtuneisiin ja myyntiin samanaikaisesti vaikuttaneisiin asioihin, kuten korkotason nousu, venäläisten turistien katoaminen, kaupan rakennemuutos, etätyö ja työmaat alueella sekä sinne johtavilla reiteillä.

Myynnit ovat kehittyneet kokeilun aikana vaihtelevasti verrattuna kulloisessa kyselyssä edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Toimijoiden oman ilmoituksen mukaan isoin ryhmä on ne, jotka ilmoittava myynnin laskeneen (35–58 % ajankohdan mukaan), toiseksi suurin ryhmä ilmoittaa myynnin pysyneen samana (20–38 %) ja vähemmistöllä kasvaneen (16–24 %). Taloustilanteen heikennyttyä edelleen kesäkaudella 2024 myynnit ovat laskeneet enemmän, mutta tuloksiin vaikuttaa vastaajamäärän lasku alle puoleen verrattuna aiempiin kyselyihin. Talvikaudella myynnin kehitys oli kesäkautta heikompa. Kokeilu ei ole tuottanut suurimalle osalle Esplanadeilla sijaitseville yrityksille liiketöinnin hyötyä. Sen sijaan terassilaajennuksia saaneet yritykset ovat hyöttyneet kokeilusta kasvaneiden asiakaspaikkojen, suurempien jalankulkijavirtojen ja alueen viihtyisyyden kohentumisen myötä.

Eri yritykset ovat toimialasta riippuen kokeneet kokeilun vaikutukset eri tavoin. Kesän 2024 osalta toimijat ovat antaneet kokeilulle kaikkia arvosanoja asteikolla 1 (huonoin) – 5 (paras), toimijoiden antaman arvosanan keskiarvon ollessa 2,3, tapahtumien järjestäjien 3,3 ja kiinteistön omistajien 2,0. Kesään 2023 nähden toimijoiden ja kiinteistön omistajien arvosana on laskenut, tapahtumien osalta arvosana nousi, johon vai-

kutti parempi varautumisaika tapahtuman ja kokeilun yhteensovittamiseksi. Talvikaudella kokeilun ei ole koettu tuoneen juurikaan lisäarvoa yrityksille. Mobiilidatan tulosten valossa Esplanadien kokeilu ei ole houkuttanut lisää ihmisiä alueelle talvisin.

Kesäkauden 2024 osalta tuloksia on kuvattu tarkemmin liitteessä 7.

Vaikutukset huoltoliikenteeseen

Esplanadien huoltoliikenteen seuranta toteutettiin niin ennen kokeilun aloitusta kuin kokeilun ollessa käynnissä vertailtavan aineiston saamiseksi. Seuranta toteutetaan paikan päällä suoritettavilla havainnoineilla, Pohjoisesplanadilta otetuilla tallenteilla sekä toimijakyselyllä ja -haastatteluilla. Huoltoliikenteen tulokset on kuvattu liitteessä 8.

Alueen toimijoista vähän yli puolet koki huoltoliikenteen toimivan heikommin kuin ennen kokeilua ja tilanteen heikentyneen edelleen kesällä 2024 verrattuna kesään 2023. Huolto- ja tavaraliikenteen on koettu sekä havainnoinneissa havaittu olevan Esplanadeilla hankalaa jo ennen kokeilua. Toimijat mainitsivat huoltoliikenteen toimivuuden keskeisimmiksi ongelmiksi vapaana olevien huoltoruutujen puutteen, Esplanadin alueen ruuhkaisuuden, huoltopaikkojen sijainnin kaukana liiketiloista, tavaroiden kuljetusreitien esteet kuten katukalusteet sekä jalkakäytävälle ajon vaikeutumisen.

Lastauspaikkojen määrä ei ole vähentynyt kokeilun takia ja kesäksi 2024 paikkoja jopa hieman lisättiin. Väärinpysäköinti lastauspaikoille oli yleistä koko kokeilun ajan. Väärinpysäköinti levittäytyi kaikkialle, jossa se oli mahdollista, eikä Pohjois- ja Eteläesplanadin osalta ollut olennaisia eroja. Aamut olivat väärinpysäköinnin osalta hiljaisempia. Talviolosuhteet (lumi ja jää) eivät havaintojen perusteella vaikuttaneet huoltoliikenteen toimivuuteen.

Taksiaseman muuttaminen huoltopaikoiksi kesäksi 2024 paransi hieman huoltoliikenteen mahdollisuuksia, mutta samalla taksien pidempiaikaista pysäköintiä (yli 15 minuuttia) havaittiin useita kertoja eri huoltopaikoilla ja myös mm. Kluuvikadun kävelykadulla. Kadun huoltopaikoista kilpailivat kesällä myös kadun rakennustyömaihin liittyneet ajoneuvot.

Huoltoliikenne noudatti kokeilun aikana lähtötilannetta paremmin liikennesääntöjä, ja jalankulun turvallisuus on parantunut kokeilun myötä Esplanadien alueella. Huoltoliikennettä on havainnointitutkimusten perusteella tehty Esplanadeilla ja lähiympäristössä jalkakäytävälle pysäyttämällä ja pysäköimällä. Tätä sääntöjen vastaista huoltamista on ollut vaikeampaa tehdä kokeilujärjestelyn vuoksi, sillä jalkakäytävälle on ollut vaikeampi ajaa sitä reunustavien istutuslaatikoiden vuoksi. Ajoradan lii-

kenteen sujuvuuteen huoltotoiminta ei ole juuri vaikuttanut. Lyhytkestoista haittaa havaittiin kesällä sekä Pohjoisesplanadilla että Eteläesplanadilla. Vastaavaa lyhytkestoista haittaa liikenteen sujuvuudelle esiintyi jo ennen kokeilua.

Lönnotinkadulla huoltoliikenteen olosuhteissa on katuhaastattelujen ja havainnoinnin mukaan tapahtunut pientä heikentymistä. Autojen on havaittu käyttävän huoltoliikenteelle tarkoitettuja paikkoja, mikä on hankaloittanut huoltoliikenteen ja sitä kautta muun ajoradalla kulkevan auton ja pyöräliikenteen kulkua.

Vaikutukset liikennemääriin

Jalankulkijamäärät ovat kokeilualueella olleet suurimpia normaalin kausivaihtelun mukaisesti kesäkuukausina sekä joulukuussa erityisesti Pohjoisesplanadin länsipäässä ja Keskuskadulla. Kokeilun toinen kesä ei tuonut suuria muutoksia jalankulkijamäärään. Pohjoisesplanadin länsipäässä ja Kluuvikadulla määrät olivat 2024 paikoin kesää 2023 korkeampia, Kluuvikadun vuoden 2023 työmaa vaikutti todennäköisesti alentavasti jalankulkijamääriin. Kesällä 2024 Pohjoisesplanadin kävelijämääriin vaikuttivat kiinteistötyömaat, jolloin kävelijöitä siirtyi Esplanadin puolelle. Eteläesplanadilla, Kappeliesplanadilla sekä Keskuskadulla kävelijämäärä jäivät kesän 2023 määriä alhaisemmiksi.

Pyöräilijämäärät kasvoivat kesällä 2024 uusilla pyöräväylillä Eteläesplanadilla ja Lönnotinkadulla kesästä 2023, kun reitit uusilla pyöräväylillä vakiintuivat. Lönnotinkadulla pyöräilijämäärät olivat lähtötilanteessa alhaiset, mutta järjestelyjen valmistumisen jälkeen kesällä 2024 määrät olivat länsipäädystä noin kolminkertaiset ja itäpäädystä kaksinkertaiset kesään 2023 verrattuna. Eteläesplanadin pyöräilijämäärä oli kuitenkin kutakuinkin normaalilla tasolla verrattuna aiempiin vuosiin. Kokeilun järjestely paransi väylän laatutasoa, mutta ei tuonut yhteyteen merkittävää muutosta, eikä uusia ennätyksiä määrissä syntynyt.

Autoliikenteen määrät vähenivät kokeilun alkamisen jälkeen erityisesti Esplanadeilla. Pohjois- ja Eteläesplanadien liikennemäärät ovat vähentyneet 18–20 % syksyllä 2023 verrattuna aiempiin vuosiin kaupungin vuosittaisten laskelmien perusteella. Osa autoliikenteestä siirtyi käyttämään vaihtoehtoisia reittejä Esplanadien sijaan – Kaivokadulla Eteläisellä Makasiinikadulla, Tehtaankadulla ja Lönnotinkadulla autoliikennemäärät kasvoivat kaikkina vuoden 2023 otoslaskentajaksoina suhteessa keväällä 2023 ennen kokeilua tehtyyn laskentaan. Kesällä 2024 Esplanadien autoliikennemäärät laskivat edelleen hieman aiemmasta, samoin osalla vaihtoehtoisista reiteistä liikennettä oli vähemmän kuin kesällä 2023.

Vaikutukset autoliikenteen sujuvuuteen

Autoliikenteen sujuvuuden kannalta kävelykokeiluiden merkittävin vaikutus kohdistuu Pohjoisrannasta saapuvaan liikenteeseen. Vaikutus näkyy voimakkaimmin aamuruuhkan aikana Pohjoisrannasta saapuvan liikennemäärän ollessa suurimmillaan. Ajonopeudet Esplanadeilla ovat myös laskeneet kokeiluiden myötä erityisesti iltaruuhkan aikaan. Eteläesplanadilla ajonopeuksien hidastuminen on ollut Pohjoisesplanadia vähäisempää, eikä vaikutuksia ole heijastunut vastaavalla tavalla lähiympäristöön. Muilla keskustan poikittaisreiteillä ei havaittu liikenteen sujuvuuden merkittävää heikkenemistä kokeiluista johtuen. Myös autoliikenteen sujuvuuteen vaikuttavat keskustan työmaiden vaikutuksesta tavanomaista matalammat liikennemäärät.

Matka-aikatarkastelujen perusteella autoliikenteen matka-ajat ovat pidentyneet kävelykokeiluiden myötä ruuhka-aikoina tyypillisesti suurusluokaltaan 1–3 minuuttia, ja päiväaikana 0–1 minuuttia. Yleisesti sekä syys- että talvikauden muutokset verrattuna kokeilua edeltävään aikaan olivat samankaltaisia. Verrattuna vuoden 2023 syksyn kokeiluajaiseen tilanteeseen talven 2024 matka-ajat lyhenivät hieman useilla reiteillä. Muutoksissa oli kuitenkin reittikohtaisia eroja työmaista johtuen. Liikenteen osalta sekä Mannerheimintien että Hakaniemen työmaajärjestelyt ovat vaikuttaneet Esplanadien kautta kulkevan liikenteen sujuvuuteen ja reitinvalintaan. Liikenteen reiteissä ja suuntautumisessa tapahtuneet muutokset ovat puolestaan voineet lieventää Esplanadien kokeiluista aiheutuvien pullonkaulojen paikallista vaikutusta liikenteen sujuvuuteen.

Autoliikenteen sujuvuutta on raportoitu tarkemmin liitteessä 9

Vaikutukset ilmanlaatuun

Kokeilulla ei voida osoittaa olleen vaikutusta alueen ilmanlaatuun. Ilmanlaatu on kehittynyt samalla lailla kuin muissa kantakaupungin mitauspisteissä – typpidioksidin määrä on laskenut tasaisesti viime vuosien ajan.

Pelastustoiminta

Kokeilun ajan on tarkennettu seurantaa toimintavalmiusaikojen kehittymisestä keskustassa. Seurannan tavoitteena on ollut saada hyvä käsitys kaupunkirakenteen muutoksen ja kävelykeskustan laajentamisen vaikutuksista toimintavalmiusaikoihin. Erityisesti on seurattu ajoaikoja Katajanokalle ja Kruununhakaan.

Toimintavalmiusajat kiireellisissä pelastus- ja ensihoitotehtävissä Katajanokalle ja Kruununhakaan ovat kokeilun ajan olleet pidemmät kuin vertailuvuosina 2017–2019. Vaikutukset ovat olleet konkreettisia ja

epäedullisia, pelastustoiminnan osalta muutos on merkittävää, ensihoi-
don osalta maltillisempaa.

Kokeilun aikana tilanteeseen on reagoitu pelastuslaitoksen ja kaupun-
kiympäristön toimialan yhteistyönä ja löydetty ratkaisuja tilanteen hel-
pottamiseksi. Liikennevalo-ohjausjärjestelmän kehittämällä sekä pie-
nillä liikennejärjestelymuutoksilla on pyritty parantamaan pelastustoi-
minnan sujuvuutta, ja nämä toimet ovat avuksi myös kokeilun jälkeen.
Toimintavalmiusajat ovat vuoden 2024 aikana parantuneet hieman näi-
den muutosten myötä, mutta vielä enemmän muiden alueen isojen
työmaiden muutosten myötä.

Johtopäätökset kokeilusta

Kokeilun tavoitteiden toteutuminen

Kokeilun tavoitteeksi asetettiin lisätä alueen viihtyisyyttä, vetovoimaa ja
jalankulkijamääriä kokeilun aikana ja siten mahdollistaa ydinkeskustan
virkistymisen. Tavoitteena kokeilussa on alueen palveluyritysten liike-
toiminnan parantuminen, jota mitataan esimerkiksi liikevaihtoluvuilla.
Havainnointien ja haastattelujen perusteella voidaan todeta alueiden
viihtyisyyden lisääntyneen sekä kävelyn ja oleilun olosuhteiden paran-
tuneen muun muassa kävelyn ja pyöräilyn järjestelyjen selkeytymisen
kautta. Jalankulkijamäärien tai elinvoiman osalta ei voida todentaa ko-
keilusta johtuvaa merkittävää muutosta, eikä toimintaympäristön muu-
tosten vaikutusta alueen kävijämääriin tai liikevaihtoon voida erottaa
kokeilun vaikutuksista. Haastava taloudellinen tilanne, ydinkeskustan
sisääntuloreittien työmaat sekä kokeilun kanssa samaan aikaan alueel-
le osuneet kiinteistöjen työmaat vaikuttivat siihen, kuinka onnistuneina
kokeilun järjestelyt koettiin, mitä vaikutuksista niistä havaittiin sekä mi-
ten hyvin kokeilun tuloksia voidaan tunnistaa.

Yhtenä johtopäätöksenä voidaan todeta, että pelkästään katuympäris-
töön vaikuttavilla toimilla on vaikea vaikuttaa yleisemmin kokeilualuei-
den yritysten menestykseen. Järjestelyt, joissa yritysten asiakaspaikat
terassilla ovat kasvaneet merkittävästi tai alueelle on tuotu uusia aktivi-
teetteja, ovat vaikuttaneet liiketoimintaan positiivisimmin, erityisesti sel-
laisessa liiketoiminnassa, johon on helppo pistäytyä suunnittelematta.
Pääjohtopäätöksenä Kasarmikadun kokeilusta oli se, että Esplanadilta
kohti Kasarmitoria johtavien katujen kehittäminen vaatii torille merkittä-
viä investointeja toiminnallisuuteen ja viihtyisyyteen, jotta kadun roolin
merkittävä muutos on perusteltua. Elinvoimavaikutusten suunta näyttää
olevan sidoksissa yritystoiminnan luonteeseen ja yrityksen toimialaan.

Tärkeänä lähtökohtana kokeilulle oli suunnitella sitä yhteistyössä kes-
kusta-alueen yrittäjien kanssa, palvelen kokeiluun osallistuvien yrittä-
jien tarpeita sekä arvioida tuloksia yhteistyössä alueen palveluyrittäjien

kanssa. Kokeilua suunniteltiin tiiviinä yhteissuunnitteluna alueen toimijoiden kanssa, mutta osa toimijoista koki, että yhteistyö olisi pitänyt aloittaa jo ennen kokeilun valmistelusta päättämistä. Kaupunkiympäristölautakunnan 15.11.2022 päätöksen puitteissa kokeilujärjestelyillä on pyritty palvelemaan kokeiluun osallistuvien yrittäjien tarpeita, mutta osa toimijoista on kokenut, että päätös ottaa autoliikenteen kaistoja kävelyn ja pyöräliikenteen käyttöön on ollut väärä. Alueen toimijoiden mielipiteet kokeilusta ovat jakaantuneet vahvasti puolesta ja vastaan, kuten ovat kaupunkilaisten mielipiteetkin. Osa on ilmoittanut kokeilun ja erityisesti laajentuneiden terassialueiden olleen erittäin toivottuja, osa taas on toivonut kokeilun päättämistä mahdollisimman pian, sillä he ovat kokeneet sen tuoneen merkittävästi enemmän haittaa kuin hyötyjä.

Kokeilun aikana oli tarkoitus kerätä mahdollisimman laajasti tietoa kokeilun vaikutuksista keskustan viihtyisyyteen, elinkeinoelämään sekä liikenteeseen. Tätä tietoa ja näitä kokemuksia käytetään keskustan kehittämisen pohjana ja pysyvien ratkaisujen suunnittelussa pidemmällä tähtäimellä. Tämän tavoitteen voidaan todeta toteutuneen laajan seurannan sekä saatujen johtopäätösten ja oppien myötä. Kaiken kaikkiaan kokeilua voidaan pitää onnistuneena sen tuomien kävelyn ja viihtyisyyden parannusten sekä kerättyjen oppien myötä.

Opit kokeilusta

Kokeilusta saadut opit voidaan jakaa kokeilun aikaisiin ratkaisuihin liittyviin oppeihin sekä prosessiin liittyviin oppeihin. Kokeilun aikaisten liikennejärjestelyjen ja katu ympäristömuutosten osalta voidaan todeta oppina, että kun alueella on edelleen vilkasta autoliikennettä, vaikka kaistamäärää olisi rajattu voidaan viihtyisyyttä ja käveltävyyttä parantaa vain rajallisesti. Alueilla oleskelun vetovoimaan on suuresti vaikuttanut vehreys ja näyttävyys, julkiset penkit käveltävillä alueilla ovat lisänneet Esplanadeilla ja Designmuseon edustan aukiolla oleilua merkittävästi. Vetovoiman kannalta keskeistä on, että kohteessa voi tehdä montaa asiaa ja sinne on useampi syy saapua, Korkeavuorenkatu Designmuseon edustalla on ollut tästä onnistunut esimerkki.

Yhden kaistaparin poistaminen ydinkeskustan läpiajavalta liikenteeltä ei aiheuttanut liikenteellisesti kohtuuttomia ongelmia. Toimintavalmiusaikojen osalta ajokaistojen vähentäminen pelastustoiminnan kannalta keskeisellä reiteillä vaikutti kuitenkin epäedullisesti vasteaikoihin ja tulevaisuudessa hankkeissa tähän tulee kiinnittää vielä enemmän huomioita jo suunnitteluvaiheessa. Huoltoliikenteen järjestelyt ovat kokeilualueiden kaltaisissa ympäristöissä keskeisiä niin alueen toimijoiden kuin jalankulkualueiden esteettömyyden ja turvallisuuden sekä viihtyisyyden kannalta. Huoltoliikenteen järjestelyjen toimivuus vaatii sekä järjestely-

jen noudattamisen valvonnan lisäämistä ja toisaalta fyysisiä ratkaisuja, joilla voidaan estää mm. jalkakäytävälle ajo.

Helsingissä ei ole aiempina vuosikymmeninä toteutettu näin suuria kokeiluja näin keskeisillä paikoilla. Kokeilun valmistelun, toteutuksen, seurannan ja purun prosessista voidaan oppia paljon tulevaa ajatellen. Kokeilu osoitti, että kaupunki voi olla ketterä ja nopea toimija, mutta se vaatii paljon resursseja, huomattavasti enemmän kuin normaalin prosessin mukainen toiminta ja kokeiluun varattavat resurssit ovat pois kaupungin muista hankkeista. Alueen toimijoiden kanssa tehty yhteistyö vaatii paljon henkilöresursseja, jonka lisäksi kokeilu tuotti valtavasti palautetta erityisesti sen rakentamisvaiheessa. Kokeilun koetussa merkittävytydessä oli eroja kaupungin ja myös kaupunkiympäristön toimialan sisällä, joka heijastui muun muassa hankkeelle varattuihin resursseihin. Kokeilujen vakiintuessa kaupungin keinovalikoimaan, on kokeilun järjestämisen resursointia ja prosessia syytä tarkentaa.

Hankkeen aikataulu oli erittäin haastava suhteessa kohteen merkittävyyteen, laatutasoon ja edellytettyyn yhteissuunnitteluun työtapanä. Kokeilun valmistelun aikataulu ei mahdollistanut kunnollista tutkimusasetelmaa, jossa olisi analysoitu tilanne ennen kokeilua kaikilta seuranta-alueilta, jolloin osin oli mahdotonta todeta kokeilun vaikutusta. Lyhyestä valmisteluajasta johtuen aikataulussa oli paljon pakkopisteitä niin suunnittelulle, hankinnalle kuin toteutukselle, ja esimerkiksi Lönnrotinkadun pyöräkaista valmistui vasta kesäkauden 2023 päätteeksi. Tiukka aikataulu johti siihen, että monessa vaiheessa oltiin myöhässä, jolloin seuraavalle vaiheelle ei ollut tarpeeksi aikaa. Hankintojen osalta käytettävissä oli rajallinen valikoima aikataulusta johtuen ja tiukka aikataulu on aiheuttanut lisäkustannuksia. Kokeilun toteutuksessa tehtiin suunnitelmista poikkeavia ratkaisuja, joita ei kiireisen aikataulun vuoksi hyväksytetty suunnittelijoilla.

Siihen, koetaanko yleisesti kokeilun onnistuneen vaikuttaa kaupunkiympäristön fyysisten ratkaisujen lisäksi kokeilun aikana viestintä ja vuorovaikutus, jotta ymmärretään mitä kokeilun perusteet, tavoitteet ja luonne. Vuorovaikutus ja viestintä alueen toimijoiden ja käyttäjien kanssa riittävän aikaisessa vaiheessa on keskeistä. Osan näkökulmasta vuorovaikutuksen käynnistyminen vasta valmistelupäätöksen jälkeen oli liian myöhäinen vaihe ja tästä johtuen suhtautuminen kokeiluun oli negatiivinen alusta lähtien. Tosin, suhtautuminen olisi voinut olla negatiivista myös ennen lautakunnan päätöstä olevassa vuorovaikutuksessa. Joidenkin ulkopuolisten toimijoiden, kuten tapahtumien näkökulmasta alle vuoden valmistautumisaika muuttuviin järjestelyihin on liian lyhyt. Alueen toimijat oli haastava saada mukaan ja ymmärtämään lyhyellä aikataululla tehtävää toteutusta, eikä kaupungilla ei ole keinoa varmistaa, että kaikki olennaiset osalliset tavoitetaan oikea-aikaisesti.

Tiukasta aikataulusta huolimatta alueen toimijat lähtivät aktiivisesti ja oman panoksen vahvasti antaen mukaan kokeilun yhteissuunnitteluun.

Kokeilut eivät Helsingissä ole vielä niin vakiintunut kaupunkiympäristön kehittämisen tapa, että tarkoitus ja toimintatapa olisi kaupunkilaisille ja kaupungissa toimiville aina selvää. Kaupungin on tärkeä jatkossakin toimia johdonmukaisesti ja luotettavasti, jotta epäilykset siitä, että kokeilun nimissä ujutetaan pysyviä ratkaisuja, tai tehdään ratkaisuja ilman kunnollista vuorovaikutusta, vähenisivät. Viestintä on myös tältä osin keskeisessä roolissa ja jatkossa on hyvä selkeyttää missä vaiheessa ja millä tavalla ratkaisuihin voi vaikuttaa. Tavoitteena on kehittää kokeilukulttuuria Helsingissä siten, että alueella toimijat vastaisivat itse kesäkadun tai kokeilun katumuutoksista ja kaupungin edustajat vain mahdollistaisivat nämä muutokset.

Kävely-ympäristön kehittämiseksi löytyy laaja tuki, mutta sen edellyttäessä autoilun olosuhteiden heikentämistä jakautuvat mielipiteet. Kokeilu auttoi konkretisoimaan mitä kävely-ympäristön kehittäminen voi tarkoittaa ja että sen vaikutukset autoliikenteelle eivät välttämättä ole niin suuret kuin etukäteen pelätään. Jatkokehityksessä on tärkeää huomioida, että oikein ajoitettu ja monipuolinen vuoropuhelu kaupunkilaisten kanssa, ratkaisusta oppiminen ja niiden vaikutusten seuraaminen edesauttavat laadukkaasti kävely-ympäristön kehittämistä ja parantavat ratkaisuiden hyväksyttävyyttä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Pihla Kuokkanen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 34301
pihla.kuokkanen(a)hel.fi
Katja Moilanen, liikennetutkija, puhelin: 09 310 21385
katja.moilanen(a)hel.fi
Valtteri Karttunen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 52747
valtteri.karttunen(a)hel.fi
Henna Kluge, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 21337
henna.kluge(a)hel.fi
Tia Salminen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kokeiluun liittyvä vuorovaikutus ja viestintä 2022–2024
- 2 Helsingiläisten kokemukset Esplanadien ja kesäkatujen kokeilusta 2024
- 3 Esplanadien kokeilun käyttäjähavainnointi ja haastattelut kesältä 2024
- 4 Kesäkatukokeilun käyttäjähavainnointi ja haastattelut kesältä 2024
- 5 Lönnrotinkadun pyöräkaistan havainnointi ja haastattelut 2024
- 6 Lönnrotinkadun pyöräkaistan käyttäjäseuranta
- 7 Esplanadien määräaikaisen kokeilun elinvoimavaikutusten seuranta

-
- 8 Esplanadin kokeilun huoltoliikenteen seuranta 2024
9 Keskustan kävelykokeiluiden vaikutukset ajoneuvoliikenteen sujuvuuteen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 584

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Haglundin ym. valtuustoaloitteesta koskien Pohjoisesplanadin kävelykadun vakinaistamista

HEL 2024-009132 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Mia Haglundin ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tia Salminen, projektinjohtaja: 09 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 19.06.2024 Haglund Mia Vakinaistetaan Pohjoisesplanadi kesäkaduksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloitteessa esitetään, että Pohjoisesplanadista tehtäisiin pysyvä kesäkatu ja että kävelykeskustan jatkosuunnittelussa valmisteltaisiin vaihtoehtona sitä, että Pohjoisesplanadista tulisi kävelykatu.

Pohjoisesplanadin järjestämistä toistuvana kesäkatuna ei pidetä tarkoituksenmukaisena sen kerrallaan olevan lyhyen keston ja siihen nähden korkeiden toteuttamiskustannusten sekä rakentamisen ja purun aikaisien liikenteelle ja olemiselle syntyvien haittojen takia. Pohjoisesplanadin valmistelu kävelykatuna on vastoin lähtökohtia, jotka ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on asetettu alueelle käynnistyvälle asemakaavamuutokselle.

Esplanadien alueen kokeilu valmisteltiin Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen 15.11.2022 635 § mukaisesti toteutettavaksi vuodesta 2023 alkaen ja välitulokset tuotavaksi kaupunkiympäristölautakunnan käsiteltäväksi syyskaudella 2023, jotta tulosten perusteella voidaan tehdä johtopäätökset jatkosta. Kokeilu suunniteltiin jatkuvan syksyyn 2024 ja kokeilujärjestelyjen purkaminen on alkanut lokakuussa 2024.

Vuosien 2023 ja 2024 aikana on seurattu kokeilun vaikutuksia alueen käyttöön, elinvoimaan, liikennemääriin, liikenteen sujuvuuteen, pelastustoimintaan sekä kysytyä niin alueella oleskelleiden, alueen toimijoiden kuin kaupunkilaisten näkemyksiä kokeilusta. Alueen viihtyisyyden on todettu parantuneen erityisesti kesäkaudella, kävelen liikkumisen ollen sujuvaa ja kävelijämäärät alueella ovat olleet suuria. Asukkaiden näkemys siitä, tulisiko alueella tehdä pysyviä kävely-ympäristön parannustoimenpiteitä, jos se tarkoittaa autoilun tilan vähentymistä samoin kuin alueen toimijoiden näkemykset kokeilusta jakautuvat selkeästi puolesta ja vastaan. Autolla liikkuminen ja huoltoliikenne on koettu hankalana kokeilun aikana. Näin ollen vuosien 2023–2024 seurannan käyttäjäkokemuksiin liittyvät tulokset eivät ole vain myönteisiä ja siten suoraan perustelisivat kesäkadun vakinaistamista.

Toistuvan kesäkadun toteuttaminen Pohjoisesplanadille tarkoittaisi kesäkadun toteuttamista ratkaisulla, joka voidaan purkaa talvikaudeksi pois. Esplanadin kokeilua 2023–2024 mukaileva, jalankululle ja oleilulle lisätilaa kesäaikaan tuova tilaratkaisu voitaisiin toteuttaa käyttämällä kaikilla kävelyn laajennusalueilla puupintaisia korokerakenteita kokeilun aikaisten kivipintaisten jalkakäytävän laajennusten sijaan. Tämä ratkaisu lyhentäisi vuosittaisen toteutuksen ja purun kestoa. Toisaalta toteutuksen laatu laskisi eikä laajennusalueita voitaisi toteuttaa täysin esteettöminä, sillä puurakenteisia tasojia ei saada tasattua jalkakäytävän tasoon. Puupintaisille korokerakenteille pääsy tapahtuisi luiskia pitkin.

Pohjoisesplanadin toteuttaminen kesäkatuna alkaen kesästä 2025 tarkoittaisi kertaluontoisena kustannuksena kalustehankintojen osalta noin 800 000 euron lisämääräraharvetta. Esplanadin alueen kokeilua varten hankittiin kaupungille kalusteita, joille on jo suunniteltu jatkokäyttöä kaupunkiympäristössä. Kalusteista osa on varattu sijoittumaan pysyvästi Kaisaniemenpuistoon, osa väliaikaisemmin Hietalahdentorille ja pääosa kalusteista on varattu käytettäväksi Kallion kesäkatujen toteutukseen kesiksi 2025 ja 2026. Kalusteiden kierrätys on huomioitu edellä mainittujen kohteiden budjetoinnissa vuodelle 2025. Määräraharatve kohdistuu käyttötalouteen, sillä kyseessä on väliaikainen toteutus. Kertaluontoisen kalustehankinnan kustannusten lisäksi vuosittainen kesäkatu Pohjoisesplanadille aiheuttaisi noin 200 000 euron vuosittaiset kokeilurakenteiden rakennus-, kunnossapito- ja purkukustannukset.

Kesäkatujärjestelyjen toteuttaminen, vaikkakin vuosien 2023–2024 kokeilua kevyemmin ratkaisuin, aiheuttaisi vuosittain haittaa alueen viihtyisyydelle ja liikkumiselle rakentamisen ja purun aikana. Esplanadin kokeilun rakentaminen keväällä 2023 kesti noin 2 kuukautta. Kesäkatujärjestelyjen rakentaminen kestäisi arviolta keväisin noin 1 kuukauden ja purku syksyisin suunnilleen saman verran. Erityisesti kevään rakentamisen aikataulu on usein tiukka talviolosuhteiden päättymisen ja toisaalta terrassikauden alkamisen myötä.

Pysyvien kesäkatujärjestelyiden osalta on huomionarvoista, että Helsingin keskustan liikenteeseen merkittävästi vaikuttavia hankkeita on suunnitteilla useita tuleviksi vuosiksi. Pohjois- ja Eteläesplanadin liikenteeseen vaikuttavat erityisesti Kaivokadun alueen kehittäminen sekä Esplanadin alueen peruskorjaus. Tämänhetkisen aikataulutiedon mukaan katutyöt Kaivokadulla käynnistyisivät 2027 ja kestäisivät kaksi vuotta. Kaivokadun työt, ajoneuvoliikenteen rajoittaminen ja mahdollisesti katkaiseminen kokonaan osaksi remonttiaikaa vaikuttavat merkittävästi myös keskustan toiseen poikittaiseen pääajoyhteyteen eli Esplanadeihin. Kaivokadun rakennustöiden aikana Esplanadeilla on perusteltua olla käytössä kaksi kaistaa suuntaansa. Esplanadin alueen katu- ja vesihuoltosaneerauksen rakennustyöt laajan hankekokonaisuuden osalta on ajoitettu käynnistyvän katuverkolla noin vuonna 2029. Näin ollen Pohjoisesplanadin toistuvat kesäkadut rajoittuisivat vain vuosille 2025 ja 2026 ennen ydinkeskustan merkittäviä remontteja.

Kesäkatujenkokeilun toimintamallista päätettiin ohjeellisena noudatettavana kaupunkiympäristölautakunnassa 8.11.2022 (6. / 620 §). Toimintamallin mukaisesti kesäkatuja ja muita kävely-ympäristön kokeiluja toteutetaan ensisijaisesti kaduilla, joihin halutaan selvittää pysyvien muutosten mahdollisuuksia. Esplanadeilla kesäkatujen ei nähdä tuovan enää olennaisesti lisätietoa suhteessa vuosien 2023–2024 kokeiluun. Kesäkatuja on mahdollista toimintamallin mukaan toteuttaa myös toistuvina kesäkatuina, vaikka kadulle ei aiota edistää pysyviä ratkaisuja. Toimintamallissa kesäkatujen tulisi kuitenkin ensisijaisesti sijoittua paikallisverkolle, kun Esplanadit ovat osa autoliikenteen pääverkkoa. Huomioiden niin kesäkatujen toimintamallin kuin Esplanadin kokeilun alkuperäiset tavoitteet, toistuva kesäkatu ei ole tavoiteltava ratkaisu Esplanadeille.

Esplanadin alueen katujen jatkosuunnittelussa tullaan tarkastelemaan ratkaisuja, joilla Pohjoisesplanadin viihtyvyyttä ja kävelyolosuhteita voidaan parantaa pysyvin ratkaisuin. Jatkosuunnittelussa on mahdollista tarkastella liikenteellisten reunaehtojen sisällä myös joidenkin katujen kausittaista vaihtelua toistuvana kesäkatuna. Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa (kaupunkiympäristölautakunta 1.10.2024/507 §) esitetään, että "Esplanadilla käynnistetään asema-

kaavan muuttaminen ja sen tavoitteeksi asetetaan riittävä autoliikenteen kapasiteetti ydinkeskustan poikittaiselle autoliikenteelle. Tällöin lähtökohtana on Esplanadin kaistajärjestelyjen säilyttäminen nykytilanteen mukaisina (2 ajokaistaa suuntaansa)." Pohjoisesplanadin pysyvä liikenteellinen ratkaisu määritetään asemakaavoituksen ja alueellisen liikennesuunnittelun yhteydessä, joiden on tarkoitus käynnistyä vuonna 2025.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Mia Haglund ja 19 muuta valtuutettua ovat tehneet 19.6.2024 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Vakinaistetaan Pohjoisesplanadi kesäkaduksi

Esplanadeilla aloitettiin keväällä 2023 kokeilu, jossa varattiin aiempaa enemmän tilaa kävelijöille ja pyöräilijöille, lisättiin alueelle vehreyttä sekä kohennettiin viihtyisyyttä. Samalla Esplanadit muutettiin autoilijoille yksikaistaisiksi. Kun kokeilusta päätettiin, se asetettiin kaksivuotiseksi.

Ensimmäisen kesän jälkeen tehty analyysi totesi, että kokeilun aikana jalankulkijoiden määrä kasvoi 30-60 prosenttia Pohjoisesplanadilla edeltävään aikaan verrattuna.

Leveämmän jalankulkijoille varatun tilan haltuun ottaminen ja kehittäminen on jatkuvasti edennyt parempaan suuntaan kokeilun aikana. Toisen kesänkauden alkuvaiheessa on kuitenkin selvää, että täyden potentiaalın kadun viihtyisyyden ja ihmisten houkuttelun suhteen vaatii pitkäaikaista sitoutumista kesäkadun konseptiin.

Ellei toisin päätetä, kokeilu loppuu vuonna 2024. Jos kesäkadun konseptia halutaan jatkaa vielä tulevina kesinä, on päätös siitä tehtävä mahdollisimman pian käytännön järjestelyjen mahdollistamiseksi.

Ensimmäiseksi tulee päättää Pohjoisesplanadin kesäkadun vakinaistamisesta. Tieto jokakesäisestä järjestelystä tuo ennakoitavuutta niin kaupungille kuin yrityksille ja auttaa alueen elinkeinoelämää varautumaan ja kehittämään omaa kesätoimintaa.

Toiseksi kävelykeskustan laajentamisen yhteydessä tehtävässä suunnittelussa tulisi valmistella vaihtoehtoa, jossa Pohjoisesplanadista tehtäisiin kokonaisuudessaan pysyvä kävelykatu.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Pohjoisesplanadista teh-

dään pysyvä kesäkatu, Esplanadien kokeilun kokemuksia hyödyntäen ja konseptia kehittäen.”

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 29.11.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tia Salminen, projektinjohtaja: 09 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 19.06.2024 Haglund Mia Vakinaistetaan Pohjoisesplanadi kesäkaduksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 585

Kaupunkiympäristölautakunnan vastaus valtuutettu Amanda Pasasen ym. valtuustoaloitteeseen koskien Esplanadien katukokeilun jatkamisesta kesäkatuina

HEL 2024-011944 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Amanda Pasasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tia Salminen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 11.09.2024 Pasanen Amanda Esplanadien katukokeilusta kesäkatuihin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Aloitteessa esitetään, että Esplanadien katukokeilua jatkettaisi kesäkatuina kesästä 2025 alkaen.

Esplanadien katukokeilun järjestämistä toistuvina kesäkatuina ei pidetä tarkoituksenmukaisena sen kerrallaan lyhyen keston ja siihen nähden korkeiden toteuttamiskustannusten sekä rakentamisen ja purun aikana liikkumiselle ja olemiselle koituvan haitan takia.

Esplanadien alueen kokeilu valmisteltiin Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen 15.11.2022 635 § mukaisesti toteutettavaksi vuodesta

2023 alkaen ja välitulokset tuotavaksi kaupunkiympäristölautakunnan käsiteltäväksi syyskaudella 2023 (12.12.2023 650 §), jotta tulosten perusteella voidaan tehdä johtopäätökset jatkosta. Kokeilu suunniteltiin jatkuvan syksyyn 2024 ja kokeilujärjestelyjen purkamisen on alkanut lokakuussa 2024.

Vuosien 2023 ja 2024 aikana on seurattu kokeilun vaikutuksia alueen käyttöön, elinvoimaan, liikennemääriin, liikenteen sujuvuuteen, pelastustoimintaan sekä kysytyä niin alueella oleskelleiden, alueen toimijoiden kuin kaupunkilaisten näkemyksiä kokeilusta. Alueen viihtyisyyden on todettu parantuneen erityisesti Pohjoisesplanadilla ja etenkin kesäkaudella. Viihtyisyyden, turvallisuuden ja liikkumisen selkeyden kävelen ja pyörällä on koettu parantuneet ja kävelijämäärät ovat olleet suuria. Asukkaiden näkemys siitä, tulisiko alueella tehdä pysyviä kävelyympäristön parannustoimenpiteitä, jos se tarkoittaa autoilun tilan vähentymistä samoin kuin alueen toimijoiden näkemykset kokeilusta jakautuvat selkeästi puolesta ja vastaan. Vastanneista asukkaista 41 % on samaa mieltä väitteen kanssa, 38 % eri mieltä, 1 % ei osaa sanoa ja loput 20 % vastaajista asettuu neutraalille kannalle. Moottoriajoneuvo liikenteen määrä on vähentynyt noin viidenneksen ja sujuvuus hieman heikentynyt, autolla liikkuminen ja huoltoliikenne on koettu hankalana kokeilun aikana. Näin ollen vuosien 2023–2024 seurannan käyttäjäkokeemuksiin liittyvät tulokset eivät ole vain myönteisiä eivätkä siten suoraan perustele järjestelyiden muuttamista vuosittain toteutettavaksi kesäkaudeksi.

Toistuvan kesäkadun toteuttaminen Esplanadille tarkoittaisi kesäkadun toteuttamista ratkaisulla, joka voidaan purkaa talvikaudeksi pois. Esplanadin kokeilua 2023–2024 mukaileva, jalankululle ja oleilulle lisätilaa kesäaikaan tuova tilaratkaisu voitaisiin toteuttaa käyttämällä kaikilla kävelyn laajennusalueilla puupintaisia korokerakenteita kokeilun aikaisten kivitointisten jalkakäytävän laajennusten sijaan. Tämä ratkaisu lyhentäisi vuosittaisen toteutuksen ja purun kestoa, mutta olisi edelleen ihan merkittävä osa kokonaisuutta. Puupintaisena ratkaisuna toteutuksen laatutaso laskisi eikä laajennusalueita voitaisi toteuttaa esteettömänä, sillä puurakenteisia tasoja ei saada tasattua jalkakäytävän tasoon ja korokerakenteille pääsy tapahtuu luiskia pitkin. Eteläesplanadin kokeilun aikaiselle väliaikaiselle pyörätielle ei pelkiksi kesäkausiksi ole toteutettavissa yhtä laadukasta pyörätiejärjestelyä, sillä vuosien 2023–2024 mukaista asfaltoitua pintaa ei ole perustelua toteuttaa vain yhden kesäkauden ajaksi materiaalien järkevän käytön ja kustannusten takia. Myös Erottajankadun jalkakäytävän laajennus tulisi toteuttaa väliaikaisessa järjestelyssä todennäköisesti vain estämällä ajo Eteläesplanadille kääntyvälle kaistalle. Kadun pituuskaltevuus vaikeuttaa puupintaisien korokerakenteiden hyödyntämistä kohteessa.

Esplanadien toteuttaminen kesäkatuina alkaen kesästä 2025 tarkoittaisi edellä mainitusta kalusteiden kierrätyksestä ja sen budjetoinnista johdun kertaluontoisena kustannuksena kalustehankintojen osalta noin 1 200 000 euron lisämäärärahatarvetta. Esplanadin alueen kokeilua varten hankittiin kaupungille kalusteita, joille on jo suunniteltu kalusteiden jatkokäyttöä kaupunkiympäristössä. Kalusteista osa on varattu sijoittumaan pysyvästi Kaisaniemenpuistoon, osa väliaikaisemmin Hieta- lahdentorille ja pääosa kalusteista on varattu käytettäväksi Kallion kesäkatujen toteutukseen kesäksi 2025 ja 2026. Kalusteiden kierrätys on huomioitu edellä mainittujen kohteiden budjetoinnissa vuodelle 2025. Määrärahatarve kohdistuu käyttötalouteen, sillä kyseessä on väliaikainen toteutus. Kertaluontoisen kalustehankinnan kustannusten lisäksi vuosittainen kesäkatu Esplanadeille aiheuttaisi noin 300 000–400 000 euron vuosittaiset rakennus-, kunnossapito- ja purkukustannukset.

Kesäkatujärjestelyjen toteuttaminen, vaikkakin vuosien 2023–2024 kokeilu kevyemmin ratkaisuin, aiheuttaisi vuosittain haittaa alueen viihtyisyydelle ja liikkumiselle järjestelyjen rakentamisen ja purun aikana. Esplanadin kokeilun rakentaminen keväällä 2023 kesti noin 2 kuukautta. Vuosittainen rakentaminen, vaikkakin hieman kevyemmin ratkaisuin, kestäisi arviolta keväisin noin 1-1,5 kuukauden ja purku syksyisin noin saman verran. Erityisesti kevään rakentamisen aikataulu on usein tiukka talviolosuhteiden päättymisen ja toisaalta terassikauden alkamisen myötä. Jos kesäkatujärjestelyt kestäisivät toukokuusta elo- tai syyskuuhun, eli noin 4 kuukautta, olisi vuosittainen rakentamisen ja purun kesto suhteessa kesäkatujärjestelyjen keston varsin pitkä.

Pysyvien kesäkatujärjestelyiden osalta on huomionarvoista, että Helsingin keskustan liikenteeseen merkittävästi vaikuttavia hankkeita on suunnitteilla useita tuleviksi vuosiksi. Pohjois- ja Eteläesplanadin liikenteeseen vaikuttavat erityisesti Kaivokadun alueen kehittäminen sekä Esplanadin alueen peruskorjaus. Tämänhetkisen aikataulutiedon mukaan katutyöt Kaivokadulla käynnistyisivät 2027 ja kestäisivät kaksi vuotta. Kaivokadun työt, ajoneuvoliikenteen rajoittaminen ja mahdollisesti katkaiseminen kokonaan osaksi remonttiaikaa kokonaan vaikuttavat myös keskustan toiseen poikittaiseen pääajoyhteyteen eli Esplanadeihin. Kaivokadun rakennustöiden aikana Esplanadeilla on perusteltua olla käytössä kaksi ajokaistaa suuntaansa. Esplanadin alueen katu- ja vesihuoltosaneerauksen rakennustyöt laajan hankekokonaisuuden osalta on ajoitettu käynnistyvän katuverkolla noin vuonna 2029. Näin ollen Pohjoisesplanadin toistuvat kesäkadut rajoittuisivat vain vuosille 2025 ja 2026 ennen ydinkeskustan merkittäviä remonteja.

Kesäkatujenkokeilun toimintamallista päätettiin ohjeellisena noudatettavana kaupunkiympäristölautakunnassa 8.11.2022 (6. / 620 §). Toimintamallin mukaisesti kesäkatuja ja muita kävely-ympäristön kokeiluja

toteutetaan ensisijaisesti kaduilla, joihin halutaan selvittää pysyvien muutosten mahdollisuuksia. Esplanadeilla kesäkatujen ei nähdä tuovan enää olennaisesti lisätietoa suhteessa vuosien 2023-2024 kokeiluun. Kesäkatuja on myös mahdollista toimintamallin mukaan toteuttaa toistuvina kesäkatuina, mikäli kadulle ei aiota edistää pysyviä ratkaisuja. Toimintamallissa kesäkatujen tulisi kuitenkin ensisijaisesti sijoittua paikallisverkolle. Esplanadit ovat osa autoliikenteen pääverkkoa. Huomioiden niin kesäkatujen toimintamallin kuin Esplanadin kokeilun alkuperäiset tavoitteet, toistuva kesäkatu ei ole tavoiteltava ratkaisu Esplanadeille.

Esplanadin alueen katujen jatkosuunnittelussa tullaan tarkastelemaan ratkaisuja, joilla Esplanadin viihtyvyyttä ja kävelyolosuhteita parannetaan pysyvin ratkaisuin. Jatkosuunnittelussa on mahdollista tarkastella liikenteellisten reunaehtojen sisällä myös joidenkin katujen kausittaista vaihtelua toistuvana kesäkatuna. Pohjois- ja Eteläesplanadin pysyvä liikenteellinen ratkaisu määritetään laajemman alueen liikennesuunnittelun yhteydessä Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman ratkaisujen pohjalta. Alueen liikennesuunnittelu käynnistyy vuonna 2025. Rakennustyöt laajan hankekokonaisuuden osalta on ajoitettu käynnistyvän Esplanadilla noin vuonna 2029.

Valtuustoaloite

Valtuutettu Amanda Pasanen ja 15 muuta valtuutettua ovat tehneet 11.9.2024 seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

"Esplanadien katukokeilusta kesäkatuihin

Esplanadien katukokeilusta on saatu kokemusta nyt yhdeltä kesäkaudelta ja talvikaudelta. Tuleva kesä on edessä.

Kaupunkilaisten arviot kokeilusta erityisesti kesäaikaan ovat olleet erittäin myönteiset, kun taas liikenteelle koituneet vaikutukset ovat olleet maltilliset. Esplanadien ja kesäkatujen kokeilusta teetetyn tutkimuksen mukaan enemmistö helsinkiläisistä toivoo Esplanadeille pysyviä kävelyympäristön parannustoimenpiteitä. Enemmistö vastaajista piti Pohjoisesplanadin toteutusta joko erittäin viihtyisänä tai viihtyisänä.

Tähän mennessä kertyneen kokemuksen perusteella näyttää selvältä, että kokeilun aikana käytössä olleet järjestelyt kannattaa vakinaistaa pysyviksi kesäkaduiksi esimerkiksi toukokuusta elo- tai syyskuun loppuun. Varautuminen tulevaan kesäkatuun on tarkoituksenmukaista aloittaa hyvissä ajoin syksyllä 2024 jotta kokonaisuus olisi hyvin suunniteltu kesää 2025 varten.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme että Esplanadin katukokeilujen jatkamasta kesäkatuina kesästä 2025 alkaen."

Toimivalta

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on osoitettava aloite vastattavaksi sille lautakunnalle tai johtokunnalle, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu.

Aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu kaupunkiympäristölautakunnan tai sen alaisen viranomaisen toimivaltaan.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tia Salminen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 11.09.2024 Pasanen Amanda Esplanadien katukokeilusta kesäkatuihin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 586

Kaupunkiympäristölautakunnan vastaus valtuutettu Atte Kalevan ym. valtuustoaloitteeseen koskien Esplanadien kokeilun lopettamista välittömästi ja katujen palauttamista kaksikaistaisiksi

HEL 2024-007071 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi valtuustoaloitteen loppuun käsittelyksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tia Salminen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.05.2024 Kaleva Atte Esplanadien kokeilu lopetettava välittömästi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteentekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Aloitteessa esitetään, että Esplanadien kokeilu tulisi lopettaa välittömästi ja palauttaa kadut entiselleen kaksikaistaisiksi.

Esplanadien alueen kokeilu päätetään syksyllä 2024 Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen 15.12.2022 635 § periaatteiden mukaisesti ja alue palautetaan liikenteellisesti kokeilua edeltävään tilaan.

Kaupunkiympäristön toimiala on tilannut Staralta 18.6.2024 Esplanadien kokeilun purkutyöt. Työt ovat käynnistyneet lokakuussa 2024. Purkutöiden käynnistyminen ajoitettiin kokeilussa toteutettujen laajenusalueiden terassisopimusten päättymisen sekä kokeilun suunnitellun seurannan päättymisen jälkeiseen aikaan. Aikataulu mahdollistaa sen, että kokeilusta saadaan kattavat seurantatulokset myös vuoden 2024 osalta. Kokeilun vaikutusten pidempiaikainen seuranta sisältäen kaksi kesäkautta mahdollisti monipuolisen ja laadukkaan tiedon keräämisen alueen liikenne- ja viikenteiden jatkosuunnitteluun. Purkutöiden suunniteltua aloitusta aikaistettiin kuukaudella toimijatilaisuudessa 19.6.2024 saadun toiveen pohjalta, jotta ne häiritsisivät mahdollisimman vähän pikkujoulukauden asiointia sekä saattoliikennettä alueen ravintoloille.

Purkutyöt on suunniteltu urakoitsijan toimesta niin, että niiden aiheuttama liikennehaitta on mahdollisimman vähäinen. Purkua toteutetaan palauttamalla katuosuuksittain alueet kokeilua edeltäviin käyttötarkoituksiinsa.

Valtuustoaloite

Valtuutettu Atte Kaleva ja 23 muuta valtuutettua ovat tehneet 15.5.20224 seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

"Esplanadien kokeilu lopetettava välittömästi

Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut esitämme, että Esplanadien kokeilu lopetetaan välittömästi ja kadut palautetaan entiselleen kaksikaistaisiksi."

Toimivalta

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on osoitettava aloite vastattavaksi sille lautakunnalle tai johtokunnalle, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu.

Aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu kaupunkiympäristölautakunnan tai sen alaisen viranomaisen toimivaltaan.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tia Salminen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.05.2024 Kaleva Atte Esplanadien kokeilu lopetettava välittömästi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Aloitteentekijä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 587

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Minja Koskelan ym. aloitteesta koskien ympäristöarvojen kunnioittamisen valtavirtaistamista Helsingin kaupungin päätöksentekoon

HEL 2024-005245 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Anni Sinnemäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Meri Louekari, strategiapäällikkö: 09 310 37375
meri.louekari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 10.04.2024 Koskela Minja Ympäristöarvojen kunnioittamisen valtavirtaistaminen Helsingin kaupungin päätöksentekoon

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Minja Koskelan ja 24 muun valtuutetun aloitteen mukaan kaupungin päätöksentekoprosesseissa tulee liian usein vastaan tilanteita, joissa luontoa ja ilmastoa ei priorisoida muiden seikkojen noustessa ensisijaisiksi. Ihmisten näkökulman lisäksi kaupungin toiminnassa tulisi kuitenkin huomioida aina myös luonnon ja muiden lajien näkökulma.

Kunnianhimoinen ilmastovastuu ja luonnonsuojelu on yksi Helsingin kaupunkistrategian painopisteistä. Strategian mukaan kaupunki suojelee ja vaalii aktiivisesti monimuotoista luontoaan, suojelee arvokkaimmat alueet luonnonsuojeluohjelman 2015 - 2024 mukaisesti perustaen

vähintään viisi uutta luonnonsuojelualuetta vuodessa ja toteuttaa kunnianhimoisesti vuonna 2021 hyväksytyä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmaa. Strategiassa linjataan myös, että kaupunki ei osoita rakentamista arvokkaimmille luontoalueille, ja että metsissä ja metsäisillä alueilla suunnitelmallinen monimuotoisuuden lisääminen ja metsien luontainen vanheneminen on keskeisin tavoite.

Helsingin kaupungin tarkastuslautakunta tarkasteli vuoden 2022 arviointikertomuksessaan asuinalueiden kaavoituksen vaikutusta viheralueisiin. Arvioinnin pääkysymyksenä oli, onko kaupunkiympäristön toimiala varmistanut viheralueiden säilymisen tai lisääntymisen asuinalueiden kaavoituksessa. Kaupunkistrategiassa 2021 - 2025 linjataan, että puiden ja vehreyden määrää kaupungissa lisätään, metsäistä verkostoa ja niittyverkostoa vahvistetaan ja Helsingin arvokkaimmille luontoalueille ei osoiteta rakentamista. Toisaalta kaupunkistrategiassa tavoitellaan Helsingin asukasluvun kasvua, minkä vuoksi kaavoituksen pitäisi mahdollistaa uusien asuntojen valmistuminen.

Arvioinnin johtopäätöksinä tarkastuslautakunta totesi, että kaupunkiympäristön toimiala on pääosin varmistanut viheralueiden säilymisen ja vehreyden lisääntymisen asuinalueiden kaavoituksessa kaupunkistrategioiden 2017 - 2021 ja 2021 - 2025 mukaisesti. Kaavoitettujen asuinalueiden rakentamisen seurauksena yhteenlaskettu viherpinta-alan määrä kaupungissa kuitenkin todennäköisesti vähenee. Tämä johtuu siitä, että kaavoituksessa joudutaan sovittamaan luontoa ja virkistysalueita koskevia tavoitteita yhteen muiden, muun muassa asuntotuotantoa koskevien tavoitteiden kanssa.

Arviointikertomuksen käsittelyssä kaupunkiympäristölautakunta totesi, että kaupunkiympäristön toimialan tulee edelleen suosia yleis- ja asemakaavoituksessa sellaisia ratkaisuja, jotka säästävät tai lisäävät suunnittelualueella sijaitsevaa kaupunkiluontoa tai puistoja mahdollisimman paljon. Toimialan tulee myös jatkaa Helsingin arvokkaimpien luontoalueiden määrittelytyötä ja saattaa työn tulokset mahdollisimman pian kaavoittajien hyödynnettäväksi sekä varmistaa, että kaavoituksessa on käytettävissä riittävästi ajantasaista luontotietoa. Kaupunkiympäristölautakunnan linjaamia suosituksia viedään toimialalla laajasti käytäntöön.

Ympäristönsuojelu ja luonnonsuojelulainsäädäntö

Kaupunginhallitus hyväksyi maaliskuussa 2024 Helsingin ympäristönsuojelun tavoitteet 2040, jossa asetetaan keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteet ympäristönsuojelun eri osa-alueille. Ympäristönsuojelun tavoitteet 2040 täydentää ja täsmentää kaupunkistrategiaa ympäristönsuojelun osalta. Siihen sisältyvät kaupunkistrategiassa asetetut tavoitteet.

teet ja siinä asetetaan tavoitteet myös niille ympäristönsuojelun osa-alueille, joita kaupunkistrategiassa ei erikseen mainita. Luonnon monimuotoisuuden suojeluun liittyvää tavoitetta on täsmennetty niin, että tavoitteena on pysäyttää Helsingissä tapahtuva luontokato vuoteen 2030 mennessä.

Ympäristönsuojelu- ja luonnonsuojelulainsäädännössä keskeisiä toimintaa ohjaavia periaatteita ovat selvilläolovelvollisuus, huolellisuus ja varovaisuus sekä ennaltaehkäisyn ja haittojen minimoinnin periaatteet. Näitä toteuttavista säännöksistä keskeisimpiä ovat ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen selvilläolovelvollisuus (6 §) ja velvollisuus ehkäistä ja rajoittaa ympäristön pilaantumista (7 §), vesilain (528/2011) mukainen eräiden vesiluontotyyppien suojelu (11 §) sekä luonnonsuojelulain (9/2023) Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja merkittävän heikentämisen kieltä (34 §), tiukasti suojellun luontotyyppin hävittämisen- ja heikentämiskiello (65 §), eläin- ja kasvilajien rauhoittaminen (69 §) ja tiettyjen lajien esiintymis-, levähdys- ja lisääntymispaikkojen suojelu (77 - 79 §).

Lainsäädännön noudattaminen sekä kaupunkistrategian ja sitä täsmen-tävien ja täydentävien ympäristönsuojelun pitkän tähtäimen tavoitteiden edistäminen ovat keskeisiä lähtökohtia kaupunkiympäristön toimialalla. Kaupunkistrategian ja ympäristönsuojelun ylätasen tavoitteet konkreti-soidaan toimenpiteiksi ympäristönsuojelun osa-alueohjelmissa ja vuosittain toiminnan suunnittelun yhteydessä. Sekä kaupunkistrategian että ympäristönsuojelun pitkän tähtäimen tavoitteet on Helsingissä asetettu lainsäädännön vaatimuksia huomattavasti kunnianhimoisemmalle tasolle.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja Uudenmaan ELY-keskus valvovat ympäristönsuojelulain ja vesilain noudattamista Helsingissä. Viranomaiset ovat laissa säädetyissä tehtävissään itsenäisiä ja riippumattomia. Luonnonsuojelulain valvontaviranomainen on Uudenmaan ELY-keskus. Valvonnalla varmistetaan ympäristölainsäädännön ja viranomaismääräysten noudattaminen sekä haitallisten ympäristömuutosten ehkäiseminen tai poistaminen. Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontakeinoja ovat alustavat hallinnolliset toimet kuten ohjeet, suositukset, neuvonta ja kehoitus sekä viime kädessä pakkokeinot. Valvonta voi kohdistua niin yksityis- kuin oikeushenkilöihin (yritykset, kaupungin oma toiminta).

Ympäristöarvojen huomioiminen suunnittelussa

Luontoarvioiden huomioiminen suunnittelun, toteutuksen ja kunnossapidon eri vaiheissa perustuu kohdealueiden ajantasaisiin luontotietoihin, joita täydennetään tarvittaessa sopivilla luontoselvityksillä. Yleis-

kaavoituksessa ratkaistaan kaupunkirakenteen tasolla kaupunki-kehityksen periaatteita, jolloin tiedon tarvekin on yleistasoinen. Osayleiskaavoituksessa sekä suunnitteluperiaatteita ja kaavarunkoja laadittaessa tuotetaan aluevaraustasoista suunnittelua, jolloin yleiskaavatasoa yksityiskohtaisempi tieto on tarpeen suunnittelun lähtökohdaksi ja vaikutusten riittävän tarkaksi arvioinniksi. Asemakaavataso ohjaa suoraan rakentamista, mikä tarkoittaa vastaavasti detaljoidumman tiedon tarvetta ja yleensä myös tarkentavia selvityksiä alueen erityispiirteistä. Suunnittelun tarkkuustason lisäksi tietotarpeisiin vaikuttaa myös alueen luonne ja herkkyyks vaikutuksille.

Kaupunkiympäristön toimialalla on käynnissä kehitysprojekti, jossa varmistetaan toimialalla tuotettavan luontotiedon systemaattinen koaminen luontotietojärjestelmään sekä tarkistetaan toimialan suunnittelun, toteutuksen ja kunnossapidon prosessit sen suhteen, että luontotietojärjestelmään kerätty luontotieto otetaan niissä huomioon oikeassa prosessin vaiheessa.

Helsingin luontotiedot on koottu karttapalvelun osana ylläpidettävään luontotietojärjestelmään. Sen tiedot ovat pääosin julkisia, mutta joitakin lajitietoja on rajattu vain virkakäyttöön. Lisäksi kansallisessa Laji.fi-palvelussa on lajihavaintotietoja, joita tulee tarkastella osana kohdealueen luontoarvojen kokonaisarviota. Myös osa Laji.fi-palvelun tiedoista on rajattu vain virkakäyttöön.

Osana ammattitaitoista suunnittelua eri tasoilla punnitaan erilaisia arvoja myös strategisesta näkökulmasta. Kaupunkiympäristön toimialan suunnittelijoiden työhön kuuluu erilaisten ja monitahoisten arvojen suhteuttamista toisiinsa. Strateginen luontoarvio on mukana maisemasuunnittelussa eri vaihtoehtojen puntaroinnissa suhteessa laajempaan ekologiseen verkostoon, sen kytkeytyneisyyteen ja toimivuuteen. Puisto- ja viheraluesuunnittelussa noudetaan kestävän ympäristörakentamisen periaatteita, joissa ensimmäisenä lähtökohdana on olevan säilyttäminen resurssiviisaasti. Mikäli nykyisten rakenteiden säilyttäminen ei ole mahdollista, seuraava vaihtoehto on olemassa olevan kunnostaminen ja parantaminen. Viimeinen vaihtoehto on purkaminen tai uuden rakentaminen.

Ympäristöarvojen huomioiminen rakentamisessa ja kunnossapidossa

Kaupunki ohjaa ja rajoittaa rakentamisen ilmastopäästöjä sekä talonrakentamisessa että esirakentamisessa. Kaupunkialueella tapahtuvan talonrakentamisen elinkaaren hiilijalanjälkeä ohjataan kaavoituksen, kaavamääräysten, tontinluovutusehtojen, tontti- ja toteutuskilpailujen sekä omissa rakennushankkeissa erityisesti suunnitteluohjeiden kautta. Helsinki otti ensimmäisenä kaupunkina Suomessa käyttöön raja-arvon uu-

sien asuinkerrostalojen elinkaaren hiilijalanjäljelle vuonna 2023. Asuinkerrostalojen raja-arvoa käytetään vaatimuksena uusissa asemakaa-voissa, ja hiilijalanjäljestä voidaan määrätä myös tonttikilpailuissa sekä tontinluovutuksen ehtoissa.

Esirakentamisessa Helsingin kaupunki käyttää pohjanvahvistuksessa ainoastaan uusiopohjaisia sideaineita, joilla voidaan pienentää pohjanvahvistuksen hiilidioksidipäästöjä vähintään puoleen aiempaan verrattuna. Kalkkibetonin käyttö on kielletty pohjastabiloinnissa. Infra-hankkeissa tulee käyttää vähähiilistä betonia. Kaupungin omien toimittilojen ja palvelurakennusten uudisrakentamisessa rakennusten E-luku on vähintään 30 % kansallista raja-arvoa matalampi.

Palvelurakennushankkeissa kartoitetaan tontin ja sen läheisyyden luontoarvot hankesuunnitteluvaiheessa. Luontoarvojen kartoitusmenetelmä on ollut käytössä kesästä 2023 alkaen, jolloin vaatimus sen tekemisestä tuli Helsingin kaupungin rakennusjärjestykseen. Infrarakentamisessa on otettu käyttöön ympäristöasiakirja, joka tuotetaan hankkeiden suunnitteluvaiheessa ja johon on koottu kaikki hankkeen ympäristönäkökohdat, jotka tulee ottaa huomioon rakentamisessa. Ympäristöasiakirjassa esitetään mm. kunkin rakennuskohteen erityistä huomiota vaativat ympäristötekijät, kuten herkäät vesistökohteet, uhanalaiset lajit ja suojeltavat luontoalueet. Rakennuttaja huolehtii, että hankkeen urakoitsija vastaa ympäristöasiakirjassa esitettyihin tilaajan vaatimuksiin ympäristösuunnitelmalla. Ympäristösuunnitelman toteutumista seurataan ja valvotaan rakennuttajan ja valvojen toimesta urakoiden aikana. Tarvittaessa urakoitsijalta edellytetään korjaavia toimenpiteitä ympäristöarvojen suojaamiseksi.

Henkilöstöä koulutetaan jatkuvasti ympäristölainsäädännön mukaiseen työhön. Kaupungin palvelurakennusten rakennusurakoita koskee Työmaan ympäristöasiakirja, joka sisältää vaatimuksia mm. työmaavesien käsittelyyn, kasvillisuuden suojaamiseen, kemikaalien käsittelyyn ja jätteiden lajitteluun. Urakoitsija laatii työmaan ympäristö- ja jätehuolto-suunnitelman, joiden toteutumista seurataan työmaan aikana. Helsingin kaupunki on sitoutunut päästötön työmaa -green dealiin ja urakoissa noudatetaan siinä asetettuja vaatimuksia.

Pääkaupunkiseudun työmaavesiohje päivitettiin keväällä 2024 ja se on otettu vaiheittain käyttöön hankkeissa kesän ja syksyn 2024 aikana. Työmaavesien hallinnassa ja käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta herkkien vesikohteiden, esimerkiksi taimenpurojen, läheisyydessä ja varmistetaan ettei niille aiheuteta haittaa. Lisäksi toimialalla laadittiin keväällä 2024 Lintujen ja muiden eläinten pesinnän huomioinnin rakentamisessa -ohje. Ohjeessa kerrotaan mm. miten eläinten pesintä tulee huomioida ja miten voidaan ennakoida, ettei pesinnälle ai-

heuteta haittaa. Toimialan rakennushankkeiden suunnittelussa huomioidaan myös rakennusvalvonnan ohje Lintuturvallinen rakentaminen, joka julkaistiin helmikuussa 2024.

Ympäristö- ja luontoarvot huomioidaan laajasti yleisten alueiden kunnossapidossa ja kaikissa kunnossapidon prosessin vaiheissa. Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen on keskeinen osa kunnossapidon toimintaa. Sitä pyritään edistämään monin keinoin, kuten esimerkiksi lahoppua lisäämällä. Yleisten alueiden kunnossapito hankitaan kaupungin omalta rakentamispalveluliikelaitos Staralta tai yksityisiltä palveluntuottajilta. Urakka-asiakirjat ovat keskeinen ohjauskeino kunnossapitourakoissa.

Helsingin kaupungin kaupunkistrategian painopisteet sekä ympäristötavoitteet on huomioitu kunnossapitourakoiden urakka-asiakirjoissa. Niistä tärkeimmät ovat urakkasopimus, urakkaohjelma, kunnossapidon tuotekortit sekä täsmentävät ohjeliitteet. Kunnossapitourakoiden kaikki työt on järjestettävä niin, että ympäristölle ei aiheudu tarpeettomia haittavaikutuksia. Urakoitsijoiden tulee kaikessa toiminnassaan noudattaa ympäristöön liittyvää lainsäädäntöä ja määräyksiä sekä määriteltyjä ohjeita.

Kunnossapidon hankintavaiheessa ympäristö- ja luontoarvoja edistetään ympäristöasioiden hallintaan ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen liittyvällä laatupisteytyksellä. Urakkaohjelmassa määritellään urakassa noudatettavat ympäristömääräykset ja ohjeet sekä kunnossapitourakan tarkempi sisältö. Urakoitsijan tulee laatia urakkakohtainen ympäristösuunnitelma, jonka avulla tavoitellaan urakan ympäristövaikutusten minimointia, tiedostetaan ja ennakoitaan mahdolliset riskit sekä varaudutaan yllättäviin vahinkoihin. Ympäristösuunnitelmassa pääurakoitsijan tulee kuvata esimerkiksi alueen ympäristön erityispiirteet (mm. herkat vesistöt sekä toimenpiteet vesistöjen suojaamiseksi). Urakan aikana ympäristösuunnitelman toteutumista seurataan osana sekä tilaajan valvontaa että urakoitsijan omavalvontaa. Urakoitsijan tulee myös täyttää urakan ympäristöraportti ja raportoida ympäristöasioista säännöllisesti.

Kunnossapidon tuotekortit määrittelevät urakoiden tarkemmat laatuvaatimukset ja ohjaavat urakkaan kuuluvien tehtävien tarkempaa suorittamista tuotteittain. Tuotekortit määrittelevät töiden suorittamisessa noudatettavat lait, asetukset ja ohjeet. Ympäristö- ja luontoarvot on huomioitu kunnossapidon tuotekorteissa. Esimerkiksi töiden toimenpiteajat on tarkkaan määritelty huomioiden muun muassa lintujen pesimäaika sekä töiden vaikutukset veden laatuun ja vesieliöihin. Suojellut ja uhanalaiset lajit on selvitettävä ennen kunnossapitotoimenpiteisiin ryhtymistä. Kunnossapitotöitä ohjataan lisäksi yksityiskohtaisemmilla

ohjeliitteillä, esimerkiksi purokohtaiset toimenpideohjeet ja -kartat on laadittu 19 purolle. Urakka-asiakirjat päivitetään tarvittaessa. Urakoiden asiakirjoja tullaan tarkastelemaan ja päivittämään ympäristöasioiden osalta vuosien 2025 - 2026 aikana yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan Ympäristöpalveluiden kanssa.

Kunnossapitosopimukseen liittyviä ohjeita tarkennetaan tarvittaessa urakan aikana, kun työn suorittaminen edellyttää tarkempaa ohjaamista. Urakoiden sopimuksen mukaista laatua seurataan säännöllisesti tilaajan valvonnalla. Vuosittain kunnossapidon urakoitsijoille järjestettävässä kehittämisspäivässä on syksyllä 2024 teemana luontoarvojen huomioiminen kunnossapidossa.

Kaupunkiympäristön toimialalla käynnistyneessä luontotiedon välittymisen varmistavassa kehitysprojektissa tullaan parantamaan luontotiedon välittymistä kaikissa prosessin vaiheissa ja varmistamaan luontotietojen saatavuus entistä paremmin myös yleisten alueiden kunnossapidossa. Kehitysprojektissa laaditaan toimintatavat ja ohjeet, joilla luontotiedon huomioiminen varmistetaan kunnossapidon, rakennuttamisen ja ulkopuolisten toimijoiden toimenpiteissä. Osana työtä kehitetään luonto- ja vesialueisiin vaikuttavien kunnossapitotöiden raportointia ja dokumentointia. Yleisten alueiden kunnossapidossa on tehostettu tiedottamista sekä parannettu yhteistyötä ympäristöasioissa. Kunnossapitourakoitsijoilta tullaan edellyttämään aikaisempaa laadukkaampaa raportointia ympäristöön tai luontoon vaikuttavista toimenpiteistä. Kehitysprojektissa vahvistetaan tiedonkulkua ja yhteistyötä toimialan sisällä, jotta luontotiedon välittyminen voidaan varmistaa entistä paremmin kaikissa kaupunkiympäristön elinkaaren vaiheissa.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Minja Koskela ja 24 muuta valtuutettua ovat tehneet 10.4.2024 seuraavan aloitteen:

"Ympäristöarvojen kunnioittamisen valtavirtaistaminen Helsingin kaupungin päätöksentekoon

Globaali ekokriisi, ilmastopäästöjen kasvu ja luontokadon kiihtyminen eivät ole Helsingistä irrallisia kysymyksiä. Siitä huolimatta kaupunki ei ole onnistunut sovittamaan ihmistoimintaa luonnon kantokyvyn rajoihin. Esimerkkeinä tästä mainittakoon julkiseen keskusteluun nousut rakennusten purkaminen, joka aiheuttaa merkittäviä ilmastopäästöjä, sekä kuningaskalastajan elinympäristön tuhoaminen, jota perusteltiin mediassa sanomalla, että "luontoarvoja ei ole tapana tarkistaa". Päätöksentekoprosesseissa tulee liian usein vastaan tilanteita, joissa

luontoa ja ilmastoa ei priorisoida muiden seikkojen noustessa ensisijaisiksi. Ihmisten näkökulman lisäksi kaupungin toiminnassa tulisi kuitenkin huomioida aina myös luonnon ja muiden lajien näkökulma. Niillä on arvo sinänsä, mutta molempien huomiointi on välttämätöntä myös ihmisen oman elinympäristön ja elinolosuhteiden säilyttämisen näkökulmasta.

Yllä olevaan perustuen me allekirjoittaneet valtuutetut katsomme, että ekokriisin ja päästöjen hillitsemisen välttämättömyys ei ole Helsingin kaupungin politiikassa ja toimintatavoissa vielä riittävällä tasolla. Katsomme myös, että Helsingin kaupungin toiminta on ollut viime aikoina huolimaton ympäristölainsäädännön noudattamisen suhteen, eikä ympäristöarvoja huomioida riittävästi esimerkiksi rakentamiseen ja erityisesti purkamiseen liittyvässä päätöksenteossa. Koska päätöksentekoprosessien lopputulos on liian usein ympäristön kannalta negatiivinen, me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että:

- Kaupungin henkilöstöä sekä kunnossapitoa toteuttavia toimijoita koulutetaan kautta linjan ympäristölainsäädännön noudattamisen perusteista, ja myös vastuista lainsäädännön rikkomisesta.

- Kaupungin omat prosessit käydään läpi, jotta arvoluontoa ei voi enää tuhoutua vahingossa.

- Kaupunki ryhdistäytyy ympäristölainsäädännön minimivaatimusten noudattamisessa toteuttaessaan samalla kunnianhimoisesti kaupunkistrategiaan kirjattua ympäristöpolitiikkaa."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 29.10.2024 mennessä.

Kaupunginkanslia on myöntänyt lausunnon antamiselle lisää aikaa 5.11.2024 saakka.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Meri Louekari, strategiapäällikkö: 09 310 37375
meri.louekari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 10.04.2024 Koskela Minja Ympäristöarvojen kunnioittamisen valtavirtaistaminen Helsingin kaupungin päätöksentekoon

---

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 29.10.2024 § 561

Kaupunkiympäristölautakunta 22.10.2024 § 535

Kaupunkiympäristölautakunta 08.10.2024 § 518

§ 588

Kaupunkiympäristölautakunnan vastaus valtuutettu Mari Holopaisen ym. valtuustoaloitteeseen koskien Isosaaren reittiliikenteen jatkamista

HEL 2024-003891 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Vili Tuomisto, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 52606
vili.tuomisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 13.03.2024 Holopainen Mari Valtuustoaloite: Isosaaren reittiliikennettä on jatkettava

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupungin tulisi aktiivisesti toimia yhdessä Senaatit-kiinteistöjen kanssa tavoitteissaan turvata Isosaaren reittiliikenteen ja matkailutoiminnan jatko.

Isosaari ja matkailu

Isosaari on Helsingin ulkosaaristossa sijaitseva entinen Puolustusvoimien linnakesaari, joka on ollut avoinna yleisölle vuodesta 2017 lähtien.

Isosaaren omistaa Senaatti-kiinteistöt eli Suomen valtio. Osa saaresta on edelleen Puolustusvoimien käytössä.

Yleisölle avaamisen jälkeen saarella toimi vuosina 2017–2024 Senaatti-kiinteistöjen päävuokralaisena FRS-Finland Oy, joka mahdollisti vesiliikenneyhteyden saareen sekä vastasi saaren palveluiden tuottamisesta ja ylläpidosta. Alkuvuodesta 2024 Senaatti-kiinteistöjen ja FRS-Finlandin vuokrasopimus päättyi, koska saaren tekniset olosuhteet eivät enää mahdollistaneet sen turvallista käyttöä sovitulla tavalla.

Isosaaren kehitys osana Helsingin merellistä strategiaa

Helsingin kaupungin merellisessä strategiassa Isosaari on tunnistettu yhdeksi Helsingin saariston kehitettäväksi kärkikohteeksi, jonka asemakaavoitukseen tähtäävät toimet on aloitettu yhdessä Senaatti-kiinteistöjen kanssa saaren yleisölle avaamisen yhteydessä.

Helsingin kaupungin tahtotila on säilyttää Isosaari avoimena ja kaupunkilaisten käytössä virkistyskohteena sekä olla mukana kehittämässä saaren palveluita ja yhteyksiä. Senaatti-kiinteistöt ja Helsingin kaupunki neuvottelevat ja selvittävät aktiivisesti Isosaaren myyntiä kaupungille. Tavoitteena on löytää ratkaisu, joka mahdollistaa saaren säilymisen avoimena kaupunkilaisille ja edistää sen pitkän aikavälin kehittämistä yhtenä merellisen Helsingin kärkikohteena.

Vesiliikenne Isosaareen

Saari sijaitsee noin 45 minuutin ajomatkan päässä Kauppatorilta, avomeren laidalla. Siellä on usein hyvin tuulista ja aallokko on voimakas, mikä asettaa liikennöiville aluksille erityisiä laadullisia vaatimuksia turvallisen ja jatkuvan liikennöinnin takaamiseksi. Nämä vaatimukset vaikuttavat myös alusten liikennöintikustannuksiin.

Isosaaren liikennereitti ei kuulu Helsingin kaupungin järjestämien vesiliikennereittien piiriin, sillä kohdesaari ei ole kaupungin omistuksessa. Saarelta puuttuu nykytilassa vesiliikennekäyttöön sopiva laituri. Lisäksi nykytilanteessa Isosaareissa ei ole palveluita, jotka houkuttelisivat ihmisiä käyttämään vesiliikennereittiä ja vierailemaan saareissa. Alhainen kävijämäärä aiheuttaa markkinaehtoiselle liikennöinnille liiketoimintariskin, minkä vuoksi pelkän reittiliikenteen kilpailuttamiselle ei ole menestymisen mahdollisuuksia. Liikennöinnin kannattavuus on vahvasti sidoksissa saaren palvelujen tarjontaan ja sitä kautta kävijämäärään.

Helsingin kaupunki selvittää keinoja matkailutoiminnan uudelleenkäynnistämiseksi yhdessä Senaatti-kiinteistöjen kanssa.

Valtuustoaloite

Valtuutettu Mari Holopainen ja 17 muuta valtuutettua ovat tehneet 13.3.2024 seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

"Isosaaren reittiliikennettä on jatkettava

Isosaaren saavutettavuus on turvattava viiveettä. Senaatin päätös sulkea koko saari matkailutoiminnalta rikkoutuneen putken vuoksi on suhteeton.

Kaupunkistrategian mukaan tavoitteena on kehittää Helsingistä maailman kestäväintä ja älykkäintä matkailukohdetta. Helsinki on tehnyt myös erillisen merellisen Helsingin ohjelman, jonka keskeisenä tavoitteena on avata Helsingin ympäristön saaria kaupunkilaisille ja matkailijoille. Isosaari kuuluu saariin, joita nostetaan tässä yhteydessä esiin. Isosaaren matkailun edellytyksiin on investoitu, ja yhtäkkinen päätös saaren sulkemisesta on täysin vastoin strategisia tavoitteita. Senaatin linjaus ei huomioi matkailun merkitystä elinkeinona ja vetovoimatekijänä Suomelle.

Helsingin kaupungin nettisivut kertovat, että Isosaarella on muun muassa kaksi hiekkarantaa, laiva ja vierasvenesatama, saunoja ja golfkenttä. Isosaarella voi majoittua omassa veneessä, vuokrattavassa mökissä tai leirintäalueella teltassa. Isosaareen on liikennöity toukokuun puolestavälistä syyskuun puoleenväliin Lyypekinlaiturilta, kaupapahallin läheisyydessä. Reittiliikenteen pysähtyminen vaatisi liikkumisen omalla veneellä ja estäisi matkailijoiden vierailun saarella.

Senaatin tulisi etsiä ratkaisuja, joiden avulla reittiliikenne ja matkailutoiminta voivat jatkua. Helsingin kaupungin tulisi aktiivisesti toimia tämän tavoitteen puolesta. Ratkaisut tulisi etsiä viiveettä, jotta saari voisi olla kesällä saavutettavissa. Ennen putken korjaamista on esitetty väliaikaisten saniteettiratkaisuiden, kuten kuivakäymälöiden, mahdollistamista.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Isosaaren tulee olla saavutettava jatkossakin."

Toimivalta

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on osoitettava aloite vastattavaksi sille lautakunnalle tai johtokunnalle, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu.

Aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu kaupunkiympäristölautakunnan tai sen alaisen viranomaisen toimivaltaan.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Vili Tuomisto, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 52606
vili.tuomisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 13.03.2024 Holopainen Mari Valtuustoaloite: Isosaaren reittiliikennettä on jatkettava

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 29.10.2024 § 569

§ 589

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle hallintosäännön muuttamiseksi voimaantulevan rakentamislain ym. johdosta

HEL 2024-011889 T 00 01 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin hallintosäännön muuttamista 1.1.2025 liitteenä olevan hallintosääntömuutosehdotuksen mukaisesti.

Lisäksi lautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että 31.12.2024 voimassa olevan hallintosäännön määräyksiä sovelletaan rakentamislain (751/2023) ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain (752/2023) voimaan tullessa 1.1.2025 vireillä olevien maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten asioiden käsittelyyn, ellei voimassa olevassa hallintosäännössä ole niiden käsittelyä koskevia määräyksiä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Kaisu Tähtinen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 37035
kaisu.tahtinen(a)hel.fi
Ulpu Juvalainen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 26467
ulpu.juvalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin kaupungin hallintosäännön muutosehdotus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Rakentamislaki ja alueidenkäyttölaki

Rakentamislaki (751/2023) tulee voimaan 1.1.2025 ja se korvaa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) rakentamista koskevat säännökset. Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain (752/2023)

mukaan maankäyttö- ja rakennuslain nimi muuttuu 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölaiksi.

Helsingin kaupungin voimassa olevan hallintosäännön määräyksiä tarkistetaan edellä mainittujen lainsäädännön muutosten johdosta.

Rakentamislain 194 §:n mukaan rakentamislain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen rakentamislain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Myös maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain 204 §:n mukaan lain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Mainittujen lakien voimaan tullessa vireillä olevien asioiden käsitteleminen kunnassa voi kestää ajallisesti pitkään mm. mahdollisen päätöstä koskevan muutoksenhakumenettelyn ja rakentamisen viranomaisvalvonnan keston johdosta. Rakentamisen viranomaisvalvonta voi kestää rakennustyön loppuun saattamista koskevan, rakennusluvan lainvoimaisuudesta laskettavan, 5 vuoden määräajan ajan. Tähän määräaikaan voi luvanhakija hakea edelleen jatkoaikaa. Hallintosäännössä on siten perusteltua olla hallintosäännön määräysten selkeän soveltamisen vuoksi erilliset toimivaltamääräykset sekä maankäyttö- ja rakennuslain että rakentamislain ja alueidenkäyttölain mukaisten asioiden päättämisestä.

Lisäksi selvyiden vuoksi ehdotetaan hallintosäännön muuttamista koskevaan kaupunginvaltuuston päätökseen erillistä määräystä siitä, että 31.12.2024 voimassa olevan hallintosäännön määräyksiä sovelletaan rakentamislain ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain voimaan tullessa 1.1.2025 vireillä olevien maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten asioiden käsittelyyn, ellei voimassa olevassa hallintosäännössä ole niiden käsittelyä koskevia määräyksiä.

Hallitus on päättänyt muuttaa rakentamislakia ennen sen voimaantuloa ja muutosta koskeva hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rakentamislain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 101/2024) on annettu eduskunnalle 19.9.2024. Eduskunnan on tarkoitus hyväksyä muutokset joulukuussa 2024. Hallituksen esitys sisältää hallintosäännön toimivaltamääräyksiin liittyen muutoksia koskien mm. uutta puhtaana siirtymän teollisuutta koskevaa sijoittamislupaa ja kunnan asema-kaavalla suojellun huonokuntoisen rakennuksen purkamista. Muutokset tulevat pääosin voimaan 1.1.2025. Nyt käsiteltävänä oleva esitys hallintosäännön muuttamiseksi ei sisällä eduskunnassa käsiteltäviin lainmuutoksiin perustuvia muutoksia, vaan niiden vaatimat tarvittavat hallintosäännön muutosehdotukset valmistellaan päätöksentekoon lainmuutosten hyväksymisen jälkeen.

Hallintosäännön muut muutostarpeet

Voimassa olevaa Helsingin kaupungin hallintosääntöä on perusteltua muuttaa myös hallinnollisen menettelyn sujuvoittamiseksi ja päätöksenteon tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi. Hallintosäännön toimivaltamääräyksiä ehdotetaan muutettavaksi mm. asemakaavan toteamista vanhentuneeksi, vesihuoltolain mukaisia kunnan tehtäviä ja asukasvalintojen vahvistamista koskevien määräysten osalta.

Hallintosäännön muuttaminen

Hallintosäännön 5 luvun 7 §:n 3 momentti (kaupunkiympäristön toimialan johtavat viranhaltijat)

Voimassa olevan hallintosäännön 5 luvun 7 §:n 3 momentin mukaan rakennusvalvontapäällikkö toimii ympäristö- ja lupajaoston esittelijänä rakennusvalvonta- ja rakennuslupa-asioissa.

Rakentamislain 42 §:n mukaan rakennusluvun nimi muutetaan rakentamisluvuksi. Rakentamislain 194 §:n mukaan rakentamislain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Tämän johdosta hallintosäännössä säilytetään voimassa olevat rakennuslupaa koskevat määräykset. Hallintosäännön 5 luvun 7 §:n 3 momentti on perusteltua muuttaa muotoon: rakennusvalvontapäällikkö toimii ympäristö- ja lupajaoston esittelijänä rakennusvalvonta-, rakennuslupa- ja rakentamislupa-asioissa.

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 1 momentin 4 kohta (kaupunginvaltuuston toimivalta)

Maankäyttö- ja rakentamislain 15 luvussa säädetään kehittämisalueista. Voimassa olevan hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää maankäyttö- ja rakennuslaisissa tarkoitettua kehittämisalueesta. Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain mukaan maankäyttö- ja rakennuslain nimi muuttuu 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölaiaksi.

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 1 momentin 10 kohta (kaupunginvaltuuston toimivalta)

Maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäyttölain 60-61 §:ssä säädetään asemaakaavan ajanmukaisuuden arvioinnista. Kunnan tulee seurata asemakaavojen ajanmukaisuutta ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi. Maankäyttöjohtajan toimivallassa on voimassa olevan hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 18 kohdan mukaan päättää asemakaavan toteamisesta ajanmukaiseksi. Valtuuston päätösvallassa on voimassa olevan hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 1 momentin 10 kohdan mukaan asemakaavan toteaminen vanhentuneeksi. Sujuvan hallinnollisen menettelyn ja päätöksenteon kannalta on tarkoituksenmukaista, että sama kunnan viran-

omainen päättää sekä asemakaavan toteamisesta ajanmukaiseksi että sen toteamisesta vanhentuneeksi. Asemakaavan toteamista vanhentuneeksi koskeva kaupunginvaltuuston toimivalta ehdotetaan siten siirrettäväksi maankäyttöjohtajalle, jolloin päätöksenteko on organisatorisesti tarkoituksenmukaisella tasolla. Maankäyttöjohtajan toimivallasta määrätäisiin hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 18 kohdassa. Lautakunnalla on kuntalain 92 §:n mukainen otto-oikeus maankäyttöjohtajan asemakaavan toteamista ajantasaiseksi tai vanhentuneeksi koskevaan päätökseen.

Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 1 momentin kohdat 4-6 ja 2 momentin 12, 19 ja 21 kohdat (kaupunkiympäristölautakunnan erityinen toimivalta)

Voimassa olevan hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 1 momentin kohdat 4-6 sisältävät kaupunkiympäristölautakunnan toimivaltamääräykset koskien maankäyttö- ja rakennuslain 38, 53 ja 58 §:n mukaisista rakennuskielloista päättämistä. Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 12, 19 ja 21 kohdat sisältävät lautakunnan toimivaltamääräykset koskien maankäyttö- ja rakennuslain 55 §:n mukaisen kadun, torin, puiston ja muun yleisen alueen nimen muuttamista sekä kaupunginosan ja kortteleiden numeroiden muuttamista, lain 13 a luvun mukaisista kunnalle kuuluvista hulevesiä koskevista asioista päättämistä sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen kunnan perustellun kannanoton ilmoittamista kaava- ja rakennusjärjestysehdotuksesta muistutuksen tehneille.

Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain mukaan maankäyttö- ja rakennuslain nimi muuttuu 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölainsäädäntöksi. Tämän johdosta hallintosäännön sisältämät alueidenkäyttölain säännöksiin viittaavat maankäyttö- ja rakennuslain nimet muutetaan alueidenkäyttölainsäädäntöksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n 1 momentin 4 kohdan säännös maiseman muuttamisesta koskevan toimenpiderajoituksen määrittämisestä yleiskaavan laatimista ja muuttamista varten kumotaan ja säännös siirretään rakentamislain 53 §:ään. Tämän johdosta hallintosäännön toimenpiderajoituksen määrittämisestä koskeva voimassa oleva määräys muutetaan viittamaan rakentamislakiin. Lisäksi maankäyttö- ja rakennuslain 58 §:n 5 momentin säännös uuden rakennuksen rakentamista koskevan rakennuskiellon määrittämisestä asemaakaavassa on muutettu alueidenkäyttölain 58 §:n 5 momentissa sanamuodoltaan koskemaan uuden rakennuskohteen rakentamista.

Kunnan perustellun kannanoton ilmoittamisesta rakennusjärjestysehdotuksesta muistutuksen tehneille säädetään jatkossa rakentamislain 19 §:n 2 momentissa. Kaavaehdotuksesta tehtyä muistutusta koskevasta

kunnan perustellusta kannanotosta säädetään alueidenkäyttölaissa. Hallintosäännössä ei ole kunnan perustellun kannanoton ilmoittamisen osalta tarpeen viitata lakien nimiin.

Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain 204 §:n mukaan lain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen lain voimaan tullessa voimassa olleita maankäyttö- ja rakennuslain säännöksiä. Rakentamislain 194 §:n mukaan rakentamislain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen rakentamislain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Hallintosäännössä tulee siten olla toimivaltamääräykset sekä maankäyttö- ja rakennuslain että alueidenkäyttölain ja rakentamislain säännöksiin perustuvasta asioiden päättämisestä. Kaupunkiympäristölautakunnan erityistä toimivaltaa koskevat hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 1 momentin 4-6 kohdat ja 2 momentin 12, 19 ja 21 kohdat on perusteltua siten muuttaa 4a-6a kohdiksi ja 12a, 19a ja 21a kohdiksi, joita sovelletaan lain muutoksen voimaan tullessa vireillä olevan asian käsittelyyn. Lisäksi hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 1 momenttiin lisätään kohdat 4b-6b ja 2 momenttiin lisätään kohdat 12b, 19b ja 21b, joita sovelletaan alueidenkäyttölain tai rakentamislain mukaiseen asian käsittelyyn.

Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 1 momentin 7 kohta (kaupunkiympäristölautakunnan erityinen toimivalta)

Voimassa olevan hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunkiympäristölautakunta päättää, maankäyttö- ja rakennuslain 13 a luvussa tarkoitettulle kunnan toimielimelle kuuluvista hulevesiä koskevista asioista lukuun ottamatta ympäristö- ja lupajaostolle määrättyjä tehtäviä. Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 19 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, lautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää maankäyttö- ja rakennuslain 13 a luvun mukaisista kunnalle kuuluvista hulevesiä koskevista asioista lukuun ottamatta ympäristö- ja lupajaostolle määrättyjä tehtäviä. Samasta toimivallasta on siten määrätty virheellisesti kahdessa hallintosäännön kohdassa. Tämän johdosta on perusteltua kumota hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 1 momentin 7 kohta ylimääräisenä ja pitää voimassa hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 19 kohta, jonka nojalla toimivaltaa voidaan siirtää tarvittaessa edelleen viranhaltijalle.

Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 13 kohta (kaupunkiympäristölautakunnan erityinen toimivalta)

Voimassa olevan hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 13 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, lauta-

kunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää, rakennusluvan myöntämisen edellytyksistä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella suunnittelutarvealueella, jos kysymys on rakennuksen koko ja käyttötarkoitus huomioon ottaen periaatteellisesti merkittävästä rakentamisesta.

Alueidenkäyttölaissa ja rakennuslaissa ei enää säädetä rakennuspaikkakohtaisesta suunnittelutarveratkaisusta. Rakentamislain 43 §:n mukaan rakentamisluvassa ratkaistaan, täyttyvätkö lain 46 §:ssä säädetty sijoittamisen edellytykset suunnittelutarvealueella. Rakentamislupa koostuu alueidenkäyttöisten edellytysten (sijoittamisen edellytykset) tarkastelusta ja olennaisten teknisten vaatimusten (toteuttamisen edellytykset) tarkastelusta. Lisäksi luvan hakijan niin pyytäessä kunta voi ratkaista sijoittamisen edellytyksen olemassaolon erillisellä päätöksellä (sijoittamislupa). Tämän johdosta hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 13 kohta koskien lautakunnan toimivaltaa päättää rakennusluvan myöntämisen edellytyksistä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella suunnittelutarvealueella kumotaan.

Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin kohdat 14, 15 ja 16 (kaupunkiympäristölautakunnan erityinen toimivalta)

Voimassa olevan hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin kohdat 14-16 sisältävät toimivaltamääräykset koskien kunnan toimivallassa olevista maankäyttö- ja rakennuslain 171 ja 172 §:n mukaisista poikkeamisista päättämistä. Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, lautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää, maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta alueellisesta poikkeamisesta (kohta 14) sekä maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:ssä tarkoitusta poikkeamisesta (kohta 15), kun kysymys on, a hankkeen koko ja käyttötarkoitus huomioon ottaen periaatteellisesti merkittävästä poikkeamisesta maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetystä tai sen nojalla annetuista rakentamista tai muuta toimenpidettä koskevista säännöistä, määräyksistä, kielloista ja muista rajoituksista, tai b rakennuksen käyttötarkoitus ja koko huomioon ottaen merkittävästä poikkeamisesta maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaisesta suunnittelutarpeesta ranta-alueella. Lautakunta päättää lisäksi maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista poikkeamisista, kun hakemus käsittää useita poikkeamia, joista osasta päättäminen kuuluu lautakunnalle ja osasta päättäminen muulle toimielimelle tai viranhaltijalle (kohta 16).

Maankäyttö- ja rakennuslain poikkeamisen toimivaltaa ja poikkeamisen edellytyksiä koskeva 171 § ja alueellista poikkeamista koskeva 172 § kumotaan ja ne siirtyvät vähäisin muutoksin rakentamislain 57 §:n poikkeamislupaa ja 58 §:n alueellista poikkeamista koskeviksi sään-

nöksiksi. Hallintosäännön määräykset muutetaan siten vastaamaan rakentamislain säännöksiä.

Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain mukaan maankäyttö- ja rakennuslain nimi muuttuu 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölain nimeksi. Tämän johdosta hallintosäännön sisältämät alueidenkäyttölain säännöksiin viittaavat maankäyttö- ja rakennuslain nimet muutetaan alueidenkäyttölain nimeksi. Lisäksi hallintosäännössä otetaan huomioon alueidenkäyttölain 72 §:n suunnittelutarvetta ranta-alueella koskevan säännöksen sanamuodon vähäinen muutos.

Rakentamislain 194 §:n mukaan rakentamislain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen rakentamislain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Hallintosäännössä tulee siten olla toimivaltamääräykset sekä maankäyttö- ja rakennuslain että rakentamislain säännöksiin perustuvasta asioiden päättämisestä. Kaupunkiympäristölautakunnan erityistä toimivaltaa koskevat hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 14, 15 ja 16 kohdat on perusteltua siten muuttaa 14a, 15a ja 16a kohdiksi, joita sovelletaan lain muutoksen voimaan tullessa vireillä olevan asian käsittelyyn. Lisäksi hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momenttiin lisätään kohdat 14b, 15b ja 16b, joita sovelletaan rakentamislain mukaiseen asian käsittelyyn.

Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momenttiin lisättävässä kohdassa 14b määrätään alueellisen poikkeamisesta päättämisen lisäksi rakentamislain 47 §:n mukaisesta alueellisesta päätöksestä sijoittamisen edellytyksistä suunnittelutarvealueella. Kunta voi halutessaan ratkaista sijoittamisen edellytykset suunnittelutarvealueella samalla kertaa useamman rakennuspaikan osalta silloin, kun kysymyksessä on kylä-alue tai vastaavasti rakentamiseen soveltuva alue. On perusteltua, että lautakunta päättää sijoittamisen edellytyksistä suunnittelutarvealueella kun kysymys on alueellisesta päätöksestä ja siihen liittyvästä maankäyttöisten vaikutusten arvioinnista rakennuspaikkakohtaista aluetta laajemmalla alueella.

Lautakunta päättää esityksen mukaisesti rakentamislain 57 §:ssä tarkoitetusta poikkeamisluvasta, kun kysymys on hankkeen koko ja käyttötarkoitus huomioon ottaen periaatteellisesti merkittävästä poikkeamisesta alueidenkäyttölaisissa tai rakentamislaisissa säädetystä tai mainittujen lakien nojalla annetusta säännöksestä, määräyksestä kiellosta tai muusta rajoituksesta.

Kunta voi rakentamislain 57 §:n mukaan erityisestä syystä myöntää luvan poiketa alueidenkäyttölaisissa tai rakentamislaisissa säädetystä tai mainittujen lakien nojalla annetusta säännöksestä, määräyksestä, kiellosta tai muusta rajoituksesta. Lupaa ei kuitenkaan saa myöntää, jos

se: 1) aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle; 2) vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista; 3) vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista; 4) johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Rakentamislain 57 §:n 3 momenttiin on tehty muutos verrattuna voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:ään. Rakentamislain 57 §:n 3 momentin mukaan rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen muuttamisen asemakaavasta poiketen asumiseen tai muuhun ympäristöhäiriötä aiheuttamattomaan käyttöön ei katsota 1 kohdan tarkoittamalla tavalla aiheuttavan haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueidenkäytön muulle järjestämiselle eikä sitä pidetä vaikutuksiltaan 4 kohdassa tarkoitettuna merkittävänä rakentamisena. Rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen muuttamisen voidaan katsoa olevan erityinen syy, jos käyttötarkoituksen muuttamisella voidaan tukea rakennetun ympäristön kiertotaloutta ja vähähiilisyttä.

Lautakunnan toimivallassa on lähtökohtaisesti päättää edellä mainitusta rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen muuttamisesta asemakaavasta poiketen asumiseen tai muuhun ympäristöhäiriötä aiheuttamattomaan käyttöön, koska poikkeamisessa voi tällöin olla kysymys periaatteellisesti merkittävästä poikkeamisesta.

Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 22 kohta (kaupunkiympäristölautakunnan toimivalta)

Vesihuoltolain osalta kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston toimivaltaa ehdotetaan siirrettäväksi kaupunkiympäristölautakunnalle niissä tehtävissä, jotka on laissa säädetty kunnan päätettäviksi. Tällaisia kunnalle kuuluvia tehtäviä ovat vesihuollon toiminta-aluepäätökset ja huleveden viemäroinnin aluetta koskevat päätökset. Toimivallan siirtoa voidaan pitää johdonmukaisena, koska lautakunta päättää pääsääntöisesti myös muista maankäytön asioista. Vesihuoltolaissa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja terveydensuojeluviranomaiselle säädettyt tehtävät kuuluvat jatkossakin hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 2 momentin 2 kohdan nojalla ympäristö- ja lupajaoston toimivaltaan.

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohta (kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston toimivalta)

Rakentamislain 132 §:n mukaan asemakaava-alueella tapahtuvaan ojittamiseen tai toisen alueelle ojittamista varten sijoitettavaan suoja-
penkereeseen tai pumppuasemaan sovelletaan, mitä 131 §:ssä säädetään. Asian ratkaisee kunnan määräämä viranomainen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 161 a §:n 2 momentin mukaan jos asema-kaava-alueella on tarpeen tehdä oja tai sijoittaa ojitusta varten tarpeellinen suoja-alue tai pumppuasema toisen alueelle, noudatetaan, mitä 161 §:ssä säädetään. Asian ratkaisee kunnan määräämä viranomaisvirasto.

Maankäyttö- ja rakennuslain 161 a §:n sääntely siirtyy vähäisin muutoksilla rakentamislain 132 §:n sääntöksiin. Hallintosäätöön lisätään uusi 7b- kohta vastaavaan rakentamislain sääntöksiin. Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain 204 §:n mukaan lain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen lain voimaan tullessa voimassa olleita maankäyttö- ja rakennuslain sääntöksiin. Hallintosäätöön tulee siten olla toimivaltamääräykset sekä maankäyttö- ja rakennuslain että rakentamislain sääntöksiin perustuvasta asioiden päättämisestä.

Hallintosäätöön 16 luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohta (kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston toimivalta)

Ehdotetun hallintosäätöön 16 luvun 2 §:n 1 § momentin 8 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää maankäyttö- ja rakennuslain 21.4 §:n tarkoittamista sekä rakentamislain tarkoittamista hallintopakkoja ja oikaisuvaatimusta koskevista asioista.

Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain 204 §:n mukaan lain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen lain voimaan tullessa voimassa olleita maankäyttö- ja rakennuslain sääntöksiin. Hallintosäätöön tulee siten olla toimivaltamääräykset sekä maankäyttö- ja rakennuslain että rakentamislain sääntöksiin perustuvasta asioiden päättämisestä.

Rakentamislain ei enää ole maankäyttö- ja rakennuslakia vastaavaa 21.4 §:ä, jossa säädettäisiin erikseen oikaisuvaatimuksen käsittelystä. Hallintopakkoasioiden osalta rakentamislain 99 §:ssä todetaan edelleen maankäyttö- ja rakennuslakia vastaavasti, että rakennusvalvonnan viranomaisesta huolehtii kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin, jona ei kuitenkaan voi toimia kunnanhallitus. Kuntalaissa säädetään viranomaisen toimivallan siirrosta osana kuntien yhteistoimintaa. Hallintopakkoja koskevaa asiaa ei kuitenkaan saa siirtää viranhaltijan ratkaistavaksi.

Tältä osin sääntely vastaa maankäyttö- ja rakennuslain aikaisempaa sääntelyä. Hallintopakkoasioista päätetään siten edelleen rakennusvalvontaviranomaisena toimiva ympäristö- ja lupajaosto.

Oikaisuvaatimusmenettelyn osalta siirrytään soveltamaan suoraan hallintolakia ja sen 7a lukua. Hallintolain 49 d §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti sille viranomaiselle tai muulle julkista hallintotehtävää hoitavalle, joka on tehnyt päätöksen. Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava päätös, johon vaaditaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Ottaen huomioon oikaisuvaatimusmenettelyn taustan ja tarkoituksen sekä sen, että viranhaltijan päätösvalta perustuu toimielimen hänelle siirtämään päätösvaltaan, voidaan pitää perusteltuna, että viranhaltijoiden päätöksistä tehdyt oikaisuvaatimukset saatetaan edelleen rakennusvalvontaviranomaisena toimivan ympäristö- ja lupajaoston ratkaistavaksi. Käytäntö vastaisi aiemmin voimassa ollutta.

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 1 momentin 11 kohta (kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 1 momentin 11 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto toimii alueidenkäyttölain 13 a luvun mukaisena monijäsenisenä toimielimenä 103k §:n mukaisissa asioissa sekä hallintopakkoa käyttävänä ja oikaisuvaatimuksen käsittelevänä viranomaisena 103 f §:n osalta.

Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain mukaan maankäyttö- ja rakennuslain nimi muuttuu 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölaiksi. Tämän johdosta hallintosäännön sisältämät alueidenkäyttölain säännöksiin viittaavat maankäyttö- ja rakennuslain nimet muutetaan alueidenkäyttölaiksi.

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 2 momentin 4 kohta (kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, ympäristö- ja lupajaosto päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää kunnan viranomaisena alueidenkäyttölain 13 a luvun 103 f §:n mukaisista asioista.

Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain mukaan maankäyttö- ja rakennuslain nimi muuttuu 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölaiksi. Tämän johdosta hallintosäännön sisältämät alueidenkäyttölain säännöksiin viittaavat maankäyttö- ja rakennuslain nimet muutetaan alueidenkäyttölaiksi.

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 2 momentin 6 kohta (kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, ympäristö- ja lupajaosto päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää laissa sekä lain nojalla annetun asetuksen tai päätöksen perusteella rakennusvalvontaviranomaiselle annetusta muusta kuin tässä hallintosäännössä määrätystä tehtävästä.

Rakentamislain ja alueidenkäyttölain lisäksi rakennusvalvontaviranomaiselle on säädetty toimivaltaa myös muualla lainsäädännössä, muun muassa postilaissa, asuntokauppalaisissa, kunnossapitolaisissa sekä laissa sähköisen viestinnän palveluista. Hallintosäätöön on perusteltua ottaa viittaus myös niihin tehtäviin, jotka on annettu rakennusvalvontaviranomaiselle muualla kuin tässä hallintosäännössä. Säännöksen sanamuotoa on täsmennetty aiemmasta.

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 2 momentin 8 kohta (kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 2 momentin 8 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, ympäristö- ja lupajaosto päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista rakennusluvista ja purkamisluvista sekä rakentamislain mukaisista rakentamisluvista, sijoittamisluvista ja purkamisluvista.

Maankäyttö- ja rakennuslain rakennuslupa -termi korvautuu rakentamislain termillä rakentamislupa. Hallintosäännön sisältämät rakennuslupaan viittaavat termit päivitetään vastaamaan rakentamislakia. Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain 204 §:n mukaan lain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen lain voimaan tullessa voimassa olleita maankäyttö- ja rakennuslain säännöksiä. Hallintosäännössä tulee siten olla toimivaltamääräykset sekä maankäyttö- ja rakennuslain että rakentamislain säännöksiin perustuvasta asioiden päättämisestä.

Rakentamislain 43 §:n mukaan rakentamisluvassa ratkaistaan, täyttyvätkö lain 46 §:ssä säädetty sijoittamisen edellytykset suunnittelutarvealueella. Alueidenkäyttölaissa ja rakennuslaissa ei siten enää säädetä rakennuspaikkakohtaisesta suunnittelutarveratkaisusta.

Rakentamislupa koostuu alueidenkäyttöisten edellytysten (sijoittamisen edellytykset) tarkastelusta ja olennaisten teknisten vaatimusten (toteuttamisen edellytykset) tarkastelusta. Lisäksi luvan hakijan niin pyytäessä kunta voi ratkaista sijoittamisen edellytyksen olemassa erillisellä päätöksellä (sijoittamislupa).

Sijoittamislupien osalta on perusteltua osoittaa sijoittamislupia koskeva toimivalta ympäristö- ja lupajaostolle, sillä sijoittamisesta päätetään ra-

kentamisluvan yhteydessä, mikäli samalla hakemuksella haetaan sekä sijoittamis- että toteuttamislupaa. Toimivaltaa ei ole syytä eriyttää, jos hakija hakee pelkästään erillistä sijoittamislupaa, vaan toimivallan on perusteltua olla ympäristö- ja lupajaostolla ja sen määrittämin perustein viranhaltijoilla. Rakentamislupia koskeva toimivalta vastaisi aiempaa.

Rakentamislain 56 §:n mukaan kunta myöntää luvan rakennuksen purkamiseen. Toimivalta purkamislupien myöntämiseen on perusteltua osoittaa ympäristö- ja lupajaostolle. Tilanne vastaisi aiempaa käytäntöä.

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 2 momentin 11 kohta (kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 2 momentin 11 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, ympäristö- ja lupajaosto päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää rakentamislain 59 §:n mukaisesta oikeuden myöntämisestä poiketa vähäisessä määrin rakentamista koskevasta määräyksestä, kiellosta tai muusta rajoituksesta.

Rakentamislain 59 §:n mukaan kunta voi noudattaen, mitä 57 §:ssä poikkeamisesta säädetään, myöntää oikeuden poiketa vähäisessä määrin rakentamista koskevasta määräyksestä, kiellosta tai muusta rajoituksesta. Rakennuksen teknisiä ja niitä vastaavia ominaisuuksia koskevan vähäisen poikkeamisen edellytyksenä on lisäksi, ettei poikkeaminen vaaranna rakentamiselle asetettujen keskeisten vaatimusten täyttymistä.

Vähäistä poikkeamista koskeva säännös on sisällöltään vastaava kuin aiempi maankäyttö- ja rakennuslain 175 §. Rakentamislaisissa toimivalta myöntää vähäisiä poikkeamia on säädetty kunnalle. Toimivallasta on näin ollen tarpeen säätää tarkemmin hallintosäännössä. Oikeus poiketa vähäisessä määrin rakentamista koskevasta määräyksestä, kiellosta tai muusta rajoituksesta on perusteltua käsitellä rakentamisluvan käsittelyn yhteydessä, kuten tähänkin saakka. Toimivaltasäännös vastaisi siten aiemmin voimassa ollutta käytäntöä.

Hallintosäännön 16 luvun 4 §:n 1 momentin 3 kohta (kaupunkiympäristön toimialajohtajan erityinen toimivalta)

Voimassa olevan hallintosäännön 16 luvun 4 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunkiympäristön toimialajohtaja päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista yleiskaavan ja asemakaavan toteuttamisesta johtuvista korvauksista.

Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain mukaan maankäyttö- ja rakennuslain nimi muuttuu 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölainsäädännön sisältämät alueidenkäyttölain säännöksiin viittaavat maankäyttö- ja rakennuslain nimet muutetaan alueidenkäyttölainsäädännön sisältämiksi.

Hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 2 kohta (maankäyttöjohtajan toimivalta)

Voimassa olevan hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, maankäyttöjohtaja päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää, rakennusluvan myöntämisen edellytyksistä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella suunnittelutarvealueella, jos kysymys ei ole rakennuksen koko ja käyttötarkoitus huomioon ottaen periaatteellisesti merkittävästä rakentamisesta.

Alueidenkäyttölainsäädännössä ja rakennuslainsäädännössä ei enää säädetä rakennuspaikkakohtaisesta suunnittelutarveratkaisusta. Rakentamislain 43 §:n mukaan rakentamisluvassa ratkaistaan, täytyvätkö lain 46 §:ssä säädetty sijoittamisen edellytykset suunnittelutarvealueella. Rakentamislupa koostuu alueidenkäyttöllisten edellytysten (sijoittamisen edellytykset) tarkastelusta ja olennaisten teknisten vaatimusten (toteuttamisen edellytykset) tarkastelusta. Lisäksi luvan hakijan niin pyytäessä kunta voi ratkaista sijoittamisen edellytyksen olemassa erillisellä päätöksellä (sijoittamislupa). Tämän johdosta hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 2 kohta koskien maankäyttöjohtajan toimivaltaa päättää rakennusluvan myöntämisen edellytyksistä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella suunnittelutarvealueella kumotaan.

Hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 3 a-c kohdat (maankäyttöjohtajan toimivalta)

Voimassa olevan hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin kohdat 3a-c sisältävät toimivaltamääräykset koskien kunnan toimivallassa olevista maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaisista poikkeamisista päättämistä. Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, maankäyttöjohtaja päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaisesta maankäyttöllisten vaikutusten arviointia edellyttävästä muusta kuin rakennusvalvontaa johtavalle viranhaltijalle kuuluvasta poikkeamisesta sekä poikkeamisesta rakennuksen suojelua koskevasta määräyksestä, kun poiketaan maankäyttö- ja rakennuslainsäädännöstä tai sen nojalla annetuista rakentamista tai muuta toimenpidettä koskevista säännöistä, määräyksistä, kielloista ja muista rajoituksista, jos kysymys ei ole periaatteellisesti merkittävästä poikkeamisesta ottaen huomioon hankkeen koko ja käyttötarkoitus (kohta a) tai poiketaan maankäyttö- ja

rakennuslain 72 §:n mukaisesta suunnittelutarpeesta ranta-alueella, jos kysymys ei ole rakennuksen käyttötarkoitus ja koko huomioon ottaen merkittävästä poikkeamisesta (kohta b). Lisäksi maankäyttöjohtaja päättää maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta poikkeamisesta kun hakemus käsittää useita poikkeamisia, joista osasta päättäminen kuuluu maankäyttöjohtajalle ja osasta päättäminen muulle viranhaltijalle (kohta c).

Maankäyttö- ja rakennuslain poikkeamisen toimivaltaa ja poikkeamisen edellytyksiä koskeva 171 § kumotaan ja säännös siirtyy vähäisin muutoksin rakentamislain 57 §:n poikkeamislupaa koskevaksi säännökseksi. Hallintosäännön määräykset muutetaan siten vastaamaan rakentamislain säännöksiä.

Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain mukaan maankäyttö- ja rakennuslain nimi muuttuu 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölainiksi. Tämän johdosta hallintosäännön sisältämät alueidenkäyttölain säännöksiin viittaavat maankäyttö- ja rakennuslain nimet muutetaan alueidenkäyttölainiksi. Lisäksi hallintosäännössä otetaan huomioon alueidenkäyttölain 72 §:n suunnittelutarvetta ranta-alueella koskevan säännöksen sanamuodon vähäinen muutos.

Rakentamislain 194 §:n mukaan rakentamislain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen rakentamislain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Hallintosäännössä tulee siten olla toimivaltamääräykset sekä maankäyttö- ja rakennuslain että rakentamislain säännöksiin perustuvasta asioiden päättämisestä. Maankäyttöjohtajan toimivaltaa koskevat hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 3 kohta on perusteltua siten muuttaa 3a kohdaksi, jota sovelletaan lain muutoksen voimaan tullessa vireillä olevan asian käsittelyyn. Lisäksi hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momenttiin lisätään kohta 3b, jota sovelletaan rakentamislain mukaiseen asian käsittelyyn.

Hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 10 kohta (maankäyttöjohtajan toimivalta)

Voimassa olevan hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 10 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, maankäyttöjohtaja päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää, ilmoittaa maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisesti maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettusta katualueen haltuunotosta ja sen vuoksi tarvittaessa pidettävästä katselmuksesta alueen omistajalle ja haltijalle.

Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain mukaan maankäyttö- ja rakennuslain nimi muuttuu 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölainiksi. Tämän johdosta hallintosäännön sisältämät alueidenkäyttö-

tölain säännöksiin viittaavat maankäyttö- ja rakennuslain nimet muutetaan alueidenkäyttölaiksi.

Hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 18 kohta (maankäyttöjohtajan toimivalta)

Maankäyttöjohtajan toimivaltaan esitetään siirrettäväksi edellä todetun mukaisesti kaupunginvaltuuston toimivalta todeta asemakaava vanhentuneeksi.

Maankäyttöjohtajan toimivallassa on voimassa olevan hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 18 kohdan mukaan päättää asemakaavan toteamisesta ajanmukaiseksi. Valtuuston päätösvallassa on voimassa olevan hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 1 momentin 10 kohdan mukaan asemakaavan toteaminen vanhentuneeksi. Sujuvan hallinnollisen menettelyn ja päätöksenteon kannalta on tarkoituksenmukaista, että sama kunnan viranomainen päättää sekä asemakaavan toteamisesta ajanmukaiseksi että sen toteamisesta vanhentuneeksi. Asemakaavan toteamista vanhentuneeksi koskeva kaupunginvaltuuston toimivalta ehdotetaan siten siirrettäväksi maankäyttöjohtajalle, jolloin päätöksenteko on organisatorisesti tarkoituksenmukaisella tasolla. Lautakunnalla on kuntalain 92 §:n mukainen otto-oikeus maankäyttöjohtajan asemakaavan toteamista ajantasaiseksi tai vanhentuneeksi koskevaan päätökseen.

Hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 19 kohta (maankäyttöjohtajan toimivalta)

Voimassa olevan hallintosäännön 16 luvun 5 §:n 1 momentin 19 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, maankäyttöjohtaja päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää maankäyttö- ja rakennuslain 167 § 2 momentin mukaisesta valvonnasta. Maankäyttö- ja rakennuslain 167 §:n 2 momentin mukaan kunnan määräämä viranomainen osaltaan valvoo, että liikenneväylät, kadut, torit ja katuaukiot sekä puistot ja oleskeluun tarkoitettut ulkotilat täyttävät hyvän kaupunkikuvan ja viihtyisyyden vaatimukset.

Maankäyttö- ja rakennuslain 167 § 2 momentin säännös kumotaan ja se siirtyy vähäisin muutoksin rakentamislain 142 §:n 3 momenttiin. Tämän johdosta hallintosäännön maankäyttö- ja rakennuslain säännökseen viittaava kohta muutetaan viittaamaan rakentamislain voimaantulevaan säännökseen.

Hallintosäännön 16 luvun 7 §:n 1 momentin 6 f kohta (teknisen johtajan toimivalta)

Voimassa olevan hallintosäännön 16 luvun 7 §:n 1 momentin 6 f kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, tekninen johtaja päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää, rakennusluvan hakemisesta.

Rakentamislain 42 §:n mukaan rakennusluvan nimi muutetaan rakentamisluvaksi. Rakentamislain 194 §:n mukaan rakentamislain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Tämän johdosta hallintosäännössä säilytetään voimassa olevat rakennuslupaa koskevat määräykset. Hallintosäännön 16 luvun 7 §:n 1 momentin kohta 6 f on perusteltua muuttaa muotoon: tekninen johtaja päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää, rakennusluvan ja rakentamisluvan hakemisesta.

Hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohta ja uusi hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 1 momentin 14 kohta (asiakkuusjohtajan toimivalta)

Voimassa olevan hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, asiakkuusjohtaja päättää, kaupunginhallituksen määräämien perusteiden mukaisesti, asukasvalintojen vahvistamisesta kaupungin omistamiin tai sen määräämisvallassa oleviin asuntoihin sekä päättää kaupungin vuokra-asuntojen osoittamisesta muiden toimialojen käyttöön.

Hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 1 momentin mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, asiakkuusjohtaja, päättää tai määrää momentin alaisista kohdista. Hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 2 momentin mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, asiakkuusjohtaja päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää, momentin alaisista kohdista. Pykälän ensimmäinen momentti, toisin kuin sen toinen momentti, ei siis mahdollista toimivallan siirtoa viranhaltijalle.

Toimivallan järjestämiseksi tarkoituksenmukaisella ja tehokkaalla tavalla esitetään, että asiakkuusjohtajan toimivalta päättää, kaupunginhallituksen määräämien perusteiden mukaisesti, asukasvalintojen vahvistamisesta kaupungin omistamiin tai sen määräämisvallassa oleviin asuntoihin sekä päättää kaupungin vuokra-asuntojen osoittamisesta muiden toimialojen käyttöön, siirretään hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 2 momenttiin kohdaksi 14, jotta asiakkuusjohtaja voi hyväksyä perusteet ja rajat, joiden mukaan toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle.

Hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 2 momentin 4 kohta (asiakkuusjohtajan toimivalta)

Voimassa olevan hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, asiak-

kuusjohtaja päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää, maankäyttö- ja rakennuslain 161, 161a ja 163 §:ssä sekä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 229 §:ssä tarkoitettua sopimisesta sekä muiden pysyväisluonteisten rakenteiden ja laitteiden sijoittamisesta sopimisesta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 161 § (yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittaminen), 161a§ (veden johtaminen ja ojittaminen) ja 163 § (vähäisten laitteiden sijoittaminen) on kumottu ja säännökset on siirretty vähäisin muutoksin rakentamislain 131, 132 ja 134 §:ksi. Tämän johdosta hallintosäännön edellä mainitut maankäyttö- ja rakennuslain säännöksiin viittaavat kohdat muutetaan viittaamaan rakentamislain voimaantuleviin säännöksiin.

Rakentamislain 194 §:n mukaan rakentamislain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen rakentamislain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Hallintosäännössä tulee siten olla toimivaltamääräykset sekä maankäyttö- ja rakennuslain että rakentamislain säännöksiin perustuvasta asioiden päättämisestä. Asiakkuusjohtajan toimivaltaa koskeva hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 2 momentin 4 kohta on perusteltua siten muuttaa 4a kohdaksi, jota sovelletaan lain muutoksen voimaan tullessa vireillä olevan asian käsittelyyn. Lisäksi hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 2 momenttiin lisätään kohta 4b, jota sovelletaan rakentamislain mukaiseen asian käsittelyyn.

Hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 2 momentin 9 kohta (asiakkuusjohtajan toimivalta)

Voimassa olevan hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 2 momentin 9 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, asiakkuusjohtaja päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitetut maallemerkinnät ja sijaintikatselmukset.

Maankäyttö- ja rakennuslain rakennustyötä ja sen valvontaa koskeva 149 § ja viranomaiskatselmuksia koskeva 150 § kumotaan ja säännökset siirretään vähäisin muutoksin rakentamislain 105 §:ksi (rakennustyö ja sen valvonta) ja 112 §:ksi (viranomaiskatselmukset). Tämän johdosta hallintosäännön maankäyttö- ja rakennuslakiin viittaavat määräykset muutetaan viittaamaan rakentamislakiin.

Rakentamislain 194 §:n mukaan rakentamislain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen rakentamislain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Hallintosäännössä tulee siten olla toimivaltamääräykset sekä maankäyttö- ja rakennuslain että rakentamislain säännöksiin perustuvasta asioiden päättämisestä. Asiakkuusjohtajan toimivaltaa koskeva hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 2 momentin 9 kohta on perusteltua siten muuttaa 9a kohdaksi, jota sovelletaan

lain muutoksen voimaan tullessa vireillä olevan asian käsittelyyn. Lisäksi hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 2 momenttiin lisätään kohta 9b, jota sovelletaan rakentamislain mukaiseen asian käsittelyyn.

Hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 momentti (rakennusvalvontapäällikön toimivalta)

Rakentamislain voimaantulon myötä rakennusvalvontapäällikön toimivaltaan tulee välttämättömiä muutoksia. Lisäksi hallintosääntöön on rakentamislain myötä tarpeen lisätä määräyksiä, joita nykyisessä hallintosäännössä ei ole, mutta jotka ovat selkeyden vuoksi tarpeen sisällyttää hallintosääntöön, tai joita on syytä tarkentaa.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia lupia myönnetään ja valvotaan vielä 1.1.2025 jälkeenkin, joten myös nykyiset hallintosäännön määräykset rakennusvalvontapäällikön toimivallasta on tarpeen pitää voimassa siihen saakka, kunnes kaikki 31.12.2024 mennessä jätetyt hakemukset on käsitelty ja valvonta päättynyt. Selkeyden vuoksi hallintosäännön 16 luvun 9 § 1 momentti jää voimaan sellaisenaan, ja 9 §:ään lisätään uusi rakentamislakia koskeva 2 momentti. Sen jälkeen, kun maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia asioita ei ole enää vireillä, 9 § 1 momentti voidaan kumota, kun hallintosääntöä päivitetään seuraavan kerran.

Hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 momentin mukaan rakennusvalvontapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää 13-kohtaisen luettelon mukaisesti rakentamislain mukaisista tehtävistä.

Hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 mom. 1 kohta (rakennusvalvontapäällikön toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 momentin 1 kohdan mukaan rakennusvalvontapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää muusta kuin maankäytöllisten vaikutusten arviointia edellyttävästä poikkeamisluvasta, poikkeamisesta suojelua koskevasta määräyksestä sekä poikkeamisluvan lupaehdoista. Määräys vastaa 1 momentin 2 kohdan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten poikkeamispäätösten toimivaltaa ja on todettu toimivaksi työnjaoksi rakennusvalvontapäällikön, maankäyttöjohtajan ja kaupunkiympäristölautakunnan välillä.

Hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 mom. 2 kohta (rakennusvalvontapäällikön toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 momentin 2 kohdan mukaan rakennusvalvontapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää maisematyöluvasta sekä maisematyö-

luvan aloittamisoikeudesta ja lupamääräyksistä. Toimivalta maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa maisematyöluva-asioissa on 1 momentin 1 kohdan mukaan rakennusvalvontapäälliköllä, mutta rakentamislain mukaista määräystä on tarkennettu aloittamisoikeuden ja lupamääräysten osalta. Toimenpidelupa lupatyypinä poistuu rakentamislain myötä, joten sen osalta toimivallasta ei ole jatkossa tarpeen määrätä.

Hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 mom. 3 kohta (rakennusvalvontapäällikön toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 momentin 3 kohdan mukaan rakennusvalvontapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää ympäristö- ja lupajaoston myöntämän luvan ja viranhaltijan myöntämän luvan tai hyväksynnän voimassaolon pidentämisestä ja erillisestä aloittamisoikeudesta. Määräys vastaa 1 momentin 1 kohtaa, mutta sitä on tarkennettu koskemaan sekä ympäristö- ja lupajaoston että viranhaltijan päätöksiä.

Hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 mom. 4 kohta (rakennusvalvontapäällikön toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 momentin 4 kohdan mukaan rakennusvalvontapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää naapureiden kuulemisesta ja lausuntojen pyytämisestä rakennusvalvonnan ratkaistavaksi kuuluvista lupahakemuksista. Kyse ei ole uudesta asiasta, mutta kuulemisesta ja lausuntojen pyytämisestä ei ole aiemmin ollut määräystä hallintosäännössä. Kyse on kunnan toimivallassa olevasta asiasta, joten toimivallasta on perusteltua määrätä hallintosäännössä.

Hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 mom. 5 kohta (rakennusvalvontapäällikön toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 momentin 5 kohdan mukaan rakennusvalvontapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää tietojen toimittamisesta rakennetun ympäristön tietojärjestelmään. Rakentamislain 72 ja 73 §:ssä säädetään tiedoista, jotka kunnan on toimitettava rakennuksen viranomaiskatselmusten ja rakentamiseen lupiin liittyviä tietoja rakennetun ympäristön tietojärjestelmään. Rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annetun lain (431/2023) 3 §:n mukaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmän perustamisesta, ylläpidosta ja kehittämisestä vastaa Suomen ympäristökeskus. Toimivallan näiden tietojen toimittamiseen on perusteltua olla rakennusvalvonnassa, jossa tiedot ovat.

Hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 mom. 6 kohta (rakennusvalvontapäällikön toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 momentin 6 kohdan mukaan rakennusvalvontapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää myönnettyjen lupien rakennustyön aikaisesta valvonnasta. Määräys vastaa 1 momentin 3 kohtaa, mutta sitä on täsmennetty koskemaan myönnettyjen lupien valvontaa. Rakennusvalvonta ei tämän määräyksen nojalla valvo sellaista rakennustyötä, joka liittyy luvanvaraisuudesta vapautettuun hankkeeseen.

Hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 mom. 7 kohta (rakennusvalvontapäällikön toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 momentin 7 kohdan mukaan rakennusvalvontapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää suunnittelijan, vastaavan työnjohtajan ja erityisalan työnjohtajan kelpoisuudesta sekä määräyksestä erityisalan työnjohtajan asettamiseksi. Määräys vastaa 1 momentin 4 kohtaa, mutta työnjohtajan määräämistä koskevilta osin sitä on tarkennettu koskemaan erityisalan työnjohtajaa. Rakentamislain 96 §:n mukaan rakentamislupaa edellyttävässä hankkeessa on oltava rakennustyötä johtava vastaava työnjohtaja suoraan lain nojalla ilman erillistä määräystä.

Hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 mom. 8 kohta (rakennusvalvontapäällikön toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 momentin 8 kohdan mukaan rakennusvalvontapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää rakennusrasitteiden, kiinteistöjen yhteisjärjestelyjen ja kolmiulotteisen kiinteistön vuoksi tarpeellisen yhteisjärjestelyn sopimukseen perustuvasta perustamisesta, muuttamisesta ja poistamisesta. Määräys vastaa 1 momentin 6 kohtaa, mutta sitä on tarkennettu koskemaan myös yhteisjärjestelyjen osalta perustamisen lisäksi muuttamista ja poistamista.

Hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 mom. 9 kohta (rakennusvalvontapäällikön toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 momentin 9 kohdan mukaan rakennusvalvontapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää rakennuskohteen tarkastuksesta ja tutkimuksesta, rakennuksen kuntotutkimusmääräyksestä, rakennustyön keskeyttämisestä ja poliisille tehtävästä ilmoituksesta esitutkintaa varten. Määräys vastaa 1 momentin 7 kohtaa. Siihen on lisätty poliisille tehtävä ilmoitus esitutkintaa varten. Ilmoituksesta ei ole tähän mennessä ollut määräystä hallintosäännössä, ja rakennusvalvonnan viranhaltijat ovat tehneet ilmoituksen vasta ympäristö- ja lupajaoston päätettyä asiasta. Ilmoituksia olisi kuitenkin toisinaan tarpeen tehdä myös sellaisista asioista, jotka eivät päädy ympäristö- ja lupajaoston päätettäväksi.

Hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 mom. 10 kohta (rakennusvalvontapäällikön toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 momentin 10 kohdan mukaan rakennusvalvontapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää rakennuksen purkamisilmoituksen vastaanottamisesta sekä ilmoituksen johdosta purkamisluvan edellyttämisestä. Määräys vastaa 1 momentin 1 kohtaa, mutta siinä on kerrottu 1 momenttia tarkemmin, mitä toimenpiteitä purkamisilmoituksen vastaanottamiseen liittyy.

Hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 mom. 11 kohta (rakennusvalvontapäällikön toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 momentin 11 kohdan mukaan rakennusvalvontapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää kokoontumistiloissa ja vastaavissa samanaikaisesti sallittujen henkilöiden enimmäismäärästä. Määräys vastaa rakentamislain osalta 1 momentin 9 kohtaa. Rakentamislain 41 §:n mukaan kokoontumistilassa saa oleskella samanaikaisesti vain sellainen määrä ihmisiä, että he pääsevät poistumaan turvallisesti. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen on rakentamisluvassa tai paloturvallisuuden vuoksi erikseen tarvittavassa päätöksessä vahvistettava kokoontumistilassa samanaikaisesti sallittujen henkilöiden enimmäismäärä.

Hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 mom. 12 kohta (rakennusvalvontapäällikön toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 momentin 12 kohdan mukaan rakennusvalvontapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää ympäristö- ja lupajaoston hyväksymän taksan perusteella lupa- ja valvontamaksusta sekä vapautuksen tai lykkäyksen myöntämisestä maksun suorittamisesta ja maksun palauttamisesta. Määräys vastaa 1 momentin 10 kohtaa sillä tarkennuksella, että kyse on ympäristö- ja lupajaoston hyväksymästä taksasta.

Hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 mom. 13 kohta (rakennusvalvontapäällikön toimivalta)

Ehdotetun hallintosäännön 16 luvun 9 § 2 momentin 13 kohdan mukaan rakennusvalvontapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää kaupungin puhevallan käyttämisestä rakennusvalvontaa koskevissa muutoksenhakuasioissa, mikäli hän yhtyy muutoksenhaun kohteena olevaan viranomaisen päätökseen, ellei ympäristö- ja lupajaosto yksittäistapauksessa toisin päätä. Määräys vastaa 1 momentin 11 kohtaa.

Käsittely kaupungin sääntöryhmän kokouksessa

Kaupunkiympäristön toimialalla valmistellut ehdotukset hallintosäännön muuttamiseksi on käsitelty kaupungin sääntöryhmän kokouksessa 14.10.2024.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Kaisu Tähtinen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 37035
kaisu.tahtinen(a)hel.fi
Ulpu Juvalainen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 26467
ulpu.juvalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin kaupungin hallintosäännön muutosehdotus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 590

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 16.10.2024 § 185 (liukastuminen)

HEL 2024-004161 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 16.10.2024 (185 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 2 Oikaisuvaatimus 20.10.2024, liite, kuva 1
- 3 Oikaisuvaatimus 20.10.2024, liite, kuva 2
- 4 Vahingonkorvausvaatimus 4.3.2024, liite, kuva

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö on päätöksellään 16.10.2024 (185 §) hylännyt 16.2.2024

kevyen liikenteen väylällä osoitteessa Valurinpolku tapahtuneeseen liukastumiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan määrältään 1 500 euron vahingonkorvausvaatimuksen liittyen 16.2.2024 kello 21.43 kevyen liikenteen väylällä osoitteessa Valurinpolku tapahtuneeseen liukastumiseen. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksessaan muun ohessa, että vahinkopaikka ei ollut hoidettu asiallisesti vahinkopäivänä, kun aamuyön jälkeen päivän tai illan aikana ei ollut tehty tienhoitoa eikä väylää ollut käyty hiekoittamassa tiedetyn liukkauden vuoksi. Sää oli vaihdellut koko vahinkopäivän ajan, ja jos paikalla olisi ollut teiden hoitoon erikoistunut asiantuntija, olisi hän tajunnut, ettei sade vie tienpinnan liukkautta vaan tekee mustan jään. Oikaisuvaatimuksen liitteenä on toimitettu kuvat vahinkopaikalta, joista toinen on otettu samoihin aikoihin, kun vahinko on tapahtunut, ja toinen lokakuussa 2024.

Oikaisuvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätöseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi sähköpostilla 16.10.2024. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 21.10.2024 eli säädetyssä määräajassa.

Perustelut

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten kautta. Kaupungin vastuu ei ole tuottamuksesta riippumatonta ns. ankaraa vastuuta, vaan kaupungin vahingonkorvausvastuun syntyminen edellyttää tuottamusta eli huolimattomuutta, virhettä tai laiminlyöntiä. Lisäksi edellytetään syyhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä. Vahingonkärsijän mahdollinen oma myötävaikutus voi alentaa tai poistaa kunnossapidosta vastuussa olevan korvausvastuun.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan lisäksi kunnossapitolain (669/1978) kunnossapidon laatutasoa määrittävien säännösten kautta. Vahingonkorvausvastuuta arvioidaan suhteessa ennen vahinkoa tehtyihin kunnossapitotoimenpiteisiin. Korvausvastuun edellytyksenä on, että kunnossapito on tehty virheellisesti tai huolimattomasti taikka kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty, ja virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Vahinkopaikka on harjasuolaamalla kunnossapidettava A-hoitoluokkaan kuuluva kevyen liikenteen väylä. Harjasuolattavilla reiteillä käytetään liukkaudentorjuntaan liuossuolaa, ja niitä hiekoitetaan lähikohtaisesti vain tarpeen mukaan kovilla pakkasilla. Liuossuola estää jään muodostumista asfaltin pintaan.

Vahinkopaikan kunnossapidosta vastaavalta saadun selvityksen mukaan vahinkopaikka on aurattu ja harjasuolattu vahinkopäivänä 16.2.2024 kello 4.13, koska edeltävänä iltana keliseurannasta havaittiin keliolosuhteiden muutos. Saadun selvityksen mukaan sään lauhtumisen vuoksi ei tämän jälkeen ollut tarvetta uusiin harjasuolaustoimenpiteisiin kuin vasta vahinkoa seuraavan päivän illalla, kun keli alkoi pakkastua.

Ilmatieteen laitoksen Kaisaniemen säähavaintoasemalla tehtyjen mitausten mukaan vahinkopäivänä 16.2.2024 lämpötila on vaihdellut kello 12 asti 0,2 °C ja 1,1 °C välillä. Tämän jälkeen lämpötila on laskenut hieman nollan alapuolelle ollen enimmillään -0,4 °C, ja kello 17 jälkeen lämpötila on kääntynyt taas plussan puolelle. Klo 22 aikaan lämpötila on ollut 2,8 °C. Iltapäivän kello 14 lähtien vahinkohetkeen saakka on esiintynyt sateita, jotka ovat sataneet pääosin vetenä, ja vähäisissä määrin räntänä ja lumena. Sademäärä on ollut kello 22 mennessä 15,6 millimetriä vedeksi muutettuna. Lumen syvyys havaintoasemalla on ollut vuorokauden alussa 29 senttimetriä ja vahinkoajankohtana 28 senttimetriä.

Hakijan toimittamien, helmikuussa 2024 otettujen valokuvien perusteella kevyen liikenteen väylä on ollut lumeton mutta märkä, ja väylälle on notkokohtaan muodostunut vesilammikko. Vesilammikko ei kuitenkaan ole sijainnut samassa kohtaa Valurinpolkua kuin missä hakija toimittamansa kartan mukaan on liukastunut, vaan noin 80 metrin päässä liukastumispaikasta. Myös hakijan lokakuussa 2024 ottama valokuva esittää samaa paikkaa Valurinpolusta kuin hakijan karttaan merkitsemä liukastumispaikka.

Asiassa saadun selvityksen perusteella vahinkopaikalla olevan kevyen liikenteen väylän talvikunnossapidosta on huolehdittu asianmukaisesti

ja sääolosuhteiden edellyttämällä tavalla, kun väylä on harjasuolattu vahinkopäivän aamulla. Harjasuolattavia väyliä ei hiekoiteta lämpötilan ollessa nollan tuntumassa. Vahinkopaikan kuntoa sekä keliolosuhteita on lisäksi tarkkailtu säännöllisesti. Edellä esitetyillä ja muutoin vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksestä ilmenevillä perusteilla kaupunki katsoo, ettei se ole asiassa korvausvelvollinen.

Lopputulos

Kaupunkiympäristölautakunta viittaa vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen ja yhtyy vahingonkorvaustiimin päällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin. Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aiheutta päätöksen muuttamiseen. Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijalle liukastumisen seurauksena syntyneestä vahingosta.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että vahingonkorvaustiimin päällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovelletut säännökset

Kuntalaki (410/2015) 134 §, 137 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Toimivalta

Kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus lautakunnan sekä lautakunnan alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään asianomaiselle lautakunnalle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

- 2 Oikaisuvaatimus 20.10.2024, liite, kuva 1
- 3 Oikaisuvaatimus 20.10.2024, liite, kuva 2
- 4 Vahingonkorvausvaatimus 4.3.2024, liite, kuva

Oheismateriaali

- 1 Selvitys Valurinpolku 16.2.2024
- 2 Lisäselvitys kunnossapidosta 1.10.2024
- 3 Lisäselvitys kunnossapidosta 2.10.2024
- 4 Harjasuolaus 16.2.2024
- 5 Valmistelijan selvitys vahinkopaikasta ja toimitetuista valokuvista 24.10.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Toimialan yhteiset palvelut Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Vahingonkorvaustiimi Tiimipäällikkö 16.10.2024 § 185

§ 591

**Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla
24.10.–30.10.2024 tekemien päätösten seuraaminen**

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien kaupunkiympäristön toimialan viranomaisten 24.10.–30.10.2024 tekemiä päätöksiä:

Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

[Päätökset](#)

Maankäyttö ja kaupunkirakenne - palvelukokonaisuus

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tonttipäällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tontit, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit , asuntotontit, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, toimitilatontit ja kiinteistökehitys, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus

Asuntotuotanto, asuntotuotantopäällikkö

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, myynti- ja vuokraustiimi, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, projektitiimi 2, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, infrapäällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, projektirakennuttaminen-yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, alueellinen rakennuttaminen -yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, tapahtumat ja maanvuokraus, tiimi-päällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkimittauspalvelut, kartat ja paikkatiedot, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Pysäköinninvalvonta ja pysäköintipalvelut, kunnallinen pysäköinninvalvoja

[Päätökset](#)

Asumisen palvelut, asumisen yksikkö 1, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Asumisen palvelut, asumisen yksikkö 2, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Toimialan yhteiset palvelut

Yhteisten palvelujen johtaja

[Päätökset](#)

Kehittämisen- ja digitalisaatiopalvelut, projektitoimisto-yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 24.10.2024

[Päätösasiakirjat](#)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hallintosäännön 19 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan toimialalautakunta tai apulaispormestari voi ottaa lautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen toimielin tai viranhaltija on tehnyt päätöksen. Toimialajohtaja voi ottaa toimialalautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen viranhaltija on tehnyt päätöksen.

Kuntalain 92 §:n mukaan toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita. Otto-oikeutta ei saa siten käyttää mm. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin poikkeamisasioihin.

Kaupunkiympäristön toimialan viranhaltijapäätökset julkaistaan kokonaisuudessaan internetissä, siltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pidettäviä tietoja tai henkilötietoja, jotka voivat vaarantaa yksityisyyden suojan, osoitteessa:

[Viranhaltijapäätökset / Helsingin kaupunki](#)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

05.11.2024

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 573, 574, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589 ja 591 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 575 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

05.11.2024

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiaksi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

05.11.2024

3 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 577 § (Kustannusten osalta).

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisella saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomaisena

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

05.11.2024

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

05.11.2024

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

4

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 590 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Hallinto-oikeus ei kuitenkaan tutki kysymystä kunnan korvausvelvollisuudesta tai korvauksen määrästä. Vahingonkorvausasiassa toimivaltainen tuomioistuin on yleinen alioikeus.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

05.11.2024

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Postiosoite: Radanrakentajantie 5

05.11.2024

00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
3. vaatimusten perustelut
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimus päätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

05.11.2024

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

05.11.2024

05.11.2024

Kaupunkiympäristölautakunta

Anni Sinnemäki
puheenjohtaja

Elen Sööt
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Olli-Pekka Koljonen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 13.11.2024.